THE WEEKLY
"WIELKOPOLANIN"
Appearing every Thursday
is the Official Paper of the
Polish R. C. Beneficial St. Joseph's Union of Pittsburg
and Western Pennsylvania.
Published at
56 - 22nd St. Pittsburg, Pa.

Best Social and Political Polish paper in Pittsburg and Vicinity. Has the largest (12,000) Circulation among the Polish speaking population in Western Pennsylvania. Best advertising medium; is read by all Poles in Pittsburg and in Western Pennsylvania.

If you wish to reach the Polish population, advertise in the
"Wielkopolanin"
56 - 22nd St. Pittsburg, Pa.
TEL. C. D. & P. T. 2263 GRANT
P. & A. 2204 MAIN.

WIELKOPOLANIN

"WIELKOPOLANIN"
Organ urzędowy
Polskiej R. Katolickiej Unii św. Józefa,
Wychodzi w każdy Czwartek.
Korespondencye dotyczące redakcyi "Wielkopolanina" adresować należy:
"Wielkopolanin"
56 - 22nd Str., Pittsburg, Pa.
TELEFON C. D. & P. T. 2263 GRANT.
P. & A. 2204 MAIN.

Najlepsze Czasopismo Polskie do ogłaszania się w Pittsburgu i w zachodniej Pennsylvanii.

Prenumerata wynosi:
Rocznie $1.00
Półrocznie 75c
Za granicami St. Zjedn. $1.50
Pojedyńczy numer 5c

Deus et Patria! ORGAN URZĘDOWY UNII ŚWIĘTEGO JÓZEFA W PITTSBURGU, PA. Bóg i Ojczyzna!

No 40. Pittsburg, Pa., Czwartek dnia 1-go Października, 1903. (October 1.) Rok V.

Ze Świata.

Wieści z powstańczej wojny macedończyków przeciw Turcyi są w ostatnich kilku dniach smutniejsze dla macedończyków. Mocarstwa europejskie coraz oziębiej się zachowują względem mordowanych macedończyków. Premier angielskich ministrów Balfour, w liście otwartym, pisanym do angielskiego prymasa, arcybiskupa Kanterbury tłumaczy się całemu światu, że Anglia nic nie może uczynić dla powstańców i że porządek tam mogą zaprowadzić jedynie: Rossya i Austrya!

Umył ręce, jak niegdyś Piłat gdy zamierzano zamordować Sprawiedliwego....

Również i rząd rosyjski oświadczył publicznie że stanowisko Rossyi i innych mocarstw pozostaje w tej sprawie niezmienionem. (Znaczy to, że Turcya może bezbronnych mordować i palić a mocarstwa spokojnie się temu przyglądać będą!)

Wolnej Bułgaryi i Turcyi oświadczyły główne mocarstwa że ani tej, ani drugiej nie pomogą, jeżeliby wybuchła wojna między Turcyą a Bułgaryą.

Za haniebną tę neutralność płacą sobie mocarstwa w ten sposób, że porozumiały się i w neutralności i pokoju zabiorą sobie: Francya kraj Morocco w Afryce, Włochy kraj Tripolis w Afryce, Anglia osadzi się silnej w ukradzionym Egipcie, Hiszpania uzyska jakieś ustępstwa w Afryce w Morocco od Francyi, — a Niemcy opanują handel w Turcyi.

Tymczasem osman niewierny morduje i pali w Macedonii a znów i zrozpaczeni macedończycy mszczą się również ogniem i mieczem.

Bułgarya przygotowuje się ciągle do wojny wraz z Serbią przeciw Turcyi a sułtan turecki też gromadzi ogromne siły przeciw Serbii i Bułgaryi.

Przeciw Bułgaryi wysunęli turcy 75 tysięcy wojska, 30 tysięcy przeciw Serbii, a 150 tys. oczekuje w pow. Salonica jako rezerwy.

Rząd turecki wysyła codziennie całe pociągi wagonów napełnionych naftą, za pomocą której dzikie jego wojska palą wsie i miasta i całe lasy w Macedonii. Na taki dziki sposób prowadzenia wojny nie powinny mocarstwa zezwolić, gdyby ich rządcy mieli choć trochę uczciwości w sercu. W powiecie Kirkkilissa spalili turcy za pomocą nafty lasek a w nim 900 kobiet i dzieci!

W wijalecie Monastir na wzgórzach Rader stoczona została zacięta bitwa. Turcy się chwalą że stracili tylko czterech ludzi a powstańców ubili 74ch! — (Tak i w powstaniu ginął w bitwach zawsze tylko jeden kozak, a powstańców setki i tysiące).

W wąwozach Kressna Pass miało paść trupem dnia 24go września 325 turków a powstańców tylko 20.

W miejscowości Kolchani paść miało trupem 600 turków pod Mishino nad bułgarską granicą paść też miało turków znaczna liczba.

Okręty wojenne Stanów Zjednoczonych ciągle jeszcze stoją w porcie tureckim Beirut w Małej Azyi, — drażniąc muzułmańską ludność miejscową, ciągłem oświetlaniem tego miasta elektrycznemi błyskawicami (search light) z okrętów. Turek mając w ten sposób przyłożony nóż do gardła, ciągle czyni nowe obietnice amerykanom i prosi Ałłaha, aby raz odjechali do kaduka. Oni jednak odjechać nie myślą, tylko ,,grzecznie", z nożem do szyi turka przyłożonym ,,proszą" o nadanie nowych przywilejów pryczerom amerykańskim, którzy jak robactwo wciskają się wszędzie, niosąc swoją dollarową ,,oświatę".

Obecnie znów prezydent Roosevelt zahaczył grzecznie aż o króla Menelika w Abissynii i wysłał tam osobnego ambassadora pana R. P. Skinner dawniejszego konsula w Marsylii, we Francyi. (Skinner znaczy po polsku: ,,ździeracz skóry". Nazwisko samo wiele już mówi i ,,obiecuje", to też nie ma wątpliwości, że jankies Skinner i inni obedrą Menelika i jego Abissynów).

Wszystko dla handlu! Wszystko dla dollara! Prawdziwe Skinnery!

W Serbii rząd skazał niesłusznie na dwa lata kryminału kapitanów Nowakowicza i Łazarewicza a kilku innych oficerów na krótsze więzienie. Całą winą tych zacnych ludzi było to, że chcieli ukarać tych oficerów co haniebnie zamordowali w Czerwcu swego króla Alexandra i jego żonę Dragę. Nie ma sprawiedliwości ni uczciwości w rządzie serbskim.

— Nowsze wiadomości o pogromie żydów w Homlu w Mohilewskiej guberni, — opiewają że klęska była większą niż z początku donoszono. Obecnie pewnem już jest, że ubito 25 żydów. Rozruchom winni sami żydzi, którzy pobili najprzód śmiertelnie jakiegoś mużyka, a że dla złizierstwa, oszukaństwa i lichwy są znienawidzeni, przeto co żyło, to ruszyło na żydów.

Domów 340 zostało zniszczonych a miasto bieliło się od pierza z żydowskich betów. Policya albo nie widziała bójek albo pomagała pogromcom. — Pogrom zaczął się 11go września i trwał 3 dni. — Na drugi drugi dzień, gdy w jednym miejscu zgromadzili się uzbrojeni żydzi i maszerowali na gojów, strzelało do nich wojsko i sześciu zabiło. Kapitan policyi Czarnolenskoj i naczelnik żandarmów Jelenskoj zachęcali pono tłuszczę do bicia. Chrześcian miało paść trupem pięciu.

— W Tyflisie mordują kozacy armeńczyków. Rząd zabiera armeńskie kościoły a temu sprzeciwiają się armeńczycy, więc kozacy ,,gulają" jak hulali i zabijali Unitów na Podlasiu! Podobne zaburzenia dzieją się również w Elizabetpolu, w Baku i w mieście Kars.

— Car rosyjski wraz z carycą odwiedzali krewnych cary w mieście Darmsztad w Niemczech dnia 25 września. Na ten czas wypędzono z Darmstadtu wszystkich rosyjskich studentów jakich tam wielu uczęszcza na uniwersytot.

— Fabryki broni w całej Rossyi pracują dniem i nocą, a w południowe gubernie przysyła rząd coraz więcej wojska.

— Poseł rosyjski w Pekinie oznajmił cesarzowej chińskiej, że moskiewskie wojska opuszczą Mandżuryę dnia 8 Października (??). Obiecanka cacanka.

Na Węgrzech zanosi się na to że kraj ten złączony z Austryą pod jednym królem tak, jak niegdyś Litwa z Polską, — kraj ten chce się oderwać od Austryi. Agitacye trwają już dawno. Wiadomości o tem z dnia 20 września bardzo są groźne. Mówi się nawet o wojnie tak we Wiedniu jak i w Peszcie. — Premier węgierskich ministrów ponownie zrezygnował dnia 29go.

Król armat w Essen w Niemczech, słynny Krupp, — rozkazał swoim wszystkim robotnikom w liczbie 10 tysięcy wystąpić z Unii pod karą stracenia roboty.

Hrabiemu Vaulx, słynnemu areonaucie francuzkiemu, udało się dnia 27go września odbyć pomyślną podróż balonem z Paryża do miasta Hull w Anglii. Jest to pierwsza taka udała podróż napowietrzna.

W Bazylei, w Szwajcaryi osądzony został dnia 28 września na dwa lata więzienia niejaki Leon Połtoracki z Cleveland Ohio. Postrzelił on jakiegoś redaktora.

Ostry wyrok wydał przeciw Venezueli międzynarodowy obradujący w Caracas a mianowicie skazał ją na zapłacenie odszkodowania różnym mocarstwom jak następuje: Francyi 16 milionów doll. Stanom Zjednoczonym 10 mil. dol. — Włochom 8 mil. dol. — Belgii 3, — Anglii 2½, — Niemcom 1½, — Hollandyi 1, — Hiszpanii 600 tysięcy dol., Mexykowi 500 tys. — Szwajcaryi i Norwegii 200 tysięcy! Ciężko będzie zapłacić!

AMERYKA.

Powrót Kardynała.

New York, 28go Września. — Kardynał Gibbons wrócił z Rzymu i został powitany przez liczne duchowieństwo. Kardynał jest wprost zachwycony papieżem Piusem, który bardzo się interesuje sprawami Kościoła katolickiego w Ameryce. Pius X. jest pokojowo sposobiony względem króla włoskiego, lecz to nie przeszkadza mu mieć na oku interesów Kościoła. Między Watykanem a Kwirynałem toczyć się będą długo poufne narady, zanim publiczność dowie się o przebiegu tych narad i o ich rezultacie.

Newark, N. J.

Ksiądz Ernesto d'Aguilla, rodem włoch. proboszcz tutejszego kościoła M. B. Szkaplerznej, — otrzymał w tych dniach patent na urządzenie do zamykania gazu samodziałające w przypadku, gdy palący się gaz w pokoju sam zgaśnie. Zdarzało się i zdarza się jeszcze bardzo często, że ktoś nieświadomy zagasi palący się gaz przez zdmuchnięcie go zamiast przez zakręcenie, albo zdarza się, że gaz chwilowo przestaje płynąć rurami, więc płomień zgaśnie, a później znów gaz nadpływa, — napełnia pokój i dusi śpiących mieszkańców.

Tym wypadkom zapobiega wynalazek księdza Aguilli bo przyrząd ten umieszczony przy płomieniu działa automatycznie tak, że skoro po zgaśnięciu płomienia oziębnie, — ściąga się zaacznie i przez to skurczenie się — zakręca kurek szczelnie i nie pozwala aby gaz uchodził.

Baltimore, Md.

Arcybiskup dyecezyi Saint Louis, Mgr. Kain leży tu złożony nagłą i niebezpieczną chorobą ,,appendictis". Podobno konieczną jest operacya.

Kolejowe nieszczęście.

Niedaleko miasta Danville w Stanie North Carolina wykoleił się i spadł z wysokiego na 75 stóp mostu pocztowy pospieszny pociąg linii Southern R. R.

Życie straciło w tej katastrofie naraz dziewięciu ze służby kolejowej i z pomiędzy urzędników pocztowych; siedmiu zaś zostało ciężko pokaleczonych. Pociąg w szybkim rozpędzie wpadł na ów most, długi na 500 stóp a do tego będący na skręcie, — więc zaraz lokomotywa wyskoczyła w prostej linii na bok ze szyn, zerwała kilkadziesiąt stóp mostu i z wagonami spadła na kamieniste dno strumienia. Wagony strzaskały się na kupę pokręconego żelaztwa i połupanych desek. Zniszczone zostało wiele expressowych przesyłek, tylko dziwnym trafem nienaruszone zostało sześć wielkich klat z kanarkami którym nic się nie stało.

Boston, Mass.

W tutejszej katedrze św. Krzyża przy Franklin ulicy, zbudowanej w roku 1803im, — obchodzono w niedzielę 100-letnią rocznicę jej założenia. — Udział w uroczystości brał arcybiskup Williams, wielu księży ze Stanów północno wschodnich zwanych New England i wielkie mnóstwo cywilnych.

West Chester.

Miasto tutejsze nawiedzone zostało straszną klęską gradową po południu dnia 27 Września. Szkody wyrządzone w wytłuczonych szybach i podziurawionych dachach i tp. wynoszą jakie 25 tysięcy dollarów. Niektóre kawały gradu były większe niż kurze jaja i miały przeszło dwa cale średnicy! — Wszystkie szkoły, kościoły, stacye kolejowe i inne budynki a także wagony kolejowe i tramwajowe zostały zniszczone Szyby wszystkie niemal w mieście zostały powybijane. W samej jednej kwiaciarni grad wybił 14 tysięcy szyb! Drzewa owocowe i inne w okolicy i nie sprzątnięta jeszcze kukurydza zostały bardzo uszkodzone.

Laredo, Texas.

W mieście tuzejszem panuje w okropny sposób żółta febra. Choroba dotąd nie zabrała jeszcze wiele ofiar, ale ludność tutejsza, a szczególniej meksykanie tak są przerażeni pojawieniem się w mieście tego śmiertelnego wroga, że już dnia 27 Września uciekło z miasta w różne strony około cztery tysiące mieszkańców! Miasto wygląda jak gdyby wyludnione podczas wojny. Składy i fabryki pozamykane i wogóle ruch przemysłowy całkiem ustał.

Uniontown, Pa.

Zeszłej niedzieli, dnia 27go Września umarła tu murzynka ,,ciotka Rebekka Curry, licząca lat 107 życia.

Urodziła się w Stanie Maryland i pamiętała dobrze wojnę anglo-amerykańską w roku 1812ym i pamiętała jak z wielu innymi mieszkańcami miasta Baltimore uciekała przed Anglikami maszerującymi na zdobycie miasta Washington.

Wheeling, W. Va.

Jeden z najznaczniejszych obywateli naszego miasta, nazwiskiem John Laughlin pozbawił się sam życia wystrzałem z rewolweru wieczorem dnia 27 Września. Uczynił to podobno w przystępie obłędu.

La Crosse, Wis.

W tutejszym niemieckim luterskim zborze postrzelił niejaki Herman Rossow podczas nabożeństwa w niedzielę dnia 27 Wrz. swą żonę, poczem natychmiast i sobie samemu strzelił w piersi, raniąc się śmiertelnie.

Kansas City, Mo.

Na konwencyi rzemieślników od budowy stalowych mostow, jaka się tutaj obecnie odbywa, — wyprawia ciągłe zawichrzenia osławiony Samuel Parks, spacerujący delegat (walking delegate) unii tegoż cechu, ten sam, który w mieście New York został w sądzie uznany winnym przekupstwa i brania łapówek od kapitalistów i który osądrony został na kilka lat kryminału za te przestępstwa.

Ten bezczelny gałgan, chociaż przez inne grupy tego cechu został uznany za wyrzuconego z cechu, mimo to wszystko wtargnął na sejm tego cechu w Kansas City się odbywający i dokazuje tam prawdziwie po moskiewsku, terroryzując innych delegatów. — Bezczelnością i krzykiem tak zniechęcił innych delegatów, że delegaci grup z Pittsburga, Cleveland, Buffalo i Wheeling przedstawiający głosy dziesięciu tysięcy rzemieślników tegóż cechu, — oświadczyli w niedzielę, iż ich grupy wystąpią całkowicie z tego cechu, — jeżeli zarząd tego Stowarzyszenia cierpieć będzie nadal osobę Parksa w taj Unii.

Dziwne to zaprawdę stosunki!.... Łajdak taki, któremu dowiedziono, że od Unii wyłudzał pieniądze na wywoływanie strajków, a od kapitalistów brał pieniądze, aby zdradzać strajkierów, gałgan ten skazany sądownie za to do kryminalnego więzienia, i tylko chwilowo za kaucyą na wolność puszczony, — jedzie bezwstydnie na Sejm zdradzanej przez siebie Unii i tam bezczelnie gardłuje i torroryzuje spokojnych, uczciwych delegatów! Czemu go już dawno nie wyrzucono sromotnie z Unii?....To pokazuje, że w Uniach tych nie panuje uczciwość tylko krzykactwo, bezczelność i intryga.

Czemu znowu sąd wypuścił za kaucyą na wolność takiego gałgana, który za takie przekupstwa i zdrady skazany został do kryminału?!.... To znów wykazuje słabość i niepo rządki w sądzie i w prawnictwie tutejszem. Dziwne zaprawdę stosunki!....

Cripple Creek, Col.

Sędzia Seers rozpatrywał sprawę czterech obywateli, — trzymanych w areszcie przez dwa tygodnie z rozkazu generała Chase, pod strażą milicyi. Wydał wyrok nakazujący wydania więźniów władzom cywilnym. Podczas rozpraw 300 gwardzistów z bronią w ręku i z dwiema armatami stało przed sądem. Więźniowie byli pod strażą, a generał Chase, wysłuchawszy wyroku, kazał więźniów odprowadzić pod eskortą do aresztu, lekceważąc sędziego i jego wyrok. Taktownemu zachowaniu się sędziego zawdzięczać należy, że wzburzona ladność nie rzuciła się na milicyę.

Gubernator Peabody, dowiedziawszy się o wyroku kazał generałowi wypuścić natychmiast owych aresztantów na wolność.

Prezydent przeciwny rozwodom.

Pewne osobistości z blizkiego otoczenia prezydenta Roosevelta oznajmują, — że w najbliższem Orędziu swojem, jakie ma przedssawić przyszłemu Kongresowi, poruszy on i sprawę rozwodów małżeńskich w Stanach Zjednoczonych.

Prezydent jest podobno bardzo przeciwny rozwodom i bardzo w tem wielką ma słuszność Twierdzi on również z wielką słusznością że rozwód nie jest bynajmniej osobistą sprawą dwojga osób się rozwodzących, lecz że przeciwnie jest sprawą wywierającą bardzo zły wpływ na całe społeczeństwo.

Ma racyę prezydent, — gdyż z powodu kryminalnej po prostu lekkomyślności sekt protestanckich i sądownictwa krajowego, wszyscy protestanci w Ameryce tak się już pod tym względem rozwydrzyli, a małżeństwo zawierają i rozwody biorą tak często, że doprawdy dzieje się tutaj pod tym względem prawdziwa Sodoma i Gomora. Jeżeli prawodawcy nie zapobiegą dalszemu rozwydrzeniu się społeczeństwa pod tym względem, to wszystko wkrótce żenić się będzie i rozwodzić na podobieństwo.... psów!..

Zacny chłop jest z Roosevelta, jeżeli uczyni stanowczy jaki krok, by zapobiedz dalszemu.. rozpsieniu się tutejszego społeczeństwa.

Lyncz w Lynczburgu.

W mieście nazwiskiem — Lynchburg, w Stanie Tennessee, zlynczowali murzyna zeszłego piątku lynczownicy. — W więzieniu powiatowem w Lynchburgu trzymano murzyna nazwiskiem Small, posądzonego o kryminalny napad na białą niewiastę Elizę Eggleston. Na więzienie napadło nad ranem jakie 25 ,,obywateli" lecz szeryf Davidson przyjął ich wystrzałami z rewolweru.

Nie pomogło to jednak wiele, bo napastnicy rozbili drzwi więzienia i drzwi celi tego murzyna w więzieniu i wywlekli go na korytarz. Tam widząc oknem, że nadbiega policya i że odbierze im murzyna, zanim go będą mogli spalić żywcem lub powiesić, — zastrzelili go lynczownicy na korytarzu. — Później szeryf przy pomocy policyantów schwycił i uwięził trzech lynczowników.

Straszliwe morderstwo dla rabunku.

Niedaleko miasteczka Middletown, w Washington powiecie, w Pennsylwanii, odległego jakie 30 mil od Pittsburga dopuścili się jacyś łotrzy zeszłego piątku ohydnego morderstwa. Ofiarą mordu padł kontraktor Samuel Ferguson, zatrudniony przy budowie kolei Wabash w owej okolicy. — Rano tego dnia dodjechał on bryczką do miasta powiatowego Washington, i tam wziął z banku $3.500, aby wypłacić w następną sobotę swoich robotników. Wiedzieli o tem jacyś zbrodniarze i naszykowali się, aby go zamordować i pieniądze sobie przywłaszczyć.

W tym celu podłożyli dużo dynamitu pod mostkiem na drodze, którą Ferguson ze swym sekretarzem miał przejeżdżać. Ferguson i jego sekretarz mieli każdy w bryczce po dwa rewolwery, ale przeciw zdradzieckim skrytobójcom żadna broń nie pomoże. Złodzieje bowiem przytwierdzili do dynamitu druty a na końcu drutów mieli w krzakach baterye elektryczną i w ukryciu oczekiwali przejazdu Fergusona. Skoro tenze wjechał na mostek — rabusie ruszyli palcem baterye, dynamit wybuchł z okropną siłą, rozerwał oba konie i bryczkę na kawały, a obu w niej siedzących nieszczęśliwych ludzi wyrzucił wysoko w górę i daleko i bardzo pokaleczył. Ferguson umarł z pokaleczeń w kilka minut potem, a jego sekretarz Martin — odwieziony został do szpitala w Pittsburgu, gdzie lekarze starają się utrzymać go przy życiu. Zaraz po wybuchu złodzieje doskoczyli do bryczki, i porwali walizkę z pieniędzmi i uciekli. — Do wtorku wieczorem jeszcze ich nie ułapano. Aresztowano coprawda paru podejrzanych ludzi, ale ich puszczono, bo się przekonano, że to nie są owi rozbójnicy.

Chicago, Ill.

Zanosi się tutaj znowu na olbrzymi strajk. Robotnicy w tutejszych rzezalniach, w liczbie przeszło 53 tysięcy mają w tę środę przedłożyć wielkim firmom nowe swe żądania o zwiększenie płacy o 10 procent i o skrócenie dnia roboczego do 10 godzin.

Jeżeli kompanie nie zgodzą się na to, — to chcą wszyscy robotnicy naraz zastrajkować. Chicago wtedy zostanie bez mięsa, albo nastąpi rozlew krwi.

Greensburg, Pa.

Karl Kruger, niemiec, który niedawno zamordował konstabla Bierera, został osądzony winnym tej zbrodni i dnia 26 września na śmierć przez sędziego skazany. Gdy mu sędzia wyrok odczytał, — rozbójnik ten sklął sędziego i urzędników na czem świat stoi i powiedział sędziemu, że ma nadzieję zobaczyć się z nim w piekle!.. Ładna perspektywa!....

WilkesBarre, Pa.

W tutejszem więzieniu powiatowem powieszony został we Wtorek rano dnia 29go września Peter Lenousky. — Półtora roku temu zamordował on siekierą przy robocie pod ziemią w kopalni Antoniego Sennik, aby mu zabrać pieniądze.

WilkesBarre, Pa.

Kompanie węglowe postanowiły ograniczyć produkcyę węgla twardego. Utrzymują one, że posiadają zbyt wielkie zapasy węgla i że nie opłaca się wydobywać więcej. Wobec tego kompania Lehigh Valley Coal Co., postanowiła zamknąć około 20 kopalń, a Susquehanna Coal Co., 16 kopalni.

Hartford, Conn.

Paweł Misiak, robotnik polski w kamieniołomach w Newigyton, zastrzelił maszynistę Charlesa O'Brien, ponieważ zgubił był portmonetkę, zawierającą 36 centów i sądził, że O'Brien ją znalazł i mu jej nie oddał.

Mordercz zdołał ujść i dotychczas go nie złapano jeszcze.

Bezczelność Trustów.

Tylko w Ameryce może się coś podobnego wydarzyć! — Sędzia okręgowy Grosscup w Chicago wsławił się wielce tem że wyrokami swymi ukrócił i ukarał kilka trustów. Obecnie trust Northern Securities Co., proponuje sędziemu Grosscup, aby zrezygnował z rządowej posady i został prywatnym adwokatem tego trustu! — Obiecują mu olbrzymią pensyę! — Co to będzie gdy Grosscup przystanie i pójdzie w służbę trustu! — Wtedy w obronie trustów będzie musiał zbijać własne swoje sędziowskie wyroki i decyzye i będzie je nazywać bezprawnem głupstwem. Na sposoby biorą się! I dziwić się tu, że się socyalizm szerzy?!

Buena Vista, Col.

W kopalniach srebra w Romley udusili się gazami podczas inspekcyi: zarządzca Morley i superintendent Abrahamson w przeszłym tygodniu.

Napad na pociąg.

— Pod Amazonia w Stanie Missouri rabusie zatrzymali pociąg, rozbili dynamitem żelazne kassy expresowe i ukradli znaczną sumę pieniędzy.

— Niedaleko Portland, Oregon, czterej rabusie wstrzymali pociąg, rozbili drzwi expresowego wagonu dynamitem, lecz gdy chcieli włazić do wagonu, agent expresowy jednego zastrzelił, drugiego ranił, poczem reszta bez łupu uciekła.

HISTORYA

parafii Częstochowskiej w Texas.

(Nadesłane).

Przed rozpoczęciem historyi parafii Częstochowskiej należy przedewszystkiem oddać uznanie W. W. OO. Zmartwychwstańcom, z którymi istnienie polskich parafij Texas'u w dyecezyi San Antonijskiej jest nierozdzielnie połączone.

Aby należycie ocenić działalność OO. Zmartwychwstańców, należy porównać osady polskie organizowane przez OO. Zmartwychwstańców z osadami dyecezyi Galvestońskiej, gdzie Zmartwychwstańców nie było.

Tu (w San Antońskiej dyecezyi) wszędzie od samego początku założenia osad z nieją szkoły kierowane przez siostry zakonne, owszem budowa szkół poprzedzała budowę kościołów, a nawet budowano razem mały kościółek, a wspaniałą szkołę, jak np. w Pannie Maryi i w St. Hedwig — tam (w dyecezyi Galvestońskie) szkół wcale żadnych nie było. Czynione były próby założenia szkoły, ale te w braku odpowiednich nauczycieli prędko upadały. Obecnie, młodzi księża tamtejsi wzięli się energicznie do sprawy szkolnej; zawsze jednak sprawa szkoły jest tam dopiero w zawiązku, podczas gdy O. O. Zmartwychwstańcy odrazu po swem przybyciu uważali przedewszystkiem dobre szkoły, a później dopiero zakładali kościoły, z początku bardzo skromne, a z czasem w miarę jak ludności w osadach przybywało, piękne świątynie.

I nic dziwnego: OO. Zmartwychwstańcy przybyli do Ameryki z zamiarem pracy i rozwoju swego zgromadzenia. Przybyli z doborem księży, z moralną siłą; Ks. Winc. Barzyński, ks. Adolf Bakanowski, ks. Feliks Zwiardowski, ks. Józef Barzyński, znani są w Ameryce z gorliwości i zdolności.

O. O. Zmartwychwstańcy jednak wcześnie uczynili spostrzeżenie, że emigracya z Polski skierowana jest głównie w stany północne, że tam właśnie pole do pracy kapłańskiej olbrzymie, a polskich księży brak.

Podczas gdy osady polskie w Texas rozwijały się bardzo powolnie, nie przypływem nowej emigracyi, ale naturalnym rozrostem pierwotnych przybyszów, kolonie polskie w północnych stanach rozrastały się olbrzymie w skutek przypływu coraz to nowych żywiołów, a biskupi amerykańscy pragnęli na gwałt księży polskich do pracy, wówczas O. O. Zmartwychwstańcy widząc, że w Texas nie na przyszłość widoków rozwoju zakonu, siłę swe skierowali ku północy, a ich miejsca w Texas zajęli księża, chociaż do ich zgromadzenia nie należący, jednak z nimi w te strony przybyli. Sam tylko ks. Feliks Zwiardowski pozostał w Texas do końca swego życia.

Umieściwszy powyższą wzmiankę W. W. O. O. Zmartwychwstańcach celem oddania uznania ich zasłudze, przystępujemy do opisu szczegółowego powstania parafii Częstochowskiej.

Siedzibą główną O. O. Zmartwychwstańców była Panna Marya. W okolicy Częstochowy była osadzą pierwotnie nieznaczna liczba rodzin polskich. W r. 1873 wybudowano budynek szkolny, pod który ziemię ofiarowali: Antoni Jarząbek i Fran. Muc. Szkoła była zarazem kaplicą.

Ks. Feliks Zwiardowski odprawiał tu nabożeństwo w jedną niedzielę każdego miesiąca, a niekiedy i w dnie powszednie. Ponieważ z każdym rokiem parafia się zwiększała, a kościół w Pannie Maryi nie mógł już pomieścić wszystkiego ludu, zamierzał ks. Feliks Zwiardowski wybudować nowy, obszerniejszy kościół. Wtenczas polacy, mieszkający w okolicy Częstochowy powzięli zamiar wybudowania kościoła we własnej osadzie raczej, aniżeli wydatki na budowę kościoła w Pannie Maryi. Zamiar ten powzięli pierwotnie: Szczepan Ticman, Antoni Jarząbek, Jakób Łysy i pozyskali wkrótce dla swego planu przedewszystkiem rodaków mieszkających po obu stronach rzeki Cibolo i tych wszystkich, którym bliżej byłoby jeździć do kościoła w Częstochowie aniżeli do Panny Maryi.

Zapał do budowy kościoła był wielki. Zajęto się zaraz zbieraniem ofiar i pierwszego dnia podpisy wyniosły 3.000 dol. Bezzwłoki deputacya posady, w której skład wchodzili: J. Łysy, S. Tycman i Waw. Wiatrek, udała się do San Antonio, do Biskupa, aby uzyskać pozwolenie na budowanie kościoła. Biskup Pelitzer wybadawszy sprawę całą należycie z radością do prośby Częstochowian się przychylił.

Ks. Zwiardowski nie był wcale zadowolony z przebiegu sprawy, albowiem wobec zamierzonej budowy kościoła w Częstochowie nie tylko nie mógł myśleć o budowaniu obszerniejszego kościoła w Pannie Maryi, ale nadto obawiał się że jeżeli Częstochowa będzie miała swój własny kościół i własnego księdza, parafia w Pannie Maryi zeszczupleje do tego stopnia, że nie będzie w stanie dać utrzymania przyzwoitego swemu proboszczowi. Dlatego pojechał coprędzej do Biskupa i starał się przedstawić mu sprawę w tym sposób, aby go nakłonić do cofnięcia zezwolenia dopiero co danego delegatom.

Częstochowianie dowiedziawszy się o zamiarach ks. Felixa w też tropy pojechali do Biskupa. Ten radby był nakłonić Częstochowian do odstąpienia od zamiaru budowy własnego kościoła; począł więc przedstawiać delegatom, że mają ce przeznaczone pod budowę wydaje mu się być za szczupłe. Gdy jednak delegaci oświadczyli zaraz, że zobowiązują się dać tyle ziemi kościołowi, ile on sam na ten cel przeznaczyć zechce, Biskup pierwotnie dane pozwolenie potwierdził i obiecał postarać się o księdza dla nowej parafii, skoro tylko kościół będzie gotowy.

Przystąpiono tedy z zapałem do dzieła: Mac. Pawełek, Józ Łysy i Antoni Szklarz ofiarowali kamienie na budowę, które parafianie na ochotnika zadarmo zwieźli.

Konstanty Gabryś, majster murarski, został mianowany kierownikiem budowy.

Ks. Feliks Zwiardowski, zmuszony pogodzić się z tą okolicznością, że kościół w Częstochowie wybudowany będzie, usiłował obecnie nakłonić Częstochowian do tego, żeby tytuł własności kościoła był zapisany na imię O. O. Zmartwychwstańców. Parafianie Częstochowy, rozgoryczeni trudnościami stawianemi im poprzednio przez ks. Feliksa, niechcieli ani słyszeć o O. O. Zmartwychwstańcach. Dlatego gdy już Biskup, który osobiście celem poświęcenia kościoła do Częstochowy przyjechał, gotował się do odprawienia przepisanej ceremonii, ks. Feliks uprzedziwszy poprzednio Biskupa przychylnie dla swego planu, zażądał od parafii wydania dokumentu na tytuł własności dla O. O. Zmartwychwstańców. Z tego powodu powstało małe zaburzenie, które Biskup załatwił w ten sposób, że zgodził się na życzenie ludzi, aby tytuł własności kościoła był zapisany na Biskupa, a nie na Zmartwychwstańców. Następnie kościół został poświęcony. Działo się to dnia 11 lutego 1878 r.

(D. k. nast).

POLSKA DLA POLAKOW.

(M. N. M.)

Dzięki uciskowi i niesprawiedliwemu postępowaniu potężnych ale barbarzyńskich nieprzyjaciół, duch publiczny przed niedawnym czasem jeszcze oniemiały, niejako, zaczął w polskich ziemiach i na emigracyi się podnosić, ożywiać. Przestaliśmy wierzyć dobrym zamiarom rządów i przywiązywać nasze nadzieje do rachów obcych, do zwycięstw postronnych. Lud polski porzucił raz na zawsze politykę ugodową, a wziął się do prawdziwej polityki narodowej, — do polityki samodzielnej. To ocknienie się nasze w chwili gdy zaczęto uważać nas za naród przeszłości, nietylko że przeraziło naszych nieprzyjaciół, ale i zaimponowało nas całemu światu politycznemu. Obecnie ten świat obcy, mówi i pisze o nas, ale się jeszcze z nami nie liczy. Jest to dowód, że nie umiemy jeszcze być narodem w całem słowa tego znaczeniu.

Pokazaliśmy światu, że umiemy cenić i bronić nasz język ojczysty. Nasi geniusze tak w literaturze jak i w muzyce i sztukach pięknych, daleko i szeroko głoszą imię polskie. Ale narodowość nie zasadza się tylko na mowie i literaturze, — ale także a może najwięcej na handlu i przemyśle.

A gdzież handel i przemysł Polski?......

Odpowiedź na to pytanie niezbyt pochlebnie dla nas wypadnie, i zarazem jest najlepszym dowodem, że nie jesteśmy a raczej nie chcemy być narodem samodzielnym.

Szczerze powiedziawszy cały przemysł i handel polski, tak w kraju jak i tutaj w Ameryce, znajduje się w rękach żydowskich i obconarodowych. Dla czego?.... Pytanie to stawiano już kilkakrotnie, i zwykle jedna odpowiedź brzmiała na wszystkich ustach. "Handel i przemysł nasz znajdują się wprawdzie w rękach żydów i obconarodowców, ale to nie z naszej winy ale z winy przodków naszych. Trudno więc teraz zaradzić złemu, a temwięcej że ponad siły nasze by było walczyć i na polu politycznem i na polu handlowem".

Dużo jest prawdy w tem twierdzeniu i ważniejsem ono jest jak się zdaje, ale nie zupełnie tłomaczy sprawy, i nie jest bynajmniej usprawiedliwieniem naszej bezczynności. Dla czego znaj ciszło i smutny skutek tego, że jesteśmy bezbronni, dla czego pozwalamy wrogom naszym na polu ekonomicznem, dalej podkopywać stopniowo gmach naszego życia?......

Rodaków naszych w ziemiach ojczystych możnaby jeszcze wytłomaczyć trudnościami politycznemi, które niestety pochłaniają całe ich siły i uwagę, chociaż i ta okoliczność może być tylko wymówką a nie usprawiedliwieniem. Ale, że my polacy tu w Ameryce, którzy przecież liczymy się na cztery miliony, i którzy cieszymy się tą samą wolnością co inne żywioły, zajmujemy podrzędne stanowisko w życiu publicznem tego kraju, a ostatnie miejsce w przemyśle i handlu, jest to bardzo smutny i niczem nie dający się usprawiedliwić fakt, który bardzo nas poniża w oczach amerykanów. Ci ostatni otwarcie przy każdej sposobności zarzucają nam brak przedsiębiorczości. Niestety jest to gorzka prawda.

Prawdę powiedziawszy, prócz podrzędnych interesów kolonialnych i restauracyjnych, posiadamy mało a prawie wcale innych czysto polskich interesów. Na polu ekonomicznem każemy się dobrowolnie reprezentować przez obconarodowców a co najgorsza przez żydów, którzy w zamian lekceważą nas aż do bezczelności. Szpalty gazet polskich przepełnione są faktami o nadużyciach i szykanach żydowskich z naszej wiary i narodowości. Ale na gołosłownem podaniu tych oburzających faktów i opatrzeniu tychże kilku uwagami, kończy się praca nad podniesieniem przemysłu polskiego. A przecież każdy przyznać musi, że sprawa wyzwolenia przemysłu po skutgo z rąk żydowskich, jest jedną z najważniejszych spraw społecznych, zasługującą na całą naszą uwagę. Tak rozumieją tę sprawę inne narody, a którym przecież grozi o wielemniej sze niebezpieczeństwo na polu ekonomicznem.

Dałoby się wiele powiedzieć o tej oziębłości prasy polskiej i ogółu polskiego dla tej tak ważnej sprawy, ale nie jest to cel dzisiejszego mego artykułu. Uczynię to w jednym z następnych artykułów, bo chciałbym tę sprawę gruntownie i rzeczowo omówić.

Jestem też mocno przekonany, że ważną tę sprawą zainteresuje się na pierwszem miejscu prasa polska, a potem i szerszy ogół, i że wkrótce wezmiemy się wszyscy do szczerej i wspólnej pracy nad utworzeniem czysto polskiego handlu i przemysłu, kierując się hasłem: "Polska dla Polaków".

(Przypisek Redakcyi: Już chyba naszego Wielkopolanina nie można posądzać o oziębłość w tych sprawach? Co?)

Kroniczka z Trenton.

Uroczystość Podwyższenia św. Krzyża obchodzoną była w par. św. Krzyża z solennemi ceremoniami, w dniu przypadającym Sumę celebrował Wiel. ks. Mąkiewicz z Philadelphii, Nieszpory Wil. ks. M. Kopytkiewicz z assystą Wiel. ks. Bęgorowicza, z South River jako dyakona i Wiel. ks. Pocci z miejscowej włoskiej parafii św. Joachima jako sub dyakona.— Wzniosłe i piękne kazanie na nieszporach wygłosił Wiel. ks. Tarnowski z Camden.

Oprócz wzmiankowanych kapłanów i miejscowego Proboszcza Wiel. ks. Fr. Wojtanowskiego był również Wiel. ks. Kraus z Filadelfii. Parafianie bardzo licznie się zgromadzili na sumie i nieszporach Chór parafialny pod kierunkiem swego dzielnego kierownika p. W. Blum, wykonał nieszpory gregoryańskie bardzo ładnie na głosy mieszane i Veni Creator Freyera. Wielebne Siostry Nauczycielki przystroiły wielki ołtarz nader gustownie.

Nauczycielem szkoły polskiej w East Trenton jest p. W. Maleski z Chicago. Nauka w tej szkole rozpocznie się w tym tygodniu.

W tym roku szkólnym kształci się w tutejszym Kolegium OO. Franciszkanów 12 młodych polaków na kapłanów. Jest to najwyższa cyfra i daj Boże aby się wciąż pomnażała.

Przybył tu Wiel. O. Euzebiusz Pelc, który niedawno przybył z Europy. W zeszłą niedzielę miał kazanie na sumie w kościele św. Stanisława. — Wiel. O. Pelc który jest profesorem w Kollegium OO. Franciszkanów, będzie również przez pewien czas pomagać Wiel. O. Block w par. św. Stanisława B. i M.

Dwóch chłopców umarło w 3 dniach na dyfteryę w rodzinie Ignacego Wernera polaka, a dwoje jest chorych ciężko na te straszną chorobę, biedni rodzice są w rozpaczy bo właśnie spodziewali się nie zadługo po mocy od swych dzieci a tu tymczasem nielitośna śmierć zabrała od razu dwoje a pozostałe walczą ze śmiercią.

W Parafii św. Stanisława odbędzie się Fair czyli Bazar na korzyść kościoła.

W sprawie Zdanowicza, litwina osądzonego na śmierć za zabicie blizko rok temu jakiejś Nellie Cubberley, nic się nie poprawiło.

W tych dniach wyrok śmierci został potwierdzony przez sędziego Swayze. Zdanowicz zaklina się ciągle że jest niewinny, co też bardzo być może, bo nikt go na uczynku nie złapał i osądzony został tylko na mocy dowodów okolicznościowych. Nawet przysięgli przez 36 godzin z trudnością zgodzili się na uznanie go winnym a nawet polecili go łaskawości sądu. — Adwokat jego, E. R. Walker wnosi obecnie prośbę do urzędu „Board of Pardons", aby mu zmieniono karę śmierci na karę dożywotniego więzienia. Wiele danych mówi za tem, że Zdanowicz nie jest winnym tej zbrodni.

Wyrok opiewa że Z. ma być powieszony dnia 19go Października.

(Od Redakcyi: „Kroniczka" była gotową do przeszłego Numeru, lecz z powodu wielkiej ilości ogłoszeń musieliśmy odstawić ją do niniejszego numery. Serdecznie przepraszamy.)

Juarez, Mexico.

Walki byków.

Purytańscy amerykanie, bawiący się u siebie zakładaniem setek i tysięcy Stowarzyszeń Ochrony Zwierząt, — po cichu lubią się bawić walkami kogutów i buldogów,— ganiący po faryzejsku hiszpanów i mexykanów za urządzanie walk byków, — ci sami purytanie mieszkający na pograniczu Mexyka w Texasie, — uczęszczają radzi na walki byków. —I tak w zeszłym tygodniu, gdy w nadgranicznem mieście Juarez, w Meksyku, dokończono budowy osobnego na to cyrku kosztującego przeszło 50 tysięcy dollarów, — na pierwszą zaraz walkę byków przybyło przeszło 10 tysięcy ludzi „głównie amerykanów" (chiefly americans) — jak podają same angielskie gazety. W pierwszej walce zamęczono sześciu byków a te przed tem zdołały zabodźć rogami kilkanaście oślepionych koni. —

Największym „bohaterem" dnia tego był słynny a raczej osławiony „matador" czyli zabijacz i morderca byków, senor Cervera.

Funduszu na wystawienie owego cyrku dostarczyli główne amerykanie, a to tem skwapliwiej, — że nietylko mogą napawać tam niewinne swe purytańskie oczy widokiem mordowania byków i ślepych koni — ale co najważniejsza, to to, że takie cyrki przynoszą ogromny dochów, — a to grunt!....

Każdy zna siebie.

— No Marcinie, mogę ci wyrobić posadę stróża przy wodociągu.

— Pokornie dziękuję wielmożnemu panu, ale myślę co do browaru jakośby mi lepiej pasowało.

J. W. Nowak
BUDOWNICZY,
2524 SMALLMAN ST., PITTSBURG
Podejmuję wszelkie prace budowlane, nowe i reperacye po nader nizkiej cenie.
Wszelkie prace wykonuję według życzenia pracodawcy.
Zgłoście się osobiście lub piśmiennie.

And. Ratajewski i Karol Reinka
POGRZEBOWI.
3038 Brereton Ave. 13. Ward
W nagłej potrzebie udajcie się do: Mc CANN Bros. 2842 Penn Ave

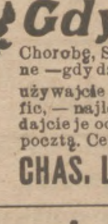

Gdy cierpicie na Cholerę, Cholerynę, Biegunkę, Kolki, Painters Colic, na Letnią Chorobę, Spazmy, Boleści brzucha i inne —gdy dzieci cierpią na rozwolnienie używajcie Dra Laudera Absolute Specific, — najlepsze lekarstwo familijne. Zadajcie je od aptekarza lub przyszlemy je pocztą. Cena 25c i 30c. Adres:
CHAS. LAUDER, Allegheny, Pa.

Franciszek Rafalski,
Nowy Polski Salun.
3045 PENN AVE., PITTSBURG, PA
Dobre napoje: Piwa, Wódki i Wina Smaczne przekąski i dobre cygara. Popierajcie swojego!

Philip Kunze,
przyjaciel polaków
Salun i Restauracya.
Smaczne wina, wódki, cygara i t. d
Zawsze świeże piwo
i wyborne przekąski
Dobra obsługa przedewszystkiem.
1901 PENN AVE.

Knox C. Hill
555 FIFTH AVE.
McKEESPORT, PA.
Towar łokciowy po bardzo nizkich cenach.
Dobry 36 calowy bielony muślin, po 5c, 6½c i 8c.
Dobry 36 calowy niebielony muślin 5c
Dobry 40 calowy niebielony muślin 6½c
Najlepsza modra lub czerwona kalikomaterya po 5c.
Szeroki ciemny cheviot po 8½c.
Lancaster gingham po 7c.
Alabama cheviot po 7c.
Najlepszy bawełniany Crash po 5c.
Lniany Crash po 6½c
Pralny Russian Crash po 10c
Bielone prześcieradła, 40c, 45c i 50c
Bielone nasypki na poduszki, 8c, 10c i 12½c.
Bielone Bolster nasypki, 25c, 35c i 40c
"Jeżeli kupcie od Hill'a, kupicie po nizkich cenach".
Po polsku mówią panny: Szurańska i Cerewna.

W. Stefanowicz,
2812 Penn Ave., Pittsburg, Pa
Salun i Restauracya.
Chcesz się napić dobrych trunków i najeść się dobrze — udaj się do dobrze znanego obywatela.
Usługa prawdziwa Polska.

R. W. RAMSDEN,
PLUMBER.
Wyrabia pompy i tem podobne narzędzia, zakłada rury wodociągowe i gazowe.
1900 PENN AVENUE.
PITTSBURG. PA.

Zanim najwcześniejszy ptak się obudzi, już wasze pieniądze robią procent, jeżeli je umieścicie u nas na cztery procent.
COMMONWEALTH REAL ESTATE AND TRUST CO.,
327-329-331 Fourth Ave.

Uczcie się po angielsku!
Możemy was nauczyć przez pocztę w krótkim czasie mówić, czytać i pisać po angielsku. Chcemy was przekonać i poślemy wam jedną próbę dla doświadczenia. Piszcie dziś i adresujcie: "Szkoła Polsko-Angielska", 562 W. 18th Str. Ilsen Station, Chicago, Ills.

Fallert
Fotografista
1207 CARSON ULICA
SOUTH SIDE.

Jan Ratajczyk,
SALUN I RESTAURACYA.
1319 PENN AVE., PITTSBURG, PA.
Posiada najwyśmienitsze Wina i Likiery importowane i krajowe. Ciepłe przekąski, wyborne obiady. Usługa grzeczna

JOZ. GRABOWSKI,
właściciel pierwszorzędnego
Salunu i Restauracyi.
Posiada najwyśmienitsze Wina i Likiery. Ciepłe przekąski co rano. Obiady w każdej porze. Popierajcie swego.
2708 PENN AVENUE.

FOR GOODNESS SAKE EAT
Mother's Bread
—WARD-MACKEY BAKERIES.

Pierwszy Roczny Bal
URZĄDZA
Polski Polityczny Klub 27. Wardy
W dniu 26 października 1903 r,
W New Turner Hall przy 13 ulicy S. S.
Początek o godz 8-ej wieczorem. Polska orkiestra przygrywać będzie. Wyborne napoje i smaczna przekąska, na które zaprasza się Szan. Polską Publiczność.
Wstęp dla mężczyzn 50 ct., dla dam 25 ct.
Z szacunkiem
KOMITET.

KOLONIA POLSKA W STANIE VIRGINIA.
Lepsze grunta niż gdzieindziej, pracy wiele; lepsza przyszłość. Urodzaje zawsze pewne. Klimat mamy przecudny i zdrowy. Na farmach można latem i zimą pracować; mrozów i upałów nigdy niema. Wiele Rodzin Polskich osiada się w naszej Kolonii, która tylko dwie mile od miasta West Point jest oddaloną! Blizko są wielkie miasta, jako to: Washington, Baltimore, New York i Philadelphia. Dochodzą tam koleje i okręty i każdego dnia przychodzą i odchodzą. Każda farma ma pole i las, które można kupić z budynkami od $6 do $15 za akier na łatwe spłaty. Po dalsze informacye piszcie po polsku, lub przyjdźcie do:
JOHN JELINEK & CO
1116 PINE AVENUE. BRADDOCK, PA.

Piszcie do nas po bilety Exkursyjne, które sprzedajemy po pol ceny.
Zamożni Farmerzy!
Farmerzy w koloniach w Wisconsinie będą szczęśliwi, zdrowi i bogaci, jeżeli dostaną dobre farmy, dobre hypoteki, dobry inwentarz dobre ceny. Wszystko to można znaleźć w koloniach Pułaski, Sobieski, Krakowie i Hofa Parku, gdzie już teraz mają kościoły i szkoły pobudowane. Obecnie rozpocznie się budowa dróg nowych, które będą przecinały żyzne okolice. W środku tych dróg założy się nowa kolonia. Gdybyudzie w miastach wiedzieli jak szczęśliwie farmerzy sobie żyją na naszych farmach, to z pewnością setki takowych by sprzedało swe property w mieście i by przybyli do nas. Jest dużo takich farmerów; którzy mają farmy w innych koloniach i radziby je tam sprzedać, aby się tylko mogli przenieść z inwentarzem tutaj.
Mapy i informacye przyszlemy wam darmo. Piszcie lub przyjdźcie do
J. J. HOFLAND CO.
SOBIESKI, WISCONSIN

Baczność Chorzy!
Nic nie jest za dobrem, aby zyskać
Zdrowie!
Pamiętajcie żem spędził wiele lat na sporządzaniu lekarstw i studyowaniu medycyny w starym kraju i wyleczyłem bardzo wielu pacyentów skutecznie, co wielu wyleczonych poświadczyć może.

Jestem dobrze przygotowany do obsłużenia was w chorobie i mam wszelkie potrzebne medycyny i instrumenta. Mam doskonały aparat "X-Ray Electric Machine", za pomocą którego mogę zobaczyć i zegzaminować wnętrze ciała.
Mam lekarstwa z wszystkich części świata i leczę wszelkie choroby. W każdej chorobie udawajcie się do mnie. Mówię po polsku, rusku, niemiecku.
Dr. H. FINKELPEARL,
1906 FIFTH AVE., Pittsburg. Pa.

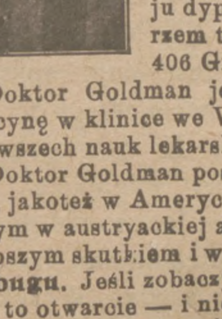

Nowina dla Chorych
w Pittsburgu.
Czytajcie uważnie!!!
Czy wiecie, że w Pittsburgu jest mówiący po polsku, a w starym kraju dyplomowany lekarz? — Lekarzem tym jest Doktor S. Goldman, 406 Grant Str., Pittsburg, Pa.

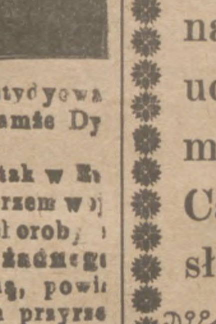

Doktor Goldman jest lekarzem mówiącym po polsku, studyował medycynę w klinice we Wiedniu, mającej światową sławę i tamże Dyplom wszech nauk lekarskich otrzymał.
Doktor Goldman posiada długoletnią praktykę lekarską tak w Europie, jakoteż w Ameryce. Doktor Goldman był również lekarzem wojskowym w austryackiej armii. On leczy wszelkie uleczalne choroby najlepszym skutkiem i w najkrótszym czasie — **a nie robi żadnego humbugu.** Jeśli zobaczy, że choroba wasza jest nieuleczalną, powie Wam to otwarcie — i nie będzie wam czynił nieprawdziwych przyrzeczeń i nie będzie ściągać od was pieniędzy, ponieważ jego jest hasło, że **Prawda a Uczciwość trwa najdłużej.** — Tysiące chorych, którzy się do niego z zaufaniem udali, może to poświadczyć.
Specyalnością Dra Goldmana jest szybkie a pewne wyleczenie wszelkich tajnych słabości i chorób skórnych, z wszelką dyskrecyą—za mierną cenę, a bez przerwy w zajęciach zawodowych. Chorzy, którzy do niego osobiście udać się nie mogą—niech piszą do niego po polsku. Dr. Goldman posiada w swoim ofisie także chemiczne laboratoryum, w którym znajdują się wszelkie krajowe medykamenty — a może przeto osiągnąć najlepsze rezultaty.
Nie dajcie się przeto zwabić szumnemi a nie prawdziwemi ogłoszeniami, — a jeżeli jesteście chorzy udajcie się z zaufaniem do uczciwego a zdolnego lekarza:
Dr. S. Goldmana,
406 GRANT ST., Pittsburg, Pa.
Pół block'u od Court House'u.
Godziny urzędowe: 9—12 przed poł. 1—6:30 po południu. W niedzielę od 9—12 przed południem.

Jacob Kriger,
sprzedaje po
UMIARKOWANYCH CENACH.
SPECYALNA
Sprzedaż różnego Towaru j. t. Męzką Galanteryę, Obuwie, Kufry, Kapelusze. Specyalne ceny na Ubraniach, przez cały miesiąc Lipiec.
Chłopięce ubrania i krótkie spodnie po nizkiej cenie.
3419 BUTLER ST.
tuż przy rozdwojeniu ulic.

Kazim. Filipowski,
POLSKI HOTEL
Wyborne wódki, wina i cygara. Zawsze świeże piwo i przekąski.
Usługa grzeczna, prawdziwa polska. Popierajcie swoich.

CHAS. PHILLIP'S,
1240 PENN AVE.,
druga ulica od Union Depou
PITTSBURG, PA.

Fr. Cieślak,
Polski Fotografista,
322 Fifth Ave. McKEESPORT, PA
Wyrabiam fotografie w najnowszym stylu i cenach umiarkowanych. Grupy weselne i familijne moja specyalność. Młode państwo otrzymają odemnie piękny prezent.

B. MILLER,
skład rozmaitych mebli, po najtańszych cenach. Za gotówkę lub na wypłaty.
2713 PENN AVE.
PITTSBURG, - - PA.

BARRY HOUSE
2929 PENN AVE., PITTSBURG
Importowane i krajowe wina, wódki likiery. Piwo, Ale i Porter najlepszego gatunku. Dobre i smaczne obiady. Ciepłe i zimne przekąski cały dzień.

Nowy Interes Rzezniczy.
Szanownym Rodakom polecam nowy mój skład rzeźniczy [bucierski], który świeżo otworzyłem. U mnie dostaniecie tanio wyborne świeże mięsa, wędliny, kiełbassy, kiszki, słonina i t. p.
JOZEF LESNIAK,
3505 Penn Ave. Pittsburg.

P. Walser,
Bell Phone 299 Fisk
2710 PENN AVE.,
HURTOWNY
SKŁAD WÓDEK
Win i Likierow.
Znakomite świeże piwo z browarów Wainwrights i Iron City.
Popierajcie przyjaciół Polaków.

Po dobre trzewiki,
Niedzielne i do pracy spodnie
Modne Kapelusze
i Męzką galanteryę
i inne rzeczy potrzebne do eleganckiego ubrania, po zniżonych cenach u:
N. GOLDSTEIN
2806 Penn Av. Pittsburg

Pijcie
CHARTIERS VALLEY BREWING CO.
PIWO
Które napewno uczyni miasto Carnegie sławnem.

HOTEL POD BIAŁYM ORŁEM
H. Winorowski, właśc.
608 Dickson Str., Homestead, Pa.
Najpiękniej i najwygodniej urządzony Hotel w mieście Homestead.
Przejezdni zostaną gościnnie przyjęci w każdej porze.
Jedzenie smaczne. Ceny umiarkowane. Piwa, Wódki, Wina, Likiery i Cygara najlepszego gatunku.

Z OJCZYZNY.

ZIEMIE POLSKIE POD PRUSAKIEM.

Bytom.

W Bytomiu na Górnym Szląsku ukończył się proces przeciw 66 osobom, oskarżonym o udział w rozruchach w Hucie Laury podczas kampanii przedwyborczej. 36 osób skazano na kary więzienne od 3 miesięcy do 3 lat.

Między skazanymi są także: redaktor "Górnoszlązaka", Wicik, skazanym na 2 lata; ojciec posła Korfantego, skazany na rok, a syn jego, brat posła, na 9 miesięcy.

Przement.

W Przemencie uderzył piorun we wieżę kościoła, zrzucił dzwony, zniszczył organy i jedną figurę świętego, poczem iskra elektryczna wybiła okno i wpadła w bliską sadzawkę. Dach się zapalił, ale niezadługo potem ogień stłumiono.

Jarocin.

Najnowsze wiercenia w ziemi majątku księcia Radolińskiego wykazały znaczne pokłady węgla brunatnego, ciągnące się od Jarocina aż pod Radolin, a więc całą milę. Grubość pokładu ma wynosić w przecięciu 100 metrów. Te pokłady pokłady podobno są najbogatszemi ze wszystkich, jakie we W. Księstwie Poznańskiem istnieją.

Ostrów.

Tor kolejowy z Berlina przez Zbąszyn Leszno, Ostrów do Skalmierzyc zamieniony zostanie na pierwszorzędny. Prace budowlane mają być ukończone z dniem 1 maja r. przyszłego. W przyszłości będzie można przebyć z Berlina do Skalmierzyc w przeciągu 7 godzin. Linia ta będzie stanowiła najkrótsze połączenie Berlina z Warszawą. Traktaty handlowe niemiecko-rosyjskie wpłynąć mają na połączenie kolei na terytoryum niemieckiem z koleją warszawsko-kaliską.

Kościan.

We wsi Pietrowo, oddalonej 2 mile od Kościana wybuchł ogień w stodole gospodarza Siernickiego. Pożar, który spowodowały dzieci bawiące się zapałkami, przybrał takie rozmiary, że spłonęły prawie doszczętnie gospodarstwa Siernickiego, Jakubiaka i Walerniaka. W płomieniach zginęła także dwuletnia córeczka gospodarza Siernickiego.

Wschowa

Odkryto tu w okolicy, 170 metrów głęboko znaczne pokłady asfaltu i ropy. Dalsze badania wykazały, iż w okolicy Wschowy są bardzo bogate w pokłady węgla kamiennego jako też inne minerały, które sprowadzane być muszą z zagranicy, wskutek czego zawiązało się w Hali nad Salą towarzystwo, mające na celu eksploatacyę tych minerałów. Zakupiono do tego celu już kilkadziesiąt morgów gruntu i zapewne już w najbliższym czasie rozpoczęte będą różne prace przedwstępne.

Toruń.

Przed sądem ławniczym w Toruniu toczyła się następująca sprawa: Posiedziciel Fr. Kujawski z Lubicza zgłosił w urzędzie stanu urodzenie dziecka. Urzędnik stanu nie chciał przy przyjmowaniu protokułu nazwiska żony zapisać Kujawska podług życzenia p. Kujawskiego, tylko Kujawski, twierdząc, że tylko tak landrat polski końcówki zapisywać mu nakazał. Pan Kujawski wzbraniał się położyć pod protokuł, z nazwiskiem żony tak przekręconem, swoje nazwisko. Otrzymawszy mandat policyjny w wysokości 10 mk. za to, że podług zdania policyi nie zgłosił urodzin dzieoka, odniósł się o rozstrzygnięcie tej sprawy do sądu ławniczego w Toruniu. W terminie, który się odbył w z. miesiącu, został p. Kujawski uwolnionym od kary i kosztów. Oskarżonego bronił przed sądem adwokat p. Mieloszaszewicz z Torunia.

Gniezno.

Gazety hakatystyczne polecają znowu obecnie jako środek ku "wzmocnieniu niemczyzny na kresach wschodnich", zakładanie załóg wojskowych po małych miastach polskich. Równobrzmiący artykuł, umieszczony w różnych organach bractwa trzech liter, ma widocznie na celu, nowo wybranemu ministrowi wojny podać delikatne życzenia rządu "państwa w państwie" do łaskawego uwzględnienia. A co takie życzenia panów z HKT znaczą, o tem taki pan minister powinien wiedzieć.

W artykułach owych powiedziano, że rozlokowanie armii po miastach polskich podniesie niemieckość, bo da zarobek niemieckim przemysłowcom. Wielu niemców znajdzie zatrudnienie i sprzedawać będzie swe towary wojsku. Taki przypływ pieniędzy do niemieckiej kieszeni wielkiej będzie wagi.

Autor hakatysta radzi zakładanie fabryk konserw wojskowych w polskich dzielnicach. Naturalnie wszędzie bez uwzględnienia polskich kupców, przemysłowców, rzemieślników i robotników.

ZIEMIE POLSKIE POD AUSTRYAKIEM.

Okopy św. Trójcy.

Ostatni punkt Podola austr., leżący na samej granicy rosyjskiej, posiada piękny kościół, sięgający XVII stulecia. Kościół w Okopach widział wiele doniosłych momentów historycznych, tu modlili się dzielni obrońcy, stojący przedmurzem chrześciaństwa przed napadami tureckimi, tu rozlegały się niejednokrotnie łkania i modły dziękczynne ludu odbitego lub wykupionego z jassyru. Burze, które przeszły przez kraj nasz i położyły tyle zamków w gruzy, nie oszczędziły i kościoła w Okopach. Zostały tylko potężne mury, świadczące o wielkiej przeszłości świątyni. Przed kilkunastu laty powstała w kraju myśl odbudowania kościoła okopolskiego, zarządzono składki, profesor Finkel wydał broszurę z historycznym opisem Okop.

Kołomyja.

Profesor Henryk Dębski napisał napisał do redakcyi "Przeglądu" lwowskiego list następujący:

"Nie łatwo któremu ze śmiertelników zdarzy się zobaczyć i usłyszeć coś podobnego, jak mnie dzisiaj. Idę ulicą Arcyks. Radolfa (jedna z głównych ulic Kołomyi), aż tu obok "Dębowej Krynicy" patrzę, idzie trotuarem żyd i pędzi sobie najspokojniej cielę. Naturalnie dla mnie już miejsca na trotuarze nie stało. Zwróciłem uwagę żydowi, że przecież dla pędzenia cieląt jest droga, która teraz w dodatku jest suchusieńka, ale żyd popędził dalej cielę trotuarem. W tem, (o dziwo!) nadchodzi trotuarem policyant (niestety, bez numeru). Pokazuję żyda i cielę, a on mi na to powiada dosłownie: "Cóż proszę pana, kiedy ja się boję jemu co powiedzieć, pan burmistrz Witosławski siedzi w żydowskiej kieszeni i jak tylko z nas który co żydowi powie, to zaraz nas woła i krzyczy".

Czyż wobec tego można się dziwić, że w Kołomii żydki ciągną nawet w rynku trotuarami ręczne wózki że cała płyta w trotuarze jest rzadkością, a za to leżą tu całe fury śmiecia, pomyj i kału ludzkiego i bydlęcego".

Tarnów.

Dnia 2 z. m. otwarto w Tarnowie II gimnazyum z istniejących tam dotychczas filij gimnazyum Igo. Urzędowego otwarcia dokonał w obecności duchowieństwa miasta Tarnowa, reprezentantów władz, oraz profesorów i uczniów gimnazyalnych, namiestnik Ard hr. Potocki. Przemawiali po nim dyrektor I gimnazyum p. Leniek, burmistrz miasta Rogowski i wielu innych. Nowy zakład liczy obecnie pięć klas i będzie corocznie jedną jedną klasą uzupełniany.

Nowy Sącz.

Przed sądem przysięgłych w Nowym Sączu odbyła się w z. m. ponowna rozprawa przeciwko P. Gościńskiemu, oskarżonemu przed 7 laty o podpalenie i zasądzonemu wówczas na więzienie dożywotne, które też rozpoczął odsiadywać w Wiśniczu. Obrońca jego jednak, adwokat Sichrawa nie dał za wygranę i przez szereg lat pracował nad wznowieniem sprawy, co teraz właśnie przyszło do skutku. Wobec tego że Gościński wykazał swoje alibi i że stwierdzono teraz, iż dwaj klasyczni świadkowie zeznawali przy pierwszej rozprawie fałszywie, uznano Gościńskiego niewinnym i wypuszczono go natychmiast. Gościński wniesie teraz do rządu prośbę o odszkodowanie materyalne za tak długoletnie więzienie. W Austryi istnieje bowiem ustawa, która przyznaje takie odszkodowanie zasądzonym niewinnie.

Kraków.

W tych dniach miał się tu odbyć wiec włościan dotkniętych powodzian. Przybyło około 200 osób, z tego kilkunastu włościan reszta członkowie partyi socyalno–demokratycznej. Z posłów przybyli: Danielak, Marjewski, Rutter, X. Sponder i Wojtyga. Przewodniczył Marjewski. W długiej dyskusyi, w której kilku włościan opowiadało doznane klęski, zabierał głos szereg mówców, między innymi także kobieta, pani Korzeniowska ze Skawiny. Socyaliści uderzali na Koło Polskie i rząd. Uchwalono szereg rezolucyi w sprawach podatkowych, oraz wezwano posłów, aby użyli jaknajszerszych środków parlamentarnych, gdyby rząd nie udzielił jak najobfitszej pomocy powodzianom. Mimo niedopuszczenia przez przewodniczącego pod głosowanie, uchwalono za interwencyą Zygmunta Mikołajskiego rezolucyę wzywającą posłów do wystąpienia z Koła Polskiego, gdyby im nie pozwoliło bronić interesów włościan dotkniętych powodzią, oraz wyrażającą posłowi Wojtydze votum nieufności. Włościanina Moksy nie dopuszczono do głosu. Zgromadzenie zakończyło się śpiewem "Czerwony Sztandar".

ZIEMIE POLSKIE POD MOSKALEM.

Sandomierz.

Okradzono księdza biskupa Stefana Zwierowicza w Sandomierzu. Podczas restauracyi pałacu biskupiego niewiadomy złoczyńca ukradł złoty krzyż z relikwiami, dar śp. biskupa Hryniewicza, srebra stołowe na 48 osób.

Spóźnione lato.

Przez lipiec i sierpień, zamiast upałów i suchej pogody, oprócz paru przerw miewaliśmy deszcze niemal codziennie. Dopiero wrzesień od samego początku dał nam tydzień stałej, suchej, prawdziwie letniej pogody, z gorącemi dniami i ciepłemi, a przytem widnemi przy pełni księżyca nocami. Upały w ciągu tego tygodnia były niemal w całej Europie. We Francyi wydarzyło się nawet wiele wypadków zasłabnięć od przepalenia w skwarze słonecznym. W Prusiech zaś wschodnich wojsko pułku królewieckiego, odbywając podczas tych upałów w poniedziałek dnia 7go września pochód w okolicy miasta Szczytna utraciło 30 żołnierzy, którzy popadali na drodze. Trzech z nich zmarło na miejscu, innych starają się uratować w szpitalach. Anglię jednak nawiedziła w dniu 3go września wielka burza z ulewą, która poniszczyła na polach to, co jeszcze nie było sprzątnięte. U nas pogoda znowu się popsuła i powietrze się oziębiło od 8 września.

Ludwik Grabowski.

Właściciel Sernik pod Lubartowem w gubernii lubelskiej i innych dóbr ziemskich, zmarł w Warszawie we środę 2go września, przeżywszy lat 80. Słynął on w kraju i nawet daleko poza granicami naszemi, jako hodowca koni. Przed laty 50 założył w Sernikach stadninę koni rasy angielskiej, pierwszą w gubernii lubelskiej. Konie od niego nabywane słynęły z dobroci nietylko u nas, ale i po innych krajach. Wielu też hodowców sprowadzało sobie ogiery i klacze do rozpłodu ze stadniny sernickiej. Ś. p. Ludwik Grabowski zajmował się też starannie hodowlą trzody chlewnej, uważając ją za ważną część bogactwa krajowego. Sam też był jednym z najmajętniejszych u nas obywateli.

Nowe spółki gospodarskie.

U rejenta Jasickiego w Radomiu podpisana została dnia 29go sierpnia umowa spółki rolniczo-gospodarskiej utworzonej przez dwunastu włościan, gospodarzy z Janówca nad Wisłą, w gubernii radomskiej. Spółkę zawarto na 6 lat. Celem jej jest pomoc wzajemna spólników w ulepszaniu gospodarstw, kupowaniu potrzebnych rzeczy, wreszcie w sprzedawaniu własnych wytworów rolnych. Spólnicy będą więc naradzali się nad tem, w jaki sposób ulepszyć swoje gospodarstwa, żeby mieć większą korzyść; będą wspólnie kupowali nasiona, nawozy sztuczne, narzędzia rolnicze i inne rzeczy potrzebne; zamierzają też sprowadzić do wspólnego użytku większe, a więc droższe maszyny rolnicze, i dobre stadniki do rozpłodu; wreszcie wspólnie sprzedawać będą własne wytwory rolne i dzielić się zyskiem stosownie do tego, ile kto czego dostarczy na sprzedaż. Przy podpisaniu umowy każdy ze spólników złożył na początek do kasy po 20 rubli i wszyscy obrali z pomiędzy siebie zarząd i skarbnika.

Tani sklep w Niemcach.

Zarząd kopalń węgla w Niemcach pod Dąbrową Górniczej, chcąc przyjść z pomocą swoim robotnikom i urzędnikom, założył w tym roku sklep, w którym sprzedaje się wszystko, co potrzeba do codziennego użytku, bez żadnego zarobku, po cenie kosztu, z doliczeniem tylko niewielkiej nadpłaty na utrzymanie samej obsługi sklepu.

Wiel. Newmana
Familijne lekarstwa na wszelkie choroby.

Wyleczony z przykrego kaszlu i ciężaru na piersiach.

Dnia 2go Lipca 1908

Wiel. Newmanie! Za lekarstwo, które już zużyłem składam serdeczne podziękowanie. Takowe pomogło mi bardzo wiele, bo obecnie jestem zdrów. Zapytywałeś się mnie o postęp mego zdrowia, w odpowiedzi donoszę Ci te parę słów, ciesząc się że mogę Ci donieść tak dobry raport. Po raz drugi składam Ci serdeczne dzięki za tak skuteczne lekarstwo, z którego prawdę powiedzieć nie spodziewałem się tyle pomocy. Adres mój jest: Jan Skowroński Montville, Morris Co. N. J.

Wyleczona z częstych wymiotów, ogólnej słabości zatwardzenia i darcia w nogach.

Speers, dnia 5 Lipca, 1908.

Jan Lisz z żoną, dziękujemy Wiel. Ks. za lekarstwo, bo moja żona może już by była na tamtym świecie, żeby nie Wiel. Newmana lekarstwa. Po użyciu 2 flaszeczek i jednej paczki pigułek została zdrową i za to po raz drugi dziękujemy i obiecujemy radzić rodakom w swej okolicy aby się do Wiel. Newmana udawali. Niechaj Pan Bóg zachowa cię przy jak najlepszem zdrowiu i sile abyś mógł być pomocą cierpiącym na długie lata. Pozostajemy — życzliwy Jan Lisz z żoną, Speers, Pa., Wash. Co., Box 54

Wyleczony z Dychawicy.

Interwald dnia 10 Lipca, 1908

Wiel. Ks. Newmanie! Donoszę ci, żem już wszystko lekarstwo zużył i za tak cudowne lekarstwo dziękuję Ci po tysiąc razy i życzę Ci jak najdłuższego zdrowia. Dychawica ustała i kaszlu też już niemam mogę lepiej robić niż przedtem, czuje się także lekciejszy w piersiach, za co Ci jeszcze raz z familią dziękuję. Kończę swój list zradością, bo czuję się jak nowo narodzony będąc w tak dobrem zdrowiu. Pozostaję z uszanowaniem Frank Paloczyński, Interwald Taylor Co., Wis.

DARMO. Załącz 2c znaczek pocztowy na formularz opisujący, jak ja leczę chorych.

Reverend Newman,
1363 W. LAKE ST.
CHICAGO. ILLINOIS.

TAPETY!
Bordery i papier na sufit po jednej cenie.
Ceraty, Rolosy, Farby,
największy zapas i wybór w mieście.
M.H.Hager,
3546 BUTLER ST.
naprzeciw 36 ej ulicy.

FOUR-FOLD LINIMENT
Czworo-silny liniment
Najlepszy lek i smarowanie na wyleczenie:
Reumatyzmu, Neuralgii, Bólów w krzyżu, Bólu w muszkułach, Wywichnięć i stłuczeń, oraz Bólu na dołyszku i w piersiach.
LEK NAJPEWNIEJSZY, na gruczoły i opuchnięcia.
Beza flaszka tylko 25c. Dostac mozna w Aptekach.

Hotel Merkle
Chas. Merkle, wlasc.
Najlepsze Piwa, Wina, Wódki i likiery. Najsmaczniejsze przekąski.
P. & A. TELEPHONE 717 MAIN.
521 Penn Ave. Pittsburg, P

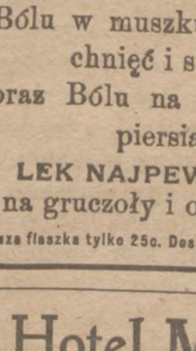

Ten kolejowy zegarek. Patentowy regulator, nakręcany uszkiem, damski lub mężki, złocony grubo złotem 18 karatowem o podwójnej kopercie pięknie grawirowanej. Czas trzyma akuratnie, dobry dla kolejarzy. GWARANTOWANY NA 20 LAT. Przez 60 dni poślemy je będziemy każdemu do obejrzenia C. O. D. Zapłacicie zań dopiero przy odbiorze, po obejrzeniu go. Jeśli się nie spodoba, nie zapłacicie ani centa. Pamiętajcie że za podobne zegarki żądają zegarmistrze do 30 dolarów. Do zegarka dodajemy DARMO złocony łańcuszek i brelok.
EXCELSIOR WATCH HOUSE,
646 Lees Building, Chicago, Il.

W. DOGONKA,
Kontraktor i Budowniczy,
203 SOHO STREET.
Pittsburg.

Pierwszy tegoroczny
Wielki Bal!
Br. Ryc. Sw. Michała Arch. Oddziału IIgo
Urządzony na korzyść tegóż Bractwa
Odbędzie się
We Wtorek dnia
13-go Pazdziernika t. r.
w Caecilia Hali,
South Canal Street, - - - - - Allegheny, Pa.
- - - Wstęp dla panów 50 centów. - - -
! ! ! Wstęp dla pań bezpłatny. ! ! !
Początek o godzinie 7-ej wieczorem.

Bractwo dołożyło wszelkich starań ażeby Bal ten wypadł jak najznakomiciej. Oprócz kilku niespodzianek odbędzie się **zupełnie bezpłatna** rozgrywka kilkunastu ładnych przedmiotów pomiędzy zgromadzonych gości.

Muzyki dostarczy Orkiestra ,,Kościuszki".

Smaczne przekąski i napoje.

O jak najliczniejszy współudział prosi Szanownych Rodaczek i Rodaków.

KOMITET.

Jedyny Sposób
wyleczenia wszystkich chorób.

Specialiści zakładu leczniczego, **National Medical Association,** pod przewodnictwem słynnego lekarza dra E.G. Drakego, pracowali długi przeciąg czasu nadtem, aby wszystkie możliwe słabości w jak najkrótszym czasie usunąć.

Słabości wszelkiego rodzaju, jak głowy, płuc, serca, żołądka, wątroby, nerek, choroby weneryczne, wszystkie słabości u mężczyzn, kobiet i u dzieci, choroby wszelkiego rodzaju, żeby i niewiedzieć jak zastarzałe,

zostaną zupełnie wyleczone w jak najkrótszym czasie, i nikną pod leczeniem tego słynnego lekarza, tak jak kropla wody pod promieniami słońca.

National Medical Association ma dla każdej słabości osobnego specialistę. Po otrzymaniu listu od pacenta bada dr. Drake w połączeniu z tym specialistą słabość opisaną w liście i przepisuje potem medycyny które z pewnością pomogą. Dr. Drake potrzebuje jeszcze dla każdej słabości osobnego specialistę, bo jest to rzeczą całkiem niemożebną, ażeby jeden lekarz w stanie był, każdą słabość z listu zaraz poznać.

Jeżeliście tedy chorym, to napiscie tylko jeden list w polskim języku a dr. Drake słabość waszą zbada w spólnie ze specialistą na tę słabość i odpisze Wam, czy Was wyleczy lub też nie.

Na dowod tego że prawdę piszemy, umieszczamy poniżej listy dziękczyn ne zasłane nam przez wyleczone osoby.

Wielmożny Konsylarzu. Sicocous, N. J. (Otsun Co.), 16 Lipca 1908.
Cierpiałem już przeszło rok na hemoroidy. Zaden doktor niebył w stanie mi pomocy udzielić. Dowiedziawszy się jednak o Panu, udałem się natychmiast do tego zakładu i Pan wyleczył mnie w przeciągu kilku dni. I wyrzuty na ciele znikły po wyżyciu Pańskich środków leczniczych. Każdemu mogę tego słynnego lekarza polecić kto tylko chorym jest i gazetę tę czyta.
Z wysokim szacunkiem i podziękowaniem, J. C. KARITAY, farmer.

Szanowny Panie Drake, Minersville, Pa., 22 Lipca.
Cierpiałem długi przeciąg czasu na oczy. Nie mogłem dobrze widzieć i miałem ból w ocach. Zaden doktor niebył w stanie mnie wyleczyć, dopiero Pan powrócił mi mój wzrok i moje poprzednie zdrowie. Gdyby nie Pan to bym może dzisiaj już na oczy moje nic nie widział. Z uszanowaniem
PAUL MĘDRZYCKI. Box 140.

Dla braku miejsca niejesteśmy w stanie tu więcej listów ogłosić.
Kto chorym jest, powinien jak najprędzej do tego zakładu napisać a to w języku polskim i dokładną adresę podać.
Listy prosimy tak adresować:

Dr. E. G. DRAKE
National Medical Association
34 WEST 26 ST., NEW YORK.

Metropolitan National Bank
KAPITAŁ I NADWYŻKA $750.000.
43-tai Butler ul. Pittsburg, Pa.
Karty Okrętowe do Starego Kraju
na najlepsze okręta i po najtańszych cenach.
i
BILETY KOLEJOWE.
Posyła pieniądze do starego kraju.
Zmienia pieniądze tutejsze na austryackie korony, pruskie Marki rosyjskie Ruble.
Nadal przyjmuje Wasze oszczędności na procent.

Polaków obsłuży najgrzeczniej Polski urzędnik banku JAN M. HORODYSKI.

GODZINY OFISOWE:
Poniedziałki, Środy i Sobotyod 8 rano do 9 wieczorem,
Wtorki, Czwartki i Piątki, od 8 rano do 6 wieczorem.

NA SPRZEDAŻ:
Domy i Realności na sprzedaż po najtańszych cenach w okolicy polskiego kościoła, od 40-tej—do 47-ej ulicy.

ŻĄDAJCIE
WAINWRIGHT
IRON CITY
PHOENIX LUB
KEYSTONE
a dostaniecie zadawalniającą szklankę
ALE LUB PORTER.
THE PITTSBURGH BREWING CO.
zatrudnia tylko umiejętnych piwowarów.
Tylko najlepszego gatunku chmiel używamy.

Najlepsze Cygara, Tobisy, Papierosy, etc.
dla palaczy kupić można u
Henry Weinz
2637 PENN AV. Pittsburg, Pa.
Fabrykant Cygar, Tobisów różnego gatunku.
Fajki i inne przybory.
PAPIEROSY I TYTUŃ różnego gatunku.

JAN ZMUDA
Krawiec Męzki
1915 PENN AVE., Pittsburg.

Zaopatrzyłem znowu na Jesień mój Skład Krawiecki w nowy towar najlepszego gatunku i najnowszej mody. Ponieważ Rodacy kupowali dotąd dużo odemnie; więc i nadal starać się będę aby ich zadowolnić. Będziemy szyć ubrania po bardzo przystępnych cenach. Opłaci się każdemu przyjść do mnie obaczyć mój świeżo sprowadzony towar i przekonać się, po jak nizkich cenach można u mnie dostać dobry, elegancki ubiór! Piękne modne ubrania od $17 do $25. Mam także piękne materye na Paletoty (over coats) od $16 do $35. Przyjdźcie do mnie zanim udacie się gdzieindziej a przekonacie, że to wszystko prawda. Nikt jeszcze nie żałował, kto u mnie stalował! Spytajcie się przyjaciół waszych, którzy odemnie ubrania mają.

JAN ZMUDA,
1915 PENN AVE., PITTSBURG, PA.

CHCESZ BYĆ ZDROWYM.

Chcesz odzyskać swą pierwotną siłę, a w następstwie tego skuteczniе pracować, więcej zarabiać i być z życia zadowolonym?

Jeżeli tak, — posłuchaj co mówi sławny Doktor medycyny, profesor DR. E. C. COLLINS — następnie przeczytaj, co mówią wdzięczni a zupełnie wyleczeni pacyenci.

PROFESOR COLLINS
ZOBOWIĄZUJE SIĘ KAŻDEMU WYPŁACIĆ $1.000

wyraźnie jeden tysiąc Dolarów, ktoby mu dowiódł, że którykolwiek z podanych tu dziękczynnych listów nie jest prawdziwym. Setki innych, których dla braku miejsca umieścić tu nie możemy, są do przejrzenia każdoczasowo w ofisie.

DLATEGO

wszyscy ci, którzy cierpią na jakąkolwiek chorobę, nie powinni dać się opętywać szarlatanom a bardziej jeszcze podkopywać swe zdrowie patentowanemi lekarstwami lub rozlicznemi bezwartościowemi a rzekomo cudownemi maściami, albo radzić się niedoświadczonych, i odpowiedniej praktyki nie posiadających lekarzy, lecz z całem zaufaniem winni udać się do sławnego profesora Collinsa, który wyleczył już tysiące a tysiące z rozlicznych chorób a i Wam z pewnością przywróci zdrowie.

Chociaż opuścili Was już wszyscy inni lekarze, profesor Collins przecież Was wyleczy, ponieważ tenże oprócz głębokiej nauki, posiada także wielkie, długoletnią pracą zdobyte doświadczenie i wprawę w leczeniu wszelkich męskich, kobiecych i dziecinnych chorób.

A że tak jest w istocie, podajemy na dowód parę listów od wdzięcznych pacyentów z wielu tysięcy profesorowi Collinsowi nadesłanych.

Claremont, Minn.

Szanowny Panie:—

List Pański odebrałem i odpisuję Panu, że jestem już zupełnie zdrowy, a teraz mogę pracować. Więc dziękuję Panu za wyleczenie po stokroć razy i życzę każdemu cierpiącemu, aby się udał do Pana Profesora.

Z szacunkiem
Tomasz Stachowiak.

Szanowny Panie Prof. Collins! *Peell Wash.*

Odebrałem list od Pana i donoszę, że lekarstwa, które Pan synowi memu zapisał z ofisu expresowego odebraliśmy. Syn mój medycy te używał i został zupełnie zdrowym. Więc zanosimy Panu Doktorowi serdeczne dzięki za wyleczenie.

Życzliwy
K. Karnaś i mój syn Jan Karnaś.

Najdroższy Panie Profesorze:— *Wiley, Mason Co., Mich.*

Medycyny, które Pan przysłał, zostały już wszystkie zużyte a za przysłanie ich składamy serdeczne dzięki, ponieważ odniosły sowity skutek. Moja żona, powiedzieć mogę, już zupełnie uzdrowioną została, więc jeszcze raz zasyłamy Panu Profesorowi najniższe dzięki za udzielenie nam pomocy, która była bardzo potrzebna. Także nadal, gdy będziemy pomocy lekarskiej potrzebowali, to udamy się do Prof. Collinsa.

Z najniższym uniżeniem Józef Lewicki.

Szanowny Panie Profesorze! *Glen Lyon, Pa.*

Leki Pańskie pomogły mojemu synowi. Boleści ustały i może on już spokojnie sypiać. Panie Profesorze, dużo grosza wydałem już na tych doktorów i nic mu nie pomogli, aż dopiero Pańska medycyna mu pomogła. Więc ja Pana Profesora ogłoszę po wszystkich gazetach, że Pan Profesor jest dobry doktor i wszystkim ludziom opowiem o Pańskich lekach i wielu będzie po Pańskie leki pisać.

Z uszanowaniem Franciszek Kamiński,
P. O. B. 3. Glen Lyon, Pa.

Wobec tego nikt nie powinien wątpić o możliwości powrotu do zdrowia, ponieważ, profesor Collins i najcięższe wypadki wyleczy nawet zastarzałe choroby. Udajcie się jednak zaraz osobiście, a gdy niemożecie, to listownie o poradę do tego sławnego i doświadczonego lekarza, a w krótkim czasie będziecie mu dziękować za przywrócone Wam zdrowie — udajcie się jednak zawczasu, nim choroba Wasza nie przybierze groźniejszych rozmiarów lub się zastarzeje.

Piszcie po polsku a odpowiedź otrzymacie odwrotną pocztą w ojczystym języku. Listy adresujcie:

PROF. E. C. COLLINS,
NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 WEST 34th ST, NEW YORK, N. Y.

Cytajcie Wielkopolanina.

WIELKOPOLANIN

Tygodnik poświęcony sprawom Polsko Katolickiego ludu w Ameryce.
WYCHODZI W KAŻDY CZWARTEK
REDAKTOR L. MACHNIKOWSKI.

Wszelkie korespondencye należy adresować na imię redaktora:
LEON MACHNIKOWSKI,
56 TWENTY SECOND ST., - PITTSBURG, PA.

Wszelkie listy dotyczące prenumeraty, odbioru gazet, obstalunku druków, constytucyi i t. p. należy adresować:
F. J. KWIATKOWSKI, Manager,
56 — 22-nd STR., - PITTSBURG, PA

PRENUMERATA
na rok jeden w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie $1.50
Abonament po za obrębem Stanów Zjednoczonych i Kanady $2.50
Pojedyńczy numer 5c
Prenumerata płatna z góry.

Adres ogólny
"WIELKOPOLANIN",
56 — 22-nd STREET,
PITTSBURG, - - - PA. U. S. A

Wszelkie przesyłki pieniężne do Wielkopolanina należy adresować:
"WIELKOPOLANIN,"
56 — 22 Str., Pittsburg, Pa.

MAMY OBA TELEFONY
C. D. and P. T. - - - - 2283 GRANT
P. and A. - - - - - 2204 MAIN.

Entered at the Pittsburg Post Office as Second Class Mail Matter.

Uwagi.

Przyjęliśmy do wiadomości, acz z bolesnem zdziwieniem ostrą polemikę tych co [ne scandalizetur populus] w gazetach polemizować nie powinni, — polemikę zamieszczoną na łamach cichego dotąd jak baranek "Przyjaciela Domu" i nie dawno powstałej (choć nadającej sobie 10 lat wieku) "Polonii". Oba pisma wychodzą w Baltimore. Polemika ta właśnie bardzo jest niestosowna, i to w obu pismach. Jedni drugim wyrzucają jakieś niedzielne pikniki, jakieś koncylia i t. p. Mało brak, a zaczną się wzajemnie mianować.... sufraganami!.... Non licet, R. R. Domini, non licet! — Czy polemika gazeciarska między ludźmi tego stanu przyda się na co?.... Valde dubitandum est! (Skończyliśmy słowy jednego z polemików).

* * *

Bardzo też paskudnie wygląda w naszym dotychczas "Przyjacielu Domu" paskudny wierszyk w Numerze z dnia 25go września, zaczynający się od słów:

Niemcem przyszedł syn krzyżaka,
Osiadł w Baltimorze
Dziś udaje echt Polska,
Bo grunt polski orze.
Ze szwabami po kryjomu
Pija razem, jada
Niemcom sprzyja, gości w domu
Na polaków gada.

(I td. i td. cała tego kolumna, a im dalej, tem gorzej!)

Fe! panowie od "Przyjaciela Domu"! Takie wiersze na taką osobę w takim dotąd porządnym "Przyjaciela Domu" wcale nieprzyzwoicie wyglądają! Popsuł się "Przyjaciel Domu". Szkoda dawnego redaktora, p. Vitel. Zielińskiego! Ten by nie umieszczał w "Przyj. Domu" takowych polemik, wierszy i kłótni. — Caveant.... R. R. Consules!.... Nie wiemy który z Was wprzód zaczął tę kłótnię, ale staje się ona coraz bardzo gorszącą dla nas laików. *Populus scandalizatur*

* * *

"Polonia" wychodząca w Baltimore od niedawna, a jednak prawem kaduka licząca sobie wieku lat 10 ("Polonia 24 września 1903, Established 1890, Rok 10?) dość też przytem słaba na punkcie czystości języka polskiego i pisowni, ni stąd ni z owąd podaje słabo ułożony artykuł, zatytułowany szumnie "*Obowiązki pism polskich w Ameryce*". Tytuł ów znaleźliśmy podkreślony niebieskim ołówkiem już w samej redakcyi czy expedycyi "Polonii", nie wiadomo po co i na co? Przeczytaliśmy sumiennie od końca do końca i znaleźliśmy wiele szwanków stylu, składni, ba nawet ortografii! O pięknych rzeczach artykuł mówi, ale niezgrabnie. Idzie Polonii głównie o czystość języka, ale już w tym samym artykule tej czystości brak, bo np. takie:

"A któż jest ich przewódcami"? — "ciężyć powinna na sercach redaktorów" — środek zaradczy powinien być *natychmiastowo* opracowany i w czyn *operacyjny* obrócony", — "Bochatersy" (pisze się "bohaterzy") "dostaje *apetyt* na nasze dzieci" (pisze się i mówi dostaje apetytu) "nie dopuścić naszych dzieci do tej smutnej doli" (co to za wyrażenie?)

Jednem słowem cały ów artykuł licho napisany, a do tego podkreślenie go niebieskim ołówkiem, aby pokazać "albośma to jacy tacy"!— wygląda cudacznie. Kto go pisał? zapewne nie redakcya "Polonii", choć podpisu żadnego pod artykułem i ze świecą znaleźć nie można. Natomiast na ostatniej stronnicy "Polonii" w "Odpowiedziach Redakcyi", to już sama redakcya pisze taką lichą polszczyzną: "swoją odpowiedź schowaj *assam* (wyraźnie stoi wydrukowane *assam*) w własną próżną czaszkę, nim z innymi tego nie *z wrócisz* (i t. d.)!....

I tacy chcą pouczać świat dziennikarski "o obowiązkach pism polskich w Ameryce"!!.... O jerum, jerum!.... qualis mutatis rerum!

* * *

Znakomity dowcip i na *czasie*, stosowny do *czasu* i okoliczności, a pełen *prawdy*, — znajdujemy w ostatnim numerze "Czasu", wychodzącego w Bay City, w tem samem mieście, gdzie wychodzi i "Prawda". Dowcip ten dosłownie i literalnie brzmi jak następuje:

"Dla zabicia *czasu* zaprenumeruj sobie "Prawdę", a chcesz się dowiedzieć *prawdy* zaprenumeruj sobie "Czas", i będzie zgoda i jedność. Co się tam kłócić o czapkę śliwek. Wszystko przeminie, ale "Czas" i "Prawda" nie przeminą. I będzie radość w Izraelu po wszystkie dni żywota naszego. (Prawdziwy dowcip i oryginalny. Ani słowa! Winszujemy.)

* * *

Ciekawą w swym rodzaju i dowcipną, ale zupełnie słuszną uwagę o zachowaniu się polskich drużbów w drodze do kościoła i z kościoła, podaje "Polak w Ameryce":

Liczne obecnie są śluby i wesela na Polsce, a karety wiozące gości weselnych, nadobne drużki w bieli i drużbów odświętnie wysztyftowanych, tylko się tak przed naszymi oknami migają. Dziwne to jednak na nas zawsze sprawia wrażenie, gdy widzimy w powozach chłopaków rozpierających się wygodnie na tylnem siedzeniu karety z cygarem w ustach i kapeluszem na bakier, kiedy—panny, drużki na przednich siedzeniach, poślednie zajmują miejsca. Dla dobra tedy tych, co z nieświadomości dopuszczają się takiej niegrzeczności, chcemy tu życzliwie zrobić uwagę, że miejsce lepsze, miejsce w karecie pierwsze i wygodniejsze, t. j. tylne siedzenie, należy się kobietom, drużkom i pannom, a mężczyźni, drużbowie, młodzieńcy, powinni zająć miejsca poślednie i mniej wygodne na przodzie.

Tego wymaga szacunek dla płci niewieściej, tego wymaga zwykła grzeczność formy towarzystkie i dobre wychowanie.

Trzeba się bowiem strzedz, aby się nie kompromitować wobec i innonarodowców, którzy śmieją się, widząc wyelegantowanych jak paniczów młodzieńców, wystrojone jak księżniczki panienki, przejeżdżające się w świetnych karetach, a nie znających pierwszych zasad grzeczności i taktu.

Prosimy, by nikt się powyższą uwagą nie czuł dotkniętym, czynimy ją bowiem szczerem sercem i dobrą wolą, aby nieświadomych pouczyć.

(I my ze swej strony polecamy drużbom w Pittsburgu powyższą uwagę do przeczytania i do zastosowania się do niej, — jeżeli mają sobie co w tym względzie do wyrzucenia).

* * *

Wyborną radę dla nowożeńców podaje "Gazeta Buffaloska" w uwagach swoich z dnia 24go września, a którą to radę powinni sobie wziąść do serca i nowożeńc w Pittsburgu. Uwaga ta brzmi jak następuje:

U nas zwyczaj pewien zaszczepił się u młodzieży, który okazuje się bardzo zgubnym. Mianowicie mówimy tu o tych wszystkich młodych ludziach, który wyprawiają ogromne, kosztowne wesela, a następnie sprawiają sobie umeblowanie na wypłatę. Jest to zwyczaj bardzo nierozsądny. Ślub nie będzie wcale ważniejszym przez wyprawienie hucznego wesela. Owszem pewna skromność powinna towarzyszyć przy zawieraniu tego poważnego aktu. Ileż to młodzieży rujnuje się przez takie nierozsądne postępowanie! Wesele wyprawiają kosztowne, a na umeblowanie i inne potrzebne sprzęty gotówki im brak! Rezultat jest ten, że idzie się do żyda, zamawia meble na spłaty, płaci się dwa razy ich rzeczywistą wartość. Czy nie lepiej by łoby wyprawić skromne wesele, przyzwoitą i niekosztowną ucztę, a za pieniądze zaoszczędzone w ten sposób zakupić urządzenie domowe za gotówkę?....Bo z pewnością potrzebniejsze one od uczt weselnych.

* * *

Słusznie naśmiewają się nieraz z nas amerykanie!

Czytamy w "Przewodniku Polskim":

— Mniej rozważni, a popędliwy młodzieńcy polscy, poczynają coraz częściej wszczynać bójki publiczne, które całej polonii wstyd i poniżenie przed ogółem amerykańskim przynoszą.

Amerykanie nie zadawalniają się już prostem doniesieniem o bójce zaszłej pomiędzy polakami, lecz ku większemu z ohydzeniu ogółu polskiego, używają specyalnie na ten cel przekręconych wyrazów, by swym czytelnikom więcej śmiechu sprawić kosztem honoru polskiego:

O ostatniej bijatyce polskiej, tutejszy dziennik "Cronicle" pisze jak następuje:

Troubelski to Burnski.

"In a quarrelski in rearski of 1308 N. 11th streetski, Steven and John Boreski aged 21 and 24 years Polanders, and living at 1406 N. Ninth str., took sideski against Steven Pedelsky, 20, 1326 N. 20th stretski. The man hurled rockski at one another. Pedelski received threee scalp woundski on the back of the headski, and John Boreski being hit in the foreheadski suffered a sligth fracture of the skulski The injured were treated at the dispensary by Dr. Hanckler and all will be sent to police courstki".

Bijatykom na Polsce, koniec położyć należy, bo cierpi na tem ogół polski, cierpi robotnik pracujący w fabryce pomiędzy amerykanami. W celu zaradzenia złemu, urządzimy w "Przewodniku" specyalną kronikę kryminalną, w której nazwiska zawadyaków polskich, wielkimi czcionkami umieszczane będą. Czyje nazwisko raz się tam dostanie, nie będzie wyjęte prędzej aż dopiero po upływie 12 miesięcy. Przez cały rok więc wystawieni będą nasi awanturnicy pod pręgierz opinii publicznej, a polacy tak w całych Stanach Zjednoczonych jak w Kanadzie i Europie, znać będą z nazwiska tych wszystkich, którzy imieniowi polskiemu hańbę przynoszą.

Baczność zatem awanturnicza młodzieży polska, by się nazwiska wase do kroniki kryminalnej nie dostały!

Niechby sobie powyższą uwagę wzięli do serca i nasi Rodacy w Pittsburgu. I tu nieraz jeszcze gorzej, szydzą z nas amerykanie, opisując po gazetach różne "polskie i słowackie chrzciny"!

* * *

Więcej oświaty.

W sprawió podniesienia oświaty, pisze "Tygodnik Nowojorski":

Nasze młode pokolenie na obczyźnie wynaradawia się szybko i pozbywa się wszystkich cnót swojej rasy, ale w zamian nie przyjmuje zalet amerykańskich, a mianowicie: żądzy kształcenia się. Większość rodziców łakomi się na wczesny zarobek i zamiast do szkół, posyła dzieci do fabryki i tym sposobem zabija ich fizycznie i niszczy ich przyszłość. Dałoby się to jeszcze wybaczyć biedakom, ale to samo robią i rodziny nie źle się mające, a przecież wykształcenie jest prawie jedyną drogą do zdobycia karyery w tym kraju. Pieniądze wydane na oświatę są najlepiej umieszczonym kapitałem i największy przynoszą w przyszłości procent.

O tej oczywistej prawdzie przypominamy rodzicom, że mają obowiązek, z jednej strony dawać dzieciom możliwie najwyższe wykształcenie ogólne, co w Ameryce dostępnem jest dla wszystkich, a oprócz tego uczyć dzieci ojczystego języka i obznajmiać ich z świetną przeszłością naszego narodu.

Przygotowania na Sejm Związku Nar. Polsk.

Tygodnikowi toledoskiemu "Ameryka" donoszą w tej sprawie z Chicago co następuje:

Sejm zbliża się. Za 6 tygodni delegaci N. N. P. będą już w Wilkes Barre. Zewsząd nadchodzą do "Zgody" głosy przedsejmowe, w których omawiane są sprawy związkowe. My tu w Chicago stanowimy wyjątek. Tu nie wielu interesuje się Związkiem, natomiast wszyscy agitują za urzędami. Agitacya ta przybrała tak wstrętne rozmiary, że najważniejszą sprawą na sejmie będzie obmyślenie środków przeciwko takiej praktyce w przyszłości. Co pomogą nam najlepsze ustawy, na co przydadzą się najmądrzejsze uchwały, gdy wybierzemy ludzi nieodpowiednich. Dobry i odpowiedni człowiek potrafi najszkodliwsze paragrafy obrócić na korzyść ogółu, zły i przewrotny najlepszą rzecz obróci w źródło wyzysku osobistego. (Zasada wiary w ludzi pojedyńczych zamiast w prawa zbiorowe jest od niejakiego czasu propagowana w "Zgodzie". Ułudzie tej uległ i nasz korespondent. Zasada wiary w jednego uczciwego człowieka jest w pełni stosowana w Rosyi, a prawa zbiorowe w części w krajach konstytucyjnych i republikach. Czyż potrzeba komu tłómaczyć, że samowładztwo rosyjskie jest wielkiem złem? Czyżby dobre prawa miały krępować ludzi uczciwych?! Prawa są na to, aby nawet nieuczciwy człowiek nie mógł wielkiej szkody uczynić. Wolimy my wiarę w lud, niż wiarę w carów. — Przyp. Red.) Nikt nam nie wytłómaczy, że człowiek, który przez cały rok traci pieniądze na agitacyę, może mieć czyste zamiary i nie poszuka sobie podniesionych strat przy swojem urzędowaniu. Jakiś filozof powiedział: "Powiedz mi z kim się wdajesz, a powiem ci kim jesteś". Kto fachowych złodziei i pijaków używa za agitatorów, ten nie ma uczciwych zamiarów. Niestety, nie słucha tego głosu obecny prezes Związku i kompromituje siebie i całą organizacyę. Dowiadujemy się, że niektórzy urzędnicy związkowi (minorum gentium) prowadzą agitacyę w biurach, informując odwiedzających dom związkowy, jakich delegatów mają wybierać. Tego rodzaju pracownicy powinni być natychmiast usunięci, choćby z tego względu, że budzi się podejrzenie o różnych popełnionych malwersacyach, dla ukrycia których pragną wybierać na urzędy manekinów, lub godnych siebie ludzi. Wielu nie wiadomych związkowców, odwiedzających dom związkowy, sądzi, że siedzą tam sami aniołowie, od których jedynie zależy honor narodu i zbawienie Ojczyzny. A tam dzieją się czasami rzeczy, o których wstyd nawet pisać. Jest to wstyd, że ludzie żyjący kosztem Związku, nie umieją uszanować swego chlebodawcy (tj. ludu).

O biskupa polskiego.

Kardynał Gibbons, będąc interwiuowanym przez reprezentanta prasy w sprawie biskupa polskiego w Stanach Zjednoczonych, wyraził się o staraniach delegacyi polskiej w Rzymie jak następuje:

"Petycya ich nie odniesie skutku. Nasi polacy katolicy muszą zastosować się do kosmopolitycznego ducha tego kraju. Tu nie może być polska, irlandska, lub niemiecka dyecezya, z rodakami na czele. Biskupi kościoła wybierani są przez kapłanów i prowincyalnych biskupów. Byłoby nierozsądnem inaugurowanie takich zasad w tym kraju".

Widać z tego, że kardynał Gibbons jak i wielu innych przedstawicieli amerykańskiego kleru, nie chce czy też nie może zrozumieć istoty rzeczy, a na nasze nieszczęście, do tej pory zdaje się nikt z polskich kapłanów nie zabrał głosu ani wziął pióro do ręki, aby nieświadomych poinformować. Wszak Polakom katolikom nie rozchodzi się o to, aby otworzyć dyecezyę lub stworzyć odrębne czysto polskie dyecezya, ale o równouprawnienie kleru polskiego, na co zdaje się w zupełności zasługujemy.

Po rozpoczęciu szkoły.

Dziennik Milwaucki podaje bardzo stosowną uwagę o zachowaniu się na dzieci na ulicy, gdy idą do szkoły. Uwaga ta napisana w Milwaukee dla milwauckich rodziców, przydać się bardzo może i rodzicom w Pittsburgu. Brzmi ona jak następuje:

"Roją się z rana ulice od dzieci biegnących do szkoły, roją się o czwartej, kiedy z niej wracają ale zapełnione są one niemi wieczorami, a przeraźliwy wrzask, jaki wyprawiają, rozdziera uszy.

Mamy obecnie wieczory dłuższe, czyż nie lepiej aby dzieci spędziły je na nauce i czytaniu? Dziwią się tedy matki, jeżeli ich dzieci nie robią w szkole postępów. Jakżesz takie dziecko może korzystać z nauki, kiedy w domu do książki nie zajrzy? W szkole im dają mądrość do głowy porcyami jak zupę na talerz. Dom powinien iść ręka w rękę ze szkołą i tej pomagać, a rodzice przysłużą się szkole i dzieciom własnym, jeżeli przytrzymają dzieciarnię wieczorami przy książce a nie pozwolą bruku wycierać.

Przy tej sposobności zwracamy uwagę komu należy na to, że zwyczaj uwieszania się na wozach i skakania na w biegu będące tramwaje tak zaczyna wchodzić w modę, jak krynoliny u paryżanek. Woźnice niekiedy mają wiele trudności, aby od wozu natrętów odpędzić, a jak tego lub owego poczęstuje batem, to wierni towarzysze poszkodowanego obrzucają go błotem i kamieniami i częstują wyrażeniami, których tu ani powtórzyć nie możemy. Wszystko to dzieje się dla tego, że matki nie troszczą się o dzieci. O domowego kotka i pieska troszczą się one. Pierwszego zamykają domu, aby nie zaginął, a drugiego zabierają ze sobą, aby się nie nudził—dzieci mogą pójść gdzie zechcą, byle spać przyszły do domu.

Utyskiwania na niesforność dzieci dają się ze wszech stron słyszeć. Z obowiązku rodzicielskiego i dla dobra dzieci, należy złemu zapobiedz, a uczynić to mogą i powinni rodzice".

Kara Cielesna w Wychowaniu.

Cały ustrój nerwowy dziecięcia jest bardzo delikatny i wrażliwy; mózg dopiero rozwija się, a równolegle do tego postępuje i rozwój inteligencyi. Kara cielesna wywołuje, zwłaszcza u dzieci starszych, więcej rozwiniętych umysłowo, głębokie wstrząśnienie moralne i przekrwienie ośrodków układu nerwowego, czego wynikiem mogą być konwulsye, a nawet dłużej trwająca choroba nerwowa, jak np. pląsawica.

Częste bicie dzieci, zwłaszcza nerwowych i ambitnych, wywiera wpływ jaknajgorszy na ich zdrowie; dzieci często karane stają się zamknięte w sobie, strachliwe, nerwowe a ich rozwój umysłowy nie postępuje prawidłowo. Kara w wielu wypadkach zwiększa jeszcze upór i złośliwość dziecka, ogłupiając je zupełnie; w takich razach nie bicie, ale zupełnie inne traktowanie we wszystkich okolicznościach życia i radykalna zmiana kierunku wychowania dziecka doprowadzić mogą do pożądanego celu. Umysł dziecka wymaga koniecznie zachęty, podniety w formie uznania i pochwały; nawet często nagana, wyrażana w formie zbyt surowej nie wywiera wpływu pomyślnego na sprawność psychiczną dziecka, wywołuje bowiem we wrażliwym umyśle przygnębienie, usuwa młodzieńczą świeżość i wesołość.

Dzieci bite stają się nerwowe, źle sypiają w nocy i cierpią na nieumotywowane napady strachu, przeciwko którym środki apteczne są zupełnie bezskuteczne. Fakty te pouczają nas najwymowniej, jak głęboko kara cielesna oddziaływa na wrażliwy ustrój dziecięcy, i jak ostrożnie pod tym względem postępować wypada. Nadto musimy tutaj podnieść tę ważną bardzo okoliczność, iż kara cielesna sprzeciwia się głównemu zadaniu wychowania, tj. rozwijaniu indywidualności i samodzielności w dziecku; wychowywać nie znaczy ubezwładniać i utrzymywać w ciągłym strachu młodą latorośl. Chcąc dobrze wychowywać dziecko, trzeba samemu być dobrze wychowanym; dla normalnego umysłowego i moralnego rozwoju dziecięcia, należy otoczyć je odpowiednią atmosferą, a przy dokładnem uwzględnieniu indywidualności umysłowej i fizycznej dziecka należy wdrażać je do czynności pożytecznych, jak np. do nauki, dając zadowolenie moralne i podniosłe wzruszenia duchowe. Niech rodzice pamiętają o tem, że żadna kara nie obudzi w dziecięciu miłości do nauki podniosłej, żądzy w edzy, ale mu ją tylko zohydzi.

Dziecku trzeba umieć uprzystępnić naukę, zapalić go do niej, wystawić we właściwem świetle jej powab, co groźbą i strachem w żaden sposób urzeczywistnić się nie da. Uważamy to za najniewłaściwsze i sprzeczne z podniosłem zadaniem nauki, kiedy rodzicie zachęcają do niej dzieci w ten sposób: "Jak się nie będziesz uczył, to będziesz łopaciarzem". I cóż dziwnego, że wobec tak czysto utylitarnego pojmowania celów nauki, dzieci uczą się tylko dla zdania egzaminów, a następnie dla karyery i posady, ale czy tu miłość nauki dla nauki gra jakąkolwiek rolę? Czy młodzieniec, kończący nawet uniwersytet jedynie dla karyery i podstawy ekonomicznej bytu, powiększa rzeczywiście kadry naszej inteligencyi, której najważniejszem przeznaczeniem jest troska o postęp rzeczywisty społeczeństwa, ciągła praca nad udoskonaleniem własnem i kapłaństwo idei?

I cóż dziwnego, że przy tak spaczonem wychowaniu, gdzie strach i groźba są jedynie źródłami moralności i dobrych postępów w nauce, a dyplom jedyną drogą do karyery dobrobytu, że tak mało mamy ludzi z zastępów t. zw. inteligencyi, dbających rzeczywiście o twórczość umysłową i postęp swojego społeczeństwa.

Dlatego też bicie i karanie dzieci za bawienie się, za małe postępy w nauce, za niezdanie egzaminu, jest w wysokim stopniu niepedagogiczne. Postępowanie tego rodzaju może nawet w pracowitych i pilnych dzieciach zachwiać zupełnie zamiłowanie do nauki, która przedstawiana odpowiednio do stanu umysłowego wychowańców, budzić powinna zainteresowanie i zajęcie dla niej samej. Nie możemy również wymagać od dziecka, by łatwo pojmowało to, co przekracza jego siły umysłowe. W takich to razach dziecko złamane przymusową pracą, której podołać nie może, w dodatku bite, ucieka z domu.

(Przedruk z „Ameryki", a zkąd "Ameryka" przedrukowała, — nie wiadomo.)

Chicago, Ill.

11 letni Leon Wenczewski, 3745 Hermitage ave., umarł w mieszkaniu swych rodziców, a ojciec jego postarał się o aresztowanie nauczyciela, Franciszka Daniels, ze szkoły śś. Ap. Piotra i Pawła, utrzymując iż powodem śmierci chłopca była chłosta otrzymana przez nauczyciela w ubiegły piątek.

Nauczyciel przyznaje się, że chłopca ukarał, ale zapewnia, że dał mu tylko kilka "łap". Chłopiec to bardzo był krnąbrny i nieposłuszny i sam ojciec domagał się nieraz, by go nauczyciel karał cieleśnie. W ów piątek chłopiec skarżył się na ból w głowie i w karku, dostał gorączki, a gdy zawezwano lekarza, tenże skonstatował tylko nerwowe rozdrażnienienie w wysokim stopniu. Ani na głowie ani na karku nie było najmniejszych śladów uderzeń. Chłopiec chorował przez kilka dni i w końcu umarł. W z. t. odbyły się oględziny sądowe.

Oskarżony nauczyciel liczy lat 31, jest żonaty i jest ojcem pięciorga dzieci. Ogólne panuje przekonanie, że został aresztowany niewinnie i że zaaplikowana przez niego kara, zresztą bardzo zwykła w szkołach, nie mogła być powodem śmierci chłopca. "Dz. Chicagoski".

W tej samej sprawie donosi "Dz. Chicagoski" z dnia 24go co następuje:

Uznany niewinnym.

Wczoraj odbyły się oględziny sądowe zwłok 12 letniego Leona Winczewskiego, którego ojciec twierdził, że chłopiec umarł w skutek chłosty otrzymanej od nauczyciela szkoły parafialnej św. Ap. Piotra i Pawła, Franka Daniela. Nauczyciel został uznany zupełnie niewinnym, gdyż autopsya zwłok wykazała, że powodem śmierci chłopca była choroba mlecza pacierzowego.

W ogniu.

Zapalenie płuc jest tak dobrze rozumiane przez zwykłych ludzi jak i przez uczonych expertów. Zapalone płuca są jakby "w ogniu". Do zgaszenia go potrzebne jest dobre i pewne lekarstwo. Żadne inne lekarstwo nie osiągnęło tak dobrych skutków jak Severy Balsam Płucny w tej chorobie. Lek ten łagodzi zapalenie, zluźnia flegmę, ułatwia oddech i przywraca zdrowy i normalny stan organom oddychania. Oto, co Mr. W. Hopkins, z Weyburn, Assa., Can., mówi o tem:

Kochany Panie! — Dostałem od mego znajomego flaszkę Severy Balsamu Płucnego i lek ten tak wielce mi ulżył w chorobie La Grippe, że nie mogę powstrzymać się od polecenia go każdemu.

Severy Balsam Płucny przerwie w krótkim czasie zaziębienie, jeżeli go zażywać będziecie razem z Severy Cold Cure Tablets. Leczy on katar zwany Hay Fever, Bronchitis, zapalenie płuc i wszystkie choroby gardła i piersi. Cena: 25 i 50 ct. Pytajcie oń wprzód waszego aptekarza, a jeśli on nie ma go na składzie, to piszcie do W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. Przesyłki więcej 1go dolora opłacamy sami.

Krakowiak.

Wy sobie do piwa,
A ja do czytania,
Niechże mi nikt tego
Z gniewem nie przygania....

Bo jeden to lubi,
Co wypasa brzuchy,
A drugi z czytania
Nabiera otuchy.

Ten pije, ten hula,
Czas mu na tem schodzi,
Mnie lepiej przy książce,
Ona życie słodzi.

Wy sobie do piwa,
A ja do gazety,
A kto jej nie czyta,
Ten głupi—niestety....

Przyjdźcie lepiej do nas

weźcie udział w naszej wielkiej wyprzedaży. Przekonacie się z korzyścią jak śmiesznie niskie są nasze ceny.

Sprzedajemy taniej

aniżeli wielkie składy w śródmieściu.

Materye na repry. Wyborne materye na Wrappers szerokie na yard, gdzieindziej żądają za nie po 12½ ct. a u nas dostaniecie je po 5c

Specyalność. Wybór wielki, tysiące yardów Lawns sprzedawano po 10, 12 i 15 centów yard, u nas tylko po .... 5c yard

Karpety. Dobre do użycia na obie strony, wszelkie kolory, warte 16 ct. u nas dostaniecie je po 9c

Dressing Sacques modre, czarne, lub białe, warte po 75 ct., u nas po 36c

Trzewiki płócienne Z podeszwami ze skóry, warte najmniej $1.00, u nas po 59c

Country Flanella. W najlepszym gatunku, pubeltowej szerokości, gwarantowana, wszędzie sprzedawana po 30c, u nas po 17½c

Lniane Rouleaux. Najlepszy gatunek, warta i sprzedawana gdzieindziej po 35c, u nas dostaniecie ją po 16c

Tapety. 10 rolków i 6 rolków Plafond, 3 rolki brzegów w najpiękniejsze desenie i kwiaty, na cały pokój, warte $4.50 u nas dostaniecie za $2.24

Wazowe łyżki. Niklowane, warte najmniej po 50c u nas teraz tylko 24c

Słoiki szklanne. Na konserwy; mają blaszane pokrywki, warte 30 cent. za tuzin, u nas 15c

Koszule flanelowe. Męzkie, ciepłe, mocne, warte po $1.00 bierzcie po 60c

Ubiorki dziecięce. Z najlepszego perkalu na wiek od 3 do 14 lat, warte $1.00 a my sprzedajemy po 40c

Tapety. 10 rolków ściany, 6 rolków sufitu i 3 rolki brzegów, warte $2 00 teraz dostaniecie za 98c

Ubrania. Dla chłopców od 6 do 16 lat szewiotowe albo worsted warte po $1.98 teraz bierzcie po $1.20

Pończochy. Dla pań i dzieci, zawsze sprzedawane po 25c teraz po 12c

Prześcieradła. Nie bielone, szerokie na 2 yardy, a 2½ długie warte 50c teraz 29c

Talerze. Złocone i w kwiaty, duże, warte po 15c dostaniecie je po 6½c

Wrappers. Perkalowe z najlepszej materyi, z Calico, warte po 75c teraz po 35c

Praine shirt waists. Z ciemnej lub jasnej materyi, sprzedawane od 98c do $1.59, teraz sprzedajemy tylko po 25c

Koszule męzkie. Odświętne, madras, w piękne kolory i desenie tylko po 35c

Wstążki. Tysiące yardów resztek wstążek, od 1 do 3 długie, jedwabne warte po 15c teraz po 2½c

Gorsety. Najlepszej mody "Lady" wszelkiej wielkości, warte po 75c weźcie po 25c

Szczotki. Do sukien mocne i dobre, sprzedajemy po 9c

Kołdry. Wielki wybór Marseilles, watowe kołdry 31c

Spodenki. Szkólne dla chłopców tylko 15c

Podszewka. W najl. gatunku tylko po 6c

Wracamy koszta jazdy tramwajem lub koleją tym kostumerom co przyjadą z Alleghany lub dalej.

LORCHA *Największy Skład Najmniejsze ceny.* 17ta Ul. i Carson st. South Side, Pittsburg, Pa.

WIELKI BAL

Tow. Ś-go Wojciecha w Braddock, Pa.

Grupy VI-ej Unii Ś-go Józefa w Pittsburgu,

—ODBĘDZIE SIĘ—

12. października '03.

w Turner Hali,

Róg Halket Ave. i Penn Str.

Początek o godz. 7-ej wieczorem.

Wstęp dla mężczyzn 50c., dla dam wolny.

Będzie doborowa muzyka i smaczn przekąski.

Zapraszamy Szan. Rodaków i Rodaczki z Braddock i okolicy.

KOMITET.

George Bros.,
2610 Penn Ave.

U nas dostaniecie kupić wszystko, co się tyczy umeblowania, Karpetów, Pieców i to nadzwyczaj tanio.

6-dollarowe Piece tylko ...... $3.75.

Łóżka, Materace, Sprężyny po bardzo niskich cenach.

Młode pary zakładadające nowe gospodarstwa, zapraszamy aby nasz Sztor odwiedziły, a obaczą jak tanio sprzedajemy.

2610 Penn Ave 2610

PITTSBURG. PA.

SPRAWY UNII.

Zarząd Unii św. Józefa,

Wielebny Ks. Proboszcz
Cezar Tomaszewski, Kapelan Unii
Jan Maron, Prezydent,
Paweł Szałkowski, Wice-Prezydent,
Stanisław Ciemielewski, Sekretarz Prot
Andrzej Kaźmierski, Sekretarz Finans.
Leopold Bucholc, Kasyer
Augustyn Szramowski, Marszałek
Józef Grabowski, Antoni Wnorowski, Andrzej Ratajewski, } Opiekunowie kasy

Wszelkie korespondencye dotyczące Unii św. Józefa, — adresować należy na ręce sekretarza

St. Ciemielewski,
3210 Dixon St., Pittsburg, Pa.

Wszelkie listy w sprawach finansowych Unii należy adresować do

And. Kaźmierski,
335 Hancock St., 13th Ward, Pittsburg, Pa.

Zawiadomienie.

W przyszłą niedzielę tj 4go października, odbędzie się posiedzenie Zarządu Centralnego, Unii św. Józefa, o godzinie 2ej po południu w plebanii parafialnej św. Stanisława K., a zatem wszyscy członkowie Zarządu tego proszeni są być obecni na tem posiedzeniu, jeszcze raz prosimy was stawić się wszyscy.

Z uszanowaniem,
Jan Maron, prez.

Baczność!

Niniejszem zawiadamiam członków Tow. Młodzieńców św. Kazimierza, że posiedzenie odbędzie się w niedzielę dnia 4go października o godzinie 1ej po południu, a nie jak przedtem o 4ej. — Upraszamy więc członków o stawienie o godzinie 1ej.

Z szacunkiem.
F. Dróst, vice-prez.
A. Jaworski, sekr.

Zawiadomienie.

W przyszłą niedzielę dnia 4go października, zaraz po sumie odbędzie się posiedzenie Tow. Rycerzy św. Kazimierza w parafii św. Wojciecha na S. S., w hali zwykłych posiedzeń przy ulicy 15tej. Wszyscy członkowie mają się stawić na to posiedzenie, bo są ważne sprawy do załatwienia.

Z szacunkiem,
Józ. Nogal prez.
St. Nowakowski, sekr.

Zawiadomienie.

Niniejszem zawiadamia się Rycerzy, z 4go Pułku Ułanów pod opieką św. Kazimierza w parafii Matki Boskiej Częstochowski w New Kensington, Pa., iż w sobotę dnia 3go października spowiedź, a w niedzielę 4go paźdz. do Komunii św. w pełnem uniformie, każdy ułan jest zobowiązany się stawić.

Ł. Rajski, prez.
S. Nadolski, sekr.

Baczność!

Mustra Rycerzy Gwardyi św. Antoniego odbędzie się w sobotę, 3go października, o 7ej wieczorem na dziedzińcu szkoły św. Stanisława. Każdy gwardzista ma się stawić.

Jan Wieczorek, major.

Poszukiwanie.

Poszukuje się Katarzyny Gołocińskiej żony mej, która opuściła dom 5 miesięcy temu, podobno ma służyć w Pittsburgu; jest średniego wzrostu, waży 150 funtów, bruneta, ma małe piegi na twarzy. Kochana żono proszę przyjść pod No. 3 Green str., Braddock, Pa., lub ktokolwiek mi doniesie adres mej żony, będzie wynagrodzony w sumie 5 dol.

Zygmunt Gołociński,
No. 3 Green str.
Braddock, Pa.

Polacy w Ameryce.

Z Detroit, Mich.

Z Detroit, Mich., otrzymaliśmy następujące pismo:

Szanowna Redakcyo!

Dnia 9 z. m. na zjeździe Stowarzyszenia księży, którzy się kształcili w Polskiem Seminaryum w Detroit, zostałem obrany przewodniczącym Towarzystwa. Pomiędzy innemi obowiązkami włożono na mnie i ten, aby prosić Redakcye pism nam przychylnych o poparcie naszego zakładu. Wiadomo, że obok Seminaryum mieści się tamże pięcioklasowe gimnazyum dla młodzieży, pragnącej wyższej nauki, która nie zawsze się poświęca stanowi duchownemu.

W obywatelskim więc poczuciu obowiązku szerzenia oświaty, upraszam Szanowną Redakcyę o zachętę w swem piśmie do wspomagania powyższego zakładu. Ofiary, jakie z tego powodu mogłyby wpłynąć, proszę przesyłać wprost na ręce Wiel. ks. Rektora W. Buhaczkowskiego pod adresem: Polish Seminary, Detroit, Mich. — Pokwitowanie i podziękowanie będzie umieszczone w "Niedzieli".

Z wysokim szacunkiem,
Sługa w Chrystusie,
Ks. F. Kasprzak.

Z Chicago.

Z Rzymu nadeszła wiadomość, że w Wikaryacie tamtejszym otrzymał święcenia kapłańskie ks. Władysław Kwiatkowski, były student tutejszego kolegium św. Stanisława, i że wczoraj opprawił pierwszą Mszą świętą.

Ks. Władysław Kwiatkowski jest synem p. p. Grzegorza i Stanisławy Kwiatkowskich, którzy mieszkają w Chicago i mają zatrudnienie w kolegium św. Stanisława.

Ks. Władysław urodził się w Młynkach, w W. Ks. Poznańskiem i do szkoły uczęszczał początkowo w Jasińcu i Syrocku. Licząc lat 14 przybył z rodzicami i rodzeństwem do Chicago, a że jeszcze nie był do owego czasu u pierwszej komunii św., przeto w tutejszej szkole parafialnej uzupełnił potrzebne do tego nauki. Ś. p. ks. Wincenty Barzyński, spostrzegł u młodzieńca talent i chęć do nauki, zaopiekował się nim, a kiedy tenże parę lat kształcił się w tutejszem Kolegum, w r. 1897 dnia 1go września wysłał go do Krakowa, skąd go odesłano do ukończenia studyów do Rzymu. U OO. Zmartwychwstańców w Rzymie uzupełnił ks. Władysław swe studya i dopiął celu, do którego dążył i został kapłanem kościoła Chrystusowego.

Omaha, Neb.

Przew. ks. Tiobald Kałamejs, syn znanych powszechnie w mieście South Bend, Ind. pp. Józefa i Katarzyny Kałamejów, a od kilku lat energiczny proboszcz polskiej parafii w South Omaha, Nebraska, mianowany został proboszczem parafii mieszanej w Columbus, Neb., oraz awansowany na dziekana tamtejszego obwodu dyecezyalnego. (Przystoją nas widać ignorować.)

Buffalo, N. Y.

Studenci Antoni Bartoszewicz i Franciszek Cyman, którzy uczęszczali dotychczas do tutejszych amerykańskich zakładów naukowych, wyjechali przed paru dniami na wyższe studya do Krakowa w Galicyi. Pragną oni przedewszystkiem zapoznać się gruntownie z językiem polskim i ojczystą literaturą. Obydwaj młodzieńcy uczęszczali z początku do tutejszych parafialnych szkół polskich.

Sejm Zjednoczenia.

Sejm polskiego Rzymsko-katolickiego Zjednoczenia w Ameryce, odbędzie się w mieście Detroit, Mich., od 6 do 10 października 1903 r. Specyalnie zniżone ceny jeżeli pojedziecie koleją "Michigan Central", — "The Niagara Falls Route".

Układy są już przeprowadzone, ażeby delegaci z Chicago i innych wschodnich miast udali się do sejmu w Detroit koleją "Michigan Central". Cena przejazdu jest specyalnie zniżona, tak że szósta część zwyczajnego kosztu na podróż tam i z powrotem jest odciągniętą.

Sędziwy wiek.

"Kuryer Polski" z dnia 24go września donosi, że w Millwaukee, pod No. 511 Maple street mieszka Bartłomiej Wolski, liczący lat 100. — Rocznicę stuletnią swych urodzin obchodził dnia 23go września. Przybył on do Ameryki 26 lat temu z córką jedyną, która zmarła rok temu, pozostawiając 9 dzieci dorosłych i ożenionych i dzietnych. Wolski ma 35 prawnuków.

Pomimo tak sędziwego wieku Wolski trzyma się krzepko, wygląda na lat 70, nieźle jeszcze widzi i słyszy a zdrowie swoje zawdzięcza, jak powiada temu, że nigdy nieużywał napojów alkoholicznych i niepalił tytoniu. Siły mu tak dopisują, że co niedzielę bez względu na powietrze, udaje się na nabożeństwo do kościoła.

Clairton, Pa.

Dnia 27-go września. — Szanowna Red. Wielkopolanina!

Dziś rano w niedzielę o godz. 4ej stał się u nas okropny wypadek! Został tu postrzelony śmiertelnie niejaki Józef Stołoski, liczący lat około 30, żonaty od roku i zamieszkały naprzeciw młynów [fabryki] Steel Mill w Clairtou.

Kto go zastrzelił, nie wiadomo wcale.

W sobotę wieczorem po kolacyi pojechał Stołowski do McKeesport za swojemi sprawami i wrócił do domu o pół do jedenastej w nocy, zupełnie trzeźwy.

Żona nieboszczyka opowiada, że około 4ej rano w niedzielę przebudzona została hukiem wystrzału pochodzącym z podwórza Zaczęła wołać na męża, ale spostrzegła, że go nie ma w izbie, więc wybiegła na podwórko go szukać. Gdy otworzyła drzwi od ustępu, spostrzegła ze strachem, że tam leży człowiek, a gdy się mu przyjrzała bliżej, poznała że to jej mąż. Zwołała tedy sąsiadów i zanieśli go do domu. Przekonano się, że nieszczęśliwy strzelony został z boku w brzuch między dziewiątem a dziesiątem żebrem. Kula przeszyła wnętrzności i wątrobę i wyszła lewym bokiem. Nie dowiedziano się od niego, kto go zastrzelił, czy też sam się strzelił, bo jakoś nic już nie mógł mówić, czy nie chciał mówić. — Odwieziono go zaraz do szpitala w McKeesport i tam zmarł w niedzielę krótko przed południem

Abonent.

Hartford, Conn.

Z Hartford, Conn., otrzymaliśmy następującą odezwę do rodaków:

Donoszę Rodakom zamieszkałym w okolicach Hartford, że dnia 8, 9, 10 i 12 października r. b. polacy w Hartford urządzają fantową loteryę (fair) w Germania hali na Main ulicy na dochód polskiego kościoła. Kto po ciężkiej, codziennej pracy życzyłby sobie wesoło i przyzwoicie zabawić się, niechaj przybędzie do Hartford na czas oznaczony, a napewno zawodu nie dozna.

Zaprasza w imieniu całej parafii Ś. Ś. Cyryla i Metodego w Hartford, Conn.,

Ks. S. P. Łozowski, proboszcz.

AMERYKA.

Sędziwy wiek.

Minister Marynarki, — pan Moody zwiedzał dnia 22 września w Filadelfii Dom Przytułku dla wysłużonych Marynarzy rządowych. Na odwiedziny wybrał ten dzień właśnie, aby złożyć powinszowanie wysłużonemu marynarzowi William Macabee, który w tym dniu obchodził 100 letnią rocznicę swych urodzin.

Clairton, Pa.

Wielkie tutejsze fabryki zostały znow puszczone w ruch. Przeszło 1000 ludzi odzyskało pracę, jaką musieli rzucić z powodu reperacyi przed czterema tygodniami.

To delikacik!

W mieście Midletown Ohio zabił swą żonę dnia 22go wrz. niejaki William Thomas. On leżał na sofce przy schodach, a ona przechodząc na górę, — połechtała go w bose pięty, wyciągnięte nad schodami; — on rozgniewany kopnął ją silnie, przez co spadła ze schodów i złamała kark! Nie łechtajcie mężów pod podeszwy! —

Beaver Falls, Pa.

— W zeszłym tygodniu napadli w nocy rabusie na mieszkanie kupcowej Mrs. Scott przy 17th Street and 7th Ave, pobili bardzo matkę i córkę i zabrali znaczną sumę pieniędzy.

— Kolej zabiła tu niejakiego C. W. Zieglera, liczącego lat 80.

Buffalo, N. Y.

Pociąg kolei New York Central najechał na krzyżówce Hamburg street trzech polaków i jednego na miejscu zabił dwóch śmiertelnie poranił.—a Zabity nazywał się Stan. Gatrowski a dwaj drudzy: K. Karjowsky (?) i A. J. Lachke(?).

Vandergrift, Pa.

Włoch Bruno Maruco, czyszczący żelazne odlewy puszczaniem na nie zgęszczonego powietrza przez rurę podobną do sikawki, — ze żartów wycelował wylot tej powietrznej sikawki prosto w gębę swojemu koledze włochowi. Uczynił to niespodzianie, gdy ten ziewał. Dostało się biedakowi dużo powietrza w żołądek i z tego w godzinę umarł! Kryminalne takie żarty.

Łajdactwa Trustu.

Trust Consolidated Lake Superior Co. świeżo zbankrutował, przez co tysiące ludzi pracujących na okrętach i po lasach narażone zostało na straty i pozbawione pracy. Trust też nie chce czy nie może zapłacić robotnikom zasług za ostatnie kilka tygodni. Parę tysięcy pokrzywdzonych przybyło do miasta Sault Ste Marie w Mich a że do nich przymięszało się wielu zawadyaków, przeto w tem mieście panuje istna rewolucya. Jeść nie mają co, zapłaty nie mogą dostać, więc rozbijają biura tej kompanii, składy z żywnością i tp. Straszne dzieją się tam podobno rzeczy, a wszystkiemu winny łajdactwa trustu.

Niemcy są czynni.

W Dayton Ohio odbyła się w z tyg. konwencya Centralnego Zjednoczenia Niemieckich Katolików w Stan. Zjednoczonych. — Upoważniono każdą unię stanową do wysłania na konwencye po trzech delegatów. Wniesiono projekt tworzenia zjednoczeń młodych niemieckich rzemieślników. Postanowiono prosić wszystkie katolickie organizacye do łączenia się w tym celu, ażeby każdy członek płacił po 25 centów na katolickie szkoły indyan, którym rząd związkowy odmówił dalszego poparcia.

Są widoki, że Niemcy przystąpią do „Amerykańskiej Federacyi Towarzystw Katolickich". Projekt utworzenia katedry niemieckiego języka w uniwersytecie waszyngtońskim przekazano odnośnej do tego komisyi.

Krzątają się widać niemieccy katolicy i nie zasypiają gruszek w popiele! Powinni i polacy brać się do kupy! Powinni!

Pocieszająca dla nas wiadomość.

Kuryer Polski w No. 223im podaje następującą wiadomość:

Nowy York, 21go września. — Agencya stowarzyszenia prasy otrzymała z Rzymu telegram następującej treści:

Papież Pius X, wbrew zwyczajom watykańskim i przyjęciom porządkowi przy udzieleniu posłuchań, przyjął na prywatnem posłuchaniu ks. Wacława Kruszkę, z Ripon, Wis., któremi towarzyszył p. Mahany z Buffalo.

Panowie ci bawią od kilku miesięcy w Rzymie z petycyą proszącą o mianowanie polskiego biskupa w amerykańskiej hierarchii kościelnej. Pomimo opozycyi trzech kardynałów Gotti'ego, Satolego i Martinellego, którzy twierdzą, że podobna nominacya miałaby zgubny wpływ na jedność amerykańskiej hierarchii i że wszyscy amerykańscy biskupi sprzeciwiają się temu, papież okazał głębokie zainteresowanie się sprawą; wysłuchał wywodów ks. Kruszki i z gotowością obiecał wziąść tę sprawę pod natychmiastową rozwagę przyrzekając rychłą decyzyę.

W kołach watykańskich w Rzymie panuje ogólne przekonanie, że polski biskup będzie nominowany na Stany Zjednoczone, lecz bez stałej stolicy biskupiej (bishop at large).

Chicago, Ill.

W czasie gdy miasto Chicago czyniło przygotowania do odprawienia uroczystego obchodu 100 letniej rocznicy pierwszego osiedlenia się w tem miejscu białych osadników, a zatem niejako 100 letniej rocznicy swego istnienia, — zmarł w tem mieście, na przedmieściu Waukegan, dnia 22 Września Alson Smith Sherman, znana i znaczna osobistość w historyi tego miasta, p. Alson Smith Sherman. — Był on burmistrzem miasta Chicago w roku 1844ym, a więc 59 lat temu. — Za czasu jego urzędowania wydaną została w Chicago pierwsza księga adresowa tego miasta.

Przybył on do Chicago z miejscow. Barre ze Stanu Vermont, w roku 1836ym, kiedy miasto liczyło 3,820 mieszkańców. Dzisiaj liczy ich Chicago przeszło dwa i pół miliona (2,500.000).

W roku 1844ym był Sherman siódmym już z rzędu burmistrzem owej mieściny, otoczonej dokoła osadami indyańskiemi; mieścina owa liczyła wówczas zaledwie ośm tysięcy mieszkańców, budynki wszystkie były drewniane, chodników nie było, — a tylko budynki przy głównej wówczas Lake ulicy były numerowane.

Sherman był budowniczym z zawodu, to też za jego administracyi zbudowano w Chicago aż 600 nowych domów. — Pobudowano też wówczas pierwszy dobry budynek szkólny, kosztem podobno pół osma tysiąca dollarów. Kolej żadna nie dochodziła wówczas do Chicago. Dziś koncentrują się tam tory kilkudziesięciu kompanii kolei żelaznych.

Krótko przed śmiercią wyraził Sherman życzenie, że radby dożyć obchodu 100 letniej rocznicy, — ale nie dane mu to było. (Obchód odprawiono w końcu Września).

Sherman liczył 93 lat wieku i zmarł po krótkiej chorobie. W pogrzebie, jaki się odbył w miasteczku Waukegan, które jest właściwie tylko przedmieściem miasta Chicago, — uczestniczyła znaczna liczba starych obywateli i mnóstwo innych, a między temi i sześcioro dzieci Shermana.

Na ratuszu chicagoskim i na innych większych budynkach publicznych spuszczono chorągwie na pół masztu na znak żałoby po byłym burmistrzu chicagoskim.

Toledo, Ohio

Sławetna Rada Miejska pokazała że dba znakomicie o swoje kieszenie ze szkodą ogółu i całego miasta. Oto pomimo napomnień prasy miejscowej i wielu znakomitszych obywateli, — panowie Rajcy odnowili znów długoletni kontrakt z kolejami elektrycznymi oddając kompaniom ulice bez żadnego wynagrodzenia pieniężnego! Uczynili to pomimo tego, że pewna nowa Spółka chciała dać miastu 500 tysięcy dollarów za ten sam przywilej! Śliczni Ojcowie Miasta"! Ani słowa!

Uczoność protestanckich pryczerów.

Dnia 21go Września odbywał się w mieście Johnstown Pennsylwania, przy ulicy Haynes street, — synod czy konferencya sekty „African Methodist Episcopal Reformed Protestant — Zion— Church" (strasznie długie nazwisko sekty; ile głów też, tyle sekt). — Między wielu innemi sprawami debatowano długo nad tem czy za duchownego uważać trzeba nadal pryczera murzyńskiego, „Reverenda" M. F. Felder, z Pittsburga, który był prvczerem, duchownym, — tej sekty już od 12 lat, choć nie umiał... czytać ni pisać!.... — To już tylko u protestantów może zdarzyć się, że ich „ksiądz" może nie umieć czytać i pisać! „Reverend" czyli „wielebny" pan Felder został „wyświęcony" w Tennessee przed 12 laty.

„Synod" w Johnstown, po długich debatach uznał za stosowne odebrać Felderowi „święcenia" i takowe unieważnić, przez co Felder został od razu zwyczajnym tylko murzynem.

A nie jest to bynajmniej jedyny wypadek w tej sekcie, bo jak gazety podają, to przewodniczący „Synodu" Starszy nazw. Pringle przedstawił „Biskupowi" w tym dniu, że takich pryczerów jest więcej, co to „ne znaju ni czytaty ni pisaty"!

Nie ma czego winszować protestantom! ...

Także zabawa.

Pod miastem Chicago, na błoniach, naumyślne do gry w piłkę, zwanej „Polo" urządzonych, zabity został przypadkowo Nathan B. Swift, 22 letni młodzieniec, najstarszy syn milionera — rzeźnika Swifta, mającego rzezalnie i składy mięsa po całych Stanach Zjednoczonych.

Gra „polo" jest gra w piłkę podczas której gracze uganiają się za piłką na małych koniach i uderzają takową młotkami osadzonymi na długich kijach.

Piłka odbita, uderzyła całą siłą w prawe skronie młodego Swifta. — Z początku nie okazywał bólu, lecz po paru godzinach spoczynku w domu stracił przytomność i zaczął się rzucać gwałtownie, poczem umarł w męczarniach.

Racine, Wis.

Eugeniusz Gillet robotnik, znalazł na ulicy błyszczący kamień a jak się później przekonał był to dyament przedstawiający wartość co najmniej $200. Odesłał go już do Chicago do oprawy. Teraz ludziska przewracają do góry nogami bruk po ulicach, ale — napróżno.

U malarza.

— Pan będzie łaskaw zrobić mój portret.

— Przepraszam panią, ale ja mogę zrobić tylko pejzaż przyrody...

— Tak, a któż mi resztę domaluje?

Pytajcie o czeki a otrzymacie coś za nie.

BERNARDI'S
1313-1315 CARSON STR. SOUTH S.

Potreba kilka polskich panien do sprzedawania.

Sprzedaż Towarów Łokciowych i materyi na suknie będzie w tym tygodniu bardzo ożywiona.

25c Za tę cenę ofiarujemy wiele towaru wielkiej wartości. Takie materye jakie się płaci zwykle po 39 do 45 centów za yard ofiarujemy wam teraz po 25 centów. Są to: Covert Cloth Skirtings, wełnianeTricot Waist Flanelle, angielskie Kaźmiry, Novelty Cloths i td. Wyborna sposobność dla tych co potrzebują tych materyi. Oszczędzicie wiele. **25c**

50c Yard czysto wełniana Chailies w piękne desenie na Waists i sukienki dla dzieci.

10c Yard, kilka tysięcy yardów, resztki francuskich flaneli w piękne desenie, warte po 20 ct.

8⅓c Resztki, na yard szerokiej flanelletty ciemne i średnie kolory, wyborny gatunek, wart po 12½ za yard..... **8⅓c**
Nowe Flanellettes po 6¼, 8 i jedna trzecia, 10 i 12½ centa.

17c za ciężki ciepły Besting, biały lub kolorowy. Nowe jesienne desenie, warte po 25 ct.

6⅓c Yard. Resztki jasnych Flanellett na sukienki dla dzieci warte te najmniej po 8 i jedna trzecia ct.

Nowe Waistings Flanellettes po 10 i 15c.

Nie jest zawczasu je kupować. Ceny tak nizkie, że warto wczas kupić.

23c sztuka. Ciepła Jersey, włosiasta, damska spodnia bielizna warta najmniej po 25c Oszczędzicie.

89c Czysto wełniana męzka spodnia bielizna z wielbłądziej wełny. Czerwona lub czarna, warta po $1.00.

23c Ciepła, włochata, chłopięca spodnia bielizna. Miara od 24 cali. Warta po ćwierć dollara.

Pierwsza Wystawa Nowych Jesiennych Modniarskich Towarów.

Na ten tydzień ofiarujemy znakomite garnirowane Kapelusze. Kupujcie, Panie, wcześnie a nie pożałujecie. Przychodźcie rano wczas a możecie wybrać co chcecie z wielu set garnirowanych kapeluszy najrozmaitszego fasonu. Patrzcie co za ceny!

$1.93, $2.98, $3.98, $4.98

Kiedyindziej sprzedają je po dwa razy tyle,

Wiele nowych fasonów gotowe do noszenia. Niektore tylko po $1.00, $1.75 i wyżej aż do $4.98.

Nowe wstążki, ubranka i ozdoby.

Sprzedajemy więcej wstążek niż inne składy w Pittsburgu a do tego taniej niż inni. Nasze wydatki są niewielkiie, to możemy sprzedawać za niewielkie ceny, mniejsze od innych o 20 procent.

Sprzedajemy jedwabne Louisine wstążki No 80 i 100, warte po 25 ct. tylko **19c**

Jedwabne Taffetta wstążki, jakie inni sprzedają po 19 ct., my sprzedajemy po **15c**

Specyalność: 3,000 Yardów jedwabnych warped wstążek Plaid No, 80 w pięknych kolorach, wartej po 30 ct, u nas dostaniecie po

19 ct

Listy polskie na poczcie.

Polskie, Litewskie i Słowiańskie listy, na pocztach w Pittsburgu w dniu 28 Września 1903.

Główna poczta, miejscowe.

Mrs. Czerminski
Miss V. E Jelinek
M. Zatinski
W. Cresiokowski
S. Czarnecki
F. Dzikowski
J. Horenski
N. Kowalski
F. Kuryczynski
J. Niedzinski
J. Polit
S. Rawolienski
M. Smaluski
H. Syczak
D. Xociogar
M. Zemnanacz
W. Zymolzak

Zagraniczne.

(Pytając się o list zagraniczny, trzeba powiedzieć i *numer* listu i nazwisko.)

2 J. Balicki
3 A. Bajzak
4 S. Bresch
5 P. Bankowski
11 J. Budrycek
12 J. Baranowska
17 R. Chudy
21 A. Dziekonski
24 W. Francak
26 L. Gurski
28 W. Hul
32 J. Hack
36 W. Karasinski
37 M. Kopczyk
38 W. Kuraski
39 B. Kaminski
40 M. Kwolek
42 K. Karnowski
45 W. Kariwowsi
47 K. Kotula
48 Rev. P. Konyba
49 A. Kruszewski
51 J. Litirin
52 A. Lukomski
54 M. Lesnyanski
57 F. Mozdzien
58 A. Marcisewski
66 M. Osipski
67 J. Opst
68 J. Olejniczek
70 S. Petrykowski
72 J. Panyak
73 J. Przybyszewski
74 J. Pollak
75 J. Planinak
77 J. Peszek
78 L. Przybytowicz
86 J. Ruki
87 W. Radzimniski
88 J. Rudnicki
92 J. Sowinski
93 J. Szklaney
95 P. Sawicki
99 S. Szyszkowski
101 A. Schannes
102 N. Sasinowski
105 J. Simanski
106 A. Tatkowski
108 J. Tomwliewiczaw
112 J. Zach
113 K. Jabetski

East Liberty Stacya.

A. Podolyak
J. Sopata

Arsenal Stacya.

Zagraniczne.

F. Gotobiewski
B. Lutinski
J. Pawłowski
W. Sztuk

Carson Stacya.

Zagraniczne.

S. Beys
F. Bruzda
K. Caryzanowski
K. Drozdziak
M. Gujzik
S. Guladziak
F. Hojnacki
M. Horodycki
S. Katuba
J. Kawiecka
K. Kalienski
G. Kaczmarzyk
J. Marsjalek
M. Zawojska
M. Miszkiewicz
S. Osiewic
W. Pakorski
W. Swantecki
W. Sajniak
J. Szedos
A. Salacha
K. Sowka
W. Jachmowski
M. Zuminski

Hazelwood stacya.

Zagraniczne.

W. Kozłowski

Nie możecie doznać ulgi w bólu lu głowy samem ściskaniem głowy, lecz jeżeli użyjecie Severy Opłatków na Ból Głowy i Neuralgię, zaraz ból ustąpi. Cena 25 centów. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

W menażeryi.

Wszyscy podziwiali odwagę dozorcy, który wszedł do klatki bardzo dzikiej tygrysicy.

— To nie wielka sztuka — odezwał się naraz jakiś szewczyk—żeby tylko moja majstrowa była w tej klatce, toby on z pewnością nie odważył się wejść do tej klatki.

Piękne Kolorowe Papierowe Latarnie, Świeczki, Czerwono Ognie, Chorągiewki, Festony, Bunting papierowy i płócienny na Dekoracye Uroczystości Narodowych, religijnych lub familijnych, Lawn-fetes, piknik i tp.

Sprzedaż hurtowna lub detaliczna.

NB, Ognie sztuczne muszą być zamówione na dzień lub dwa dni przed potrzebą, abyśmieli czas sprowadzić z osobnego naszego składu towarowego.

J. G. LAUER'S
620 Liberty st.
PITTSBURG, PA.

WIELKI ROK

Powieść z niedalekiej przyszłości.

NAPISAŁ

WŁODZIMIERZ ŁUSKINA.

(Ciąg dalszy.)

Powoli zaczął spoglądać z dumą na szeregi wojsk gwardyjskich podczas rewij na "Carycynej Łące" i chełpić się tymi szeregami i pogardzać tymi polakami, których te Łitne zastępy rozbijały, gnały w ostatniem powstaniu i powtarzał za swymi rosyjskimi kolegami: "a do lasu pan polak".

Dziadka nieboszczyka swojego zaczął powoli uważać za buntownika, a siebie samego — wślad za innymi — zamiast Kazimierzem zaczął nazywać Kuźmą.

Ale iskra boża, wyniesiona z domowego ogniska, tkwi w tych dzieciach polskich, rozsypanych po całym świecie, tli się ogniem świętym pod popiołami zewnętrznych wpływów.

Umarł dziadek stryjeczny, opiekun. Zabrakło środków trzeba było przerwać nauki, trzeba było wracać choć na czas pewien do domu, pod dach słomiany ubogiego dworku w Rzuśni.

Były wakacye. Ze świadectwem ukończonej klasy szóstej, opuszczał Kazio petersburskie gimnazyalne mury,— opuszczał je z dziwną radością, bo pomimo wszystko, ani do murów tych, ani do tej zwierzchności szkólnej, ani do swoich szkólnych kolegów serce jego przyrosnąć nie mogło. Wszystko się tu działo przymusem, karnością, grozą. Wszystko było niby to swoje, a obce.

Wziął „izwoszczyka" i powlókł się długiemi ulicami na warszawski dworzec kolei przez długą ulicę Sadową, przez pla Sienny, sławny legendowem wystąpieniem cara Mikołaja pod czas cholery i zaburzeń chłopskich i wjechał w długie linje dzielnicy miasta, nazwanej Izmajłowskim pułkiem.

Petersburg; to miasto bez przeszłości, ukazem cara Piotra dźwignięty, ma całe dzielnice podzielone na ponumerowane linje lub rety (Kompanie) odpowiednich pułków.

Mijał Izmajłowskie roty i monotonne, jednostajne koszarowe gmachy i odetchnął swobodnie i głęboko w chwili, kiedy lokomotywa poniosła pociąg przez lasy nikłe i błota czuchońskie na południowy zachód ku Polsce.

Co go ciągnęło — nie wiedział.

Spodziewał się, że w tym dzikim kraju, do którego jedzie zabłyśnie swoją rosyjską wielkością, że zaimponuje babuni i wszystkim.—

Na połowie drogi w Dźwińsku, dawnym Dynaburgu ujrzał z okna wagono po raz pierwszy pokornego, biało odzianego białoruskiego chłopa i mowę jego w obec rosyjskiej zarywającą z polska, usłyszał.

Nie wiedział dlaczego, bo gardził tą chłopską mową, wstydziłby się jej używać, a jednak tak ciepło zrobiło mu się na duszy, i łzy zakręciły się w oczach.

Uczuł granicę kolosu.

Tutaj odczuł on ludność jego duszy pokrewną i poruszyły się w nim dziwne uczucia i myśli, których w sobie nawet nie podejrzywał, coś dziecinnego, drogiego wstawało z pod popiołów szyderstwa i gwałtu, świat jakiś bliski, pokrewny, świat do którego uczuwał, że należy, do którego jednak siłą nałogu wstydził się należeć.

Po polsku umiał słabo, po rosyjsku językiem wykwintnym towarzystwa i literatury, mówił wybornie.

Pierwszych słów babci prawie nie rozumiał, ale zabiło mu serce na gorący uścisk staruszki, na serdeczne objęcia siostrzyczki.

Został Hrehorowicz; na śpiewną polską mowę Litwina odpowiedział po rosyjsku, ale zarumienił się pod wzrokiem komornika, pełnym zgrozy, przed niemem osłupieniem babki i nagłym wybuchem głośnego, a serdecznego płaczu Marylki.

Zaczął z kiepska bąkać po polsku, zaczął przypominać wyrazy, uczuł się obcym w tym rodzinnym kącie, i na wpół po rosyjsku a pół z kiepska po polsku zaczął opowiadać o swojem monotonnem życiu szkolnem, zupełnie na wylot rosyjskiem.

Na wakacye w tym czasie przyjechał i wnuk generała Dawydowa, Arkady, także ze szkół petersburskich, z korpusu paziów, spotkali się w polu na spacerze, mieli czapki uniformowe dla młodych więciej nie potrzeba, boczył się paź na gimnazjalistę, ale na bezrybiu i rak ryba.

Zaznajomili się i poprzyjaźnili.

Zaczął Kazio z przyjacielem zaglądać do Starego Dworu, jako kolega i towarzysz wnuka właściciela, i nie wiedział dla zego jeden ze starszych sług generała kiwał z politowaniem głową, patrząc na niego.

Dowiedział się o tej znajomości Hrehorowicz i żachnął się na to ze zgrozą — zaprowadził raz Kaziuka do siebie do małej izdebki w dworku na skraju szlacheckiego zaścianka i mówił mu długo, i opowiadał, ze łzami w oczach przerywał sobie często mowę i głos mu się łamał, jakby go coś w gardle dławiło.

— A, cóż, odpowiedział Kaziuk, dziadek mój był buntownikiem to car mu odjął, a dał zasłużonym ludziom.

Komornik uszom nie wierzył.

Wyszedł po cichu do szczupłej stancyjki obok, przyniósł małą książeczkę i z powagą a poszanowaniem położył przed Kazinkiem na stole.

— Mój Kaziu drogi, powiedział do niego błagalnie, przeczytaj to.

Kazio milcząc wziął książkę do ręki i przejrzał. Była polską On nigdy polskiej książki nie czytał. I czytał słabo i rozumiał mało.

Odwrócił starą, steraną okładkę, spojrzał na tytuł. Była to historya Polski Zdanowicza.

— Dobrze, odpowiedział, jak nie będę miał co lepszego do czytania to przeczytam.

Na tem się skończyło.

Kazio historyę lubił, była to dusza ognista, prędka, marzycielska, przyszedł do domu, książeczkę otworzył, zaczął czytać i rzucił. Nie rozumiał.

(Ciąg dalszy nastąpi).

ZMIJECZNIK.

Najskuteczniejszy i najlepszy środek przeciw: Reumatyzmowi, Boleniu krzyża, Neuralgii, Katarowi, Bólowi głowy, Zaziębieniu, Bólowi gardła i Kurczom.

SPIS I CENY POLSKICH LEKARSTW.

Egiuterro Nro 1..........cena	25c
" " Nro 2	.50
Zmijecznik	.25
Krople maciczne	.35c
Maść niedźwiedzia	.25c
Trojanka	25c
Liniment dla dzieci	25c
Lekarstwo na kaszel ostry	2 c
Lipowy balsam na płuca	.25c
Anty Laxon dla dzieci	.25c
Proszki od robaków dla dzieci	.25c
Proszki od robaków dla dorosłych	.25c
Woda od bolenia ócz	.25c
Ogniociąg na oparzelinę	.25c
Krople żołądkowe	.25c
Lekarstwo na zatrzymanie krwawej biegunki dla dorosłych	.25c
Lekarstwo na reumatyzm do picia	.25c
Lekarstwo na niestrawność	.50c
Proszki przeciw bólom głowy	.10c
Krople na ból zębów	.10c
Maść przeciw pocenia i pocenia się nóg	.25c
Zelazny wzmocniciel zdrowia	.5 c
Lek, na uspokojenie dzieci	25c
Lekarstwo na odgniotki	15c
Lekarstwo przeciw grypie	1.25c
Włosochron	50c
Proszki na wątrobę	.35c
Rękosie r	.25c

Wyleczenie z sebry, ograsyki i grypy gwarantuję. Specyalne leki przyrządzam podług opisu choroby.

Wyleczenie z febry, ograszki i grypy gwarantuję. Specyalne leki przyrządzam podług opisu choroby.

Albert G. Groblewski
111 MAIN ST.,
PLYMOUTH, PA.

Fr. Długoński,
Nowy Polski Salun w 13-ej Wardzie.
Mam zawsze dobre napoje, jako to: Piwo, Wódki, Likiery i Wina. Dobre cygara i przekąski.
Róg Dixon i Hancock Streets.

FR. GALANT,
Polski Kontraktor i Budowniczy.
4065 LIBERTY ST.
Podejmuje się wszelkich robót murarskich i kamieniarskich.

Kazim. Grodzicki,
3109 Dickson st.
150—44 str. Pittsburg, Pa.
Warsztat Blacharski.
Wykonywam wszelkie prace blacharskie, dachowe i malarskie, nowe i reperacye. Oraz roboty miedziane, zynkowe, galwanizowane i t. p.
Zakładam także elektryczne dzwonki.

MCNALL'S
Przodujący innym Skad Towarów Łokciowych, (Dry Goods) Modniarskich, Dywanów, Ceraty, Rolosów, Tapet, Firanek, Koronkowych i wszelkich przyborów do męzkiej tualety.
Polska panna sklepowa do usług polaków.
MCNALL'S
30 Fourth Ave.
CARNEGIE, PA.

Nerwy
są mocne i silne, jeżeli krew jest czysta i zdrowa.
SEVERY
CZYŚCICIEL Krwi
powiększa liczbę czerwonych kuleczek krwi, odżywia wszystkie tkanki, czyści i wzmacnia krew w krótkim czasie.
Cena $1.00
Przy wszystkich dolegliwościach płuc: Coryzy, Influenzyi, katarze, Kaszlu i zaziębieniu zgłoście się po
SEVERY
Balsam na Płuca,
najlepszy środek na kaszel.
Cena 25 i 50 centów.
Polskich agentów wszędzie potrzeba.
W. F. SEVERA,
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Prof. J. M. BRUNDZA Scientific Scalp Specialist 343 — 5th Ave. (Opp. Waldorf Astoria) New York. Łysina, łupierz, wypadanie włosów i wszelkie choroby czaszki leczymy za pomocą najnowszej metody specyalistów. Adres: Prof. J. M. BRUNDZA, New York, N. Y.

New Kensington Browar
poleca Szan. Publiczności Polskiej dobre i przyjemne do picia
PIWO,—
wyrabiane z prawdziwego i
CZYSTEGO CHMIELU. . .
Browar ten jest niezależnym od wszelkich trustów a w nim także wielu Polaków mają swe akcye.
Pijcie piwo z Browaru New Kensington
i popierajcie interesa, w których udział biorą Polacy,
Browar ten znajduje się w
New Kensington Pa.

Dr. N. ALBRECHT,
Róg 12-ej i Carson ul., - South Side.
powyżej Schilling'a Apteki.
Przyjacielu! Oto rzetelna oferta: Doktor N. Albrecht był przez długie lata w najlepszych szpitalach i kollegiach.
Stawiam tę ofertę wszystkim potrzebującym lekarstw lub pomocy chirurgiczoej.
Najprzód powiadam, że nie obiecuję wyleczyć każdego bez wyjątku, ale jeżeli podejmię się wyleczyć was a nie będziecie z tego zadowoleni, wtedy oddam wam nazad wszystkie wpłacone mi przez was pieniądze To chyba rzetelna oferta. Moją specyalnością są sekretne choroby mężczyzn i kobiet, słabości żołądka, wątroby i nerek, choroby serca, pęcherza i reumatyzm.
Nie czekajcie za długo!
Mam biegłego asystenta w osobie p. Bolesława Stawińskiego.
GODZINY OFISOWE: Od 8—40 rano, od 1—2 popołud. od 6ej 8ej wieczorem.

Kto chce dobrej **Tabaki do zażywania,**
niech przyśle to ogłoszenie i dołączy 25c w znaczkach pocztowych na przesyłkę a wyślemy mu odwrotną pocztą 4 słoiki, (każdy innego gatunku) tabaki do zażywania i cennik. Tabaka ta jest wyrabiana przez praktycznego fabrykanta, polaka, od r. 1889 na sposób starokrajski. Tylko ta tabaka jest prawdziwa i pochodzi z mej fabryki, na której jest znak ochronny BIAŁEGO ORŁA.
Podrabianie jest wzbronione prawem. Kto jej raz sprobuje, ten ją zawsze będzie kupował. Dla kupujących w większej ilości, odstępujemy znaczny rabat. Adresować należy: White Eagle Tobacco Factory.
IGNACY WOLFF, właściciel, 394-398 Grandy Ave., Detroit, Mich.

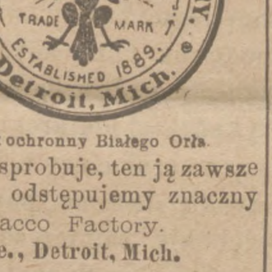

Znak ochronny Białego Orła.

Jeżeliś
Chory
przyjdź do
Dr. C. Hill

Wyleczę cię za małą bardzo opłatą od wszelkich chorób zakaźnych, moczowych i pęcherza. Leczę moją własną metodą a leczę wszelkie gatunki sekretnych chorób bez użycia mineralnych lekarstw i aplikacyi. Krew zatrutą leczę od razu. Jeśli masz bolące usta lub tracisz włosy, masz ból w kościach chorobę skóry, wyrzuty, świerzb przyjdź do mnie. Moja specyalność są choroby żołądka, nerek i wątroby. Przychodź zaraz. Egzaminacya darmo.
Dr, C. HILL.
3325 PENN AVE.
PITTSBURG. PA.

Nie może wytrzymać!
Ciągły bol w plecach
Zmęczony ciągle
Nerwy rozstrojone
Nieporządki moczowe
Ciężko wytrzymać
Z chorobą nerek.
DOANS KIDNEY PILLS
Przynoszą ulgę natychmiastową i leczą te choroby.
Peter Forno, znany krawiec, zamieszkały p. n. 94 Ohio st., Allegheny Pa., pisze: Używając Pigułek Doans'a przekonałem się, że są znakomitem lekarstwem. Mało ludzi wolnych jest od nerkowej choroby, więc ci co oznajmię im jak można się z tego wyleczyć, są ich dobrodziejami. Doans Kidney Pil's są lekarstwem pewnem jeżeli ich się używa stosownie do przepisu. Mówię to z własnego doświadczenia. Cierpiałem znacznie na chorobę nerek, aż raz zwrócono mi uwagę na te pigułki i zacząłem ich używać. Skutek był przedziwny! Czynność nerek została uregulowana i bóle ustały. Mój jeden znajomy, któremu je doradziłem, również je chwali.
Nie potrzeba obawiać się ataku cholaryny u dzieci, dysenteryi, letniej choroby, biegunki, ani innej podobnej choroby, jeżeli macie w domu pod ręką Dra Fowlers Extract of Wild Strawberry.
Nieczysta krew i niestrawność, to wrogi zdrowia. Niszczy je Burdock Blood Bitters.

500 MĘZCZYZN
dostać może jak najlepsze zatrudnienie w dobrem miejscu.
Posyłamy pieniądze do różnych części Europy.
Jesteśmy agentami wszystkich kompanii lin okrętowych, więc karty okrętowe u nas kupić możecie.
Możemy was także odesłać do kraju za 8 dollarów.
Informacye bezpłatne.
Old Keystone Bureau,
1122 PENN AVE.

Andrew M. O'Brien,
Adwokat
i Obrońca Prawny.
Poleca swe usługi prawne Polakom. (Adwokat Spółki Budowniczo-Poż. Kordeckiego). Praktykuje we wszystkich sądach i u skwajerów. Ofis:
433 — 4 Ave. 2 piętro front.

A. ROBBINS,
FOTOGRAFISTA,
Mówi po Polsku.
Wykonuje piękne fotografie z grup i po jedyńczych osób po zniżonych cenach.
82 OHIO STR.
Nowy No. 205.
ALLEGHENY, PA.

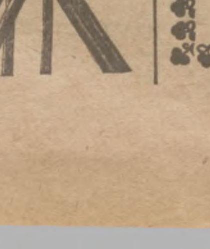

CHOROBY MĘŻCZYZN. Nie ma prawie i jednego dnia, żeby nie zjawił się u mnie taki o poradę, który mógłby być oweze prędzej wyleczony, gdyby zaraz z początku do mnie się był udał a nie do innych. Powodem tego bywa z pewnością nieumiejętność tego, który najpierw podjął się leczenia tego chorego. A zatem każdy, kto cierpi na choroby właściwe mężczyznom, kto zawiódł się w leczeniu u innych, ten niech przychodzi do mojego biura i rozmówi się ze mną. Ja mu wytłumaczę mój SYSTEM LECZENIA, który wymyśliłem i wydoskonaliłem przez zajmowanie się przez całe życie moje chorobami właściwem mężczyznom. Egzaminacya i uczciwa dorada BEZPŁATNIE. Jeże i przekonam się, że nie możesz być wyleczonym, oznajmię ci to szczerze. Jeżeli zaś uznam, że możesz być wyleczony, wtedy dam ci pisemne poręczenie, że albo cię wyleczę, albo ci zwrócę pieniądze. Za leki nie żądamy zapłaty, bo ta włączona jest w ogólny koszt leczenia.

Nabrzmienie żyl wyleczone trwale bez krajania lub wiązania. Bez bólu i bez straty czasu.
Zatrucie krwi, wyleczę na zawsze bez użycia merkuryuszu lub potażu.
Stryktura bez rozszerzania, bez krajania i bez bólu.
Hydrocele i spuchnięcia leczę bez odrazu.
Wrzody choćby i najstarsze obsuszę odrazu.
Reumatyzm we wszelkich jego formach leczę na stałe moim systemem leczenia.
Pęcherza i Nerek choroby ustępują od razu pod moim systemem leczenia Skutek znać zaraz.
Schorzałym częściom ciała przywracam zdrowie i siłę.
Eczema erysipelas, krosty i wszelkie wyrzuty skórne leczę na zawsze.
Upływy które skracają życie umiem wyleczyć na stałe w ciągu 10 do 15 dni. Rupture u mężczyzn, niewiast i dzieci mogę wyleczyć w 10 do 30 dniach bez krajania i bez straty czasu. Strate sil życiowych przywracam moim systemem do pierwotnego stopnia. Ropienie z powodu różnych chorób sekretnych powstrzymam w 3ch do pięciu dniach.
Jeżeli nie możecie przyjść osobiście, to piszcie do mnie. Listy wasze zachowamy w sekrecie. Odpowiedzi nasze wysyłamy w zwykłych kopertach. Do listu waszego dołączcie 2 centową markę na odpowiedź.
Godziny ofisowe od 9ej rano do 9ej wiecz. W niedzielę od 9 rano do 4.
KONSULTACYA I DORADA BEZPŁATNA.
R. H. M. MACKENZIE M. D. 626 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

PASY NA RUPTURE,
Podtrzymywacze do ramion. Elastyczne pończochy, Elektryczne pasy, Krukwie, Szczudła wszelkie inne przyrządy pomocnicze na wszelkie ułomności.
Sztuczne Nogi, Ręce, i t. p.
Robimy pasy na urząd (na obstalunek) na najgorszego rodzaju ruptury.
Artificial Limb Mf'g Company
408 SMITHFIELD STREET CZWARTE DRZWI OD POCZTY
DLA PACYENTEK JEST OSOBNA DAMA DO OBSŁUGI. PITTSBURG, PA.
P. & A. Telefon 833 Main.

DR. J. KASZYNSKI,
Lekarz i chirurg. Leczy choroby Dziecięce, Kobiece i Męzkie.
2801 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
Tel. P. & A. 160 Lawrence Bell 4096 Fisk. Wchód od 28ej ulicy, Ofis na 2giem piętrze.
Przepisuje okulary.

SALUN I RESTAURACYA
Wojciecha Blaszkiewicza,
1916 1918 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
Róg 20ej ulicy i Penn Ave.
PIWA I NAJWYŚMIENITSZE LIKIERY I WINA KRAJOWE I IMPORTOWANE.
CIEPŁE PRZEKĄSKI, WYBORNE OBIADY.

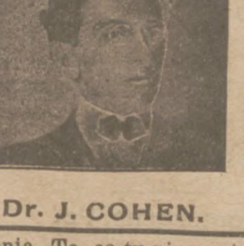
Dr. J. COHEN.

DOSKONAŁOŚĆ w praktyce lekarskie, może zasięgnąć tylko taki lekarz, który większą część życia poświęcił praktycznym doświadczeniom. Dr. Cohen jest lekarzem dyplomowanym w medycznym uniwersytecie. Dr. Cohen również ma dyplomy upoważniające do praktykowania w całych Stanach Zjednoczonych.
Dr. Cohen nie twierdzi, że dokona wyleczenia w każdej chorobie, ale to twierdzi, że wyleczył ośm wypadków choroby na każdych dziesięciu pacyentach, którzy udali się do niego na leczenie. To, co tu piszę, nie jest żadną chełpliwością, ponieważ może udowodnić moje twierdzenia świadectwami ludzi, których już wyleczyłem których inni opuścili i uznali za nieuleczalnych.
Dr. Cohen's specyalnością jest szybkie i zupełne wyleczenie
wszelkich chorób sekretnych mężczyzn
za mierną cenę, a bez przerwy w zajęciach zawodowych.
Dr. Cohen również leczy: Katar, Dychawicę, Ból głowy, Bicie serca, Reumatyzm, Bezsenność, Skrofuły, Paraliż, Wodną puchlinę, Hemoroidy, Rupturę, Epilepsyę, Ciężką chorobę, Taniec św. Wita, Wrzody nowe lub zastarzałe, Choroby Kobiece i Dziecięce, Suchoty w początku. Choroby płuc i serca. Choroby żołądka, wątroby i kiszek. Choroby nerek i pęcherza. Choroby ócz i uszów.
A zatem nie ociągajcie się z przyjściem do mnie, aby leczyć się u doktora, który zna i rozumie waszą mowę i który po bratersku z wami współczuje w waszych dolegliwościach.
Jeżeli nie możecie przyjść, napiszcie mi opis waszej słabości jak najlepiej potraficie, a jestem zawsze rad wam odpowiedzieć, co mogę dla was uczynić. Zawsze dołączcie 2-centową markę na odpowiedź.
Dr. Cohen daje swoje własne lekarstwa, które są doprawiane z korzeni, liści i kory. Nie używam żadnych minerałów trujących ciało.
Dr. COHEN,
Lekarz Chirurg
628 PENN AVE., PITTSBURG, PA.
GODZINY PRZYJĘCIĄ:
Od 6ej rano do 8ej wieczorem. W niedzielę od 9ej rano do 4ej po południu

LAWRENCE DESZCZ,
PIERWSZY POLSKI WARSZTAT BLACHARSKO PLUMBERSKI w Pittsburgu
Zakładanie rur kanałowych, zaprowadzanie wody, pokrywanie dachów blachą, malowanie itp. prace plumbersko-blacharskie wykonuje dokładnie i tanio.
348 Harmer St. 13 Ward, Pittsburg, Pa.
Cor. 16th & Roland St., South Side, Pittsburg, Pa.

JEDYNA
Polska Apteka w Pittsburgu.
South Side Pharmacy
2135 SARAH ST.
naprzeciw litewskiego kościoła.
Wypełniam sumiennie recepty doktorów, gdyż utrzymuję w aptece wszelkie medycyny i to zawsze świeże.
Mam też wielki wybór patentowych lekarstw jako też wszelkie zioła i korzenie sprowadzone z Europy.
Utrzymuję też Książki do Nabożeństwa, Różańce, Szkaplerze, Krzyże, Gromnice, świece do I. Komunii św. i t. d.
Jerzy Murawski, Aptekarz.

K. Fifer,
Jedyny Polski Pogrzebowy w Pittsburgu i Okolicy.

Wynajmuje bryczki i powozy na wesela, chrzciny, pogrzeby i t. p.
2123 PENN AVE. PITTSBURG,
148 15ta ul. S. S.

TELEPHONE 2071 - 2 Court.
Alex. E. Goss,
ADWOKAT.
414 Grant Str. blisko Courthouse. PITTSBURG, PA.
Praktykuje we wszystkich sądach kryminalnych i cywilnych.
Przyjaciel Polaków

DOBRE ZDROWIE
jest największem szczęściem.
DR. LUNG'A BALSAM MACICZNY
jest filarem zdrowia.

Marka ochronna. 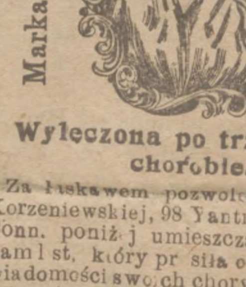 Marka ochronna.

Wyleczona po trzyletniej chorobie.
Za łaskawem pozwoleniem Pani J. Korzeniewskiej, 98 Yantic Str. Norwich Conn. poniżej umieszczamy przysłany nam list, który prosiła o ogłoszenie dla wiadomości swoich chorych sióstr, w liście pisze jak następuje: Cierpiałam przez trzy lata na różne choroby. Miałam wzruszenie macicy, ociężałość w nogach, bóle w lewem boku i w krzyżu, bóle głowy, i nieregularność i t. p. niewieście słabości. Leczyłam się wszędzie ale bez żadnego skutku, aż moja znajoma poradziła mi sprobować Dr. Lung'a Balsam Maciczny. Zużyłam wszystkiego parę butelek i teraz jestem tak zdrową jak kiedykolwiek w mojem życiu za co wam i wasz prawdziwy wynalazek dziękuję. Dr. Lung'a Balsam Maciczny jest do nabycia u miejscowych agentów albo wprost od właścicieli. Porada dla każdej kobiety darmo. Adres:
DR. LUNG, Medecine Co.,
56 FIFTH AVE. Chicago, Ills.
☞ Potrzeba nam miejscowych agentów. Nasi agenci zarabiają od $3 do $5 dziennie. Piszcie po informacye.
Miejscowy agent w Pittsburgu "South Side Pharmacy", 2135 Sarah Str., róg 22 ulicy.

TELEFON 403 FISK.
Joseph H. Muench,
HURTOWNY DOSTAWCA
WIN, WODEK I LIKIEROW,
PIWO, ALE I PORTER.
Grzeczna usługa. Polacy powinni popierać ten interes.
3507 BUTLER ST., PITTSBURG.

Polski Hotel,
Wincenty Brzozowski, własc.
2802 CARSON ST., South Side.
Najlepsze piwo, wódki i wina ma zawsze na składzie. Smaczne przekąski. Wyborne cygara.
Grzeczna usługa.

Telephone Mather 12. Założone 1864.
Smith Bros.
ZAKŁAD FARBIARSKI
OFISY: 124 Fourth Ave., 1511 CarsonSt. S. S.
farbiarnia: 1 70 S. Ninth Str. S.S. Pittsburg, Pa.

Dr. S. Blumberg,
1716 Carson Str. South Side.
Słynny lekarz, skończywszy kurs nauk w akademii medycznej w Warszawie i mający dyplomy Europejskie i St. Zjednoczonych, leczy jak najskuteczniej i w krótkim czasie od wszelkich chorób. Godziny przyjęcia: od 9 do 10½ rano; od 1ej do 3ej po południu; od 7ej do 8½ wieczorem. Mówi po Polsku.

R. MATUSZEWSKI,
Skład Rzeźnicki,
1909 PENN AVE. Pittsburg.
Mięso świeże i wędzone. Odbiera obstalunki na wesela, chrzciny i inne zabawy po cenach jakie są w hurtowych kładach. Towar jak najlepszy

SPARWY UNII.

Zarząd Unii św. Józefa,

Wielebny Ks. Proboszcz
Cezar Tomaszewski, Kapelan Unii
Jan Maron, Prezydent,
Paweł Szałkowski, Wice-Prezydent,
Stanisław Ciemielewski, Sekretarz Prot
Andrzej Kaźmierski, Sekretarz Finans.
Leopold Bucholc, Kasyer
Augustyn Szramowski, Marszałek
Józef Grabowski, Antoni Wnorowski, Andrzej Ratajewski, } Opiekunowie kasy

Wszelkie korespondencye dotyczące Unii św. Józefa,—adresować należy na ręce sekretarza

St Ciemielewski,
3210 Dixon St., Pittsburg, Pa.

Wszelkie listy w sprawach finansowych Unii należy adresować do

And. Kaźmierski,
335 Hancock St., 13th Ward, Pittsburg, Pa.

Stałe Posiedzenia

Grup Unii św. Józefa Bractw i Towarzystw.

Grupa 1. Bractwo św. Józefa w par. św. Stanisława K. w Pittsburgu. Posiedzenie w 4-tą niedzielę miesiąca o 2. godzinie po południu. Sekretarz: Fr. Grabowski, 2708 Penn ave. Pittsburg.

Grupa 2. Bractwo Rycerzy św. Michała Arch. no. 1 w par. św. Stanisława Kostki w Pittsburgu. Posiedzenia w 2-gą niedzielę miesiąca, po Summie. Sekretarz: Stanisław Ciemielewski, 3025 Pulaski Alley, Pittsburg

Grupa 3. Tow. Strzelcy św. Jadwigi Oddział I w par. św. Stanisława K. w Pittsburgu. Posiedzenie w 1-szą niedzielę miesiąca. Mustra w 4 sob. miesiąca wiec. o 7ej. Prez. P. Metz, sekr. J. Kozłowski, 2720 Penn ave. Pittsburg, Pa.

Grupa 4. Bractwo św. Franciszka X. w parafii Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny w Pittsburgu. Posiedzenie w 2-gą niedzielę po 1-ym każdego miesiąca. Sekretarz: Franciszek Grada, 3206 Brereton Ave., 13-th Ward, Pittsburg

Grupa 5. Bractwo św. Walentego w parafii św. Stanisława K. w Pittsburgu. Posiedzenie w 1-szą niedzielę miesiąca po Summie. Sekretarz St. Malinowski, 5143 Butler St.

Grupa 6. Towarzystwo śgo Wojciecha w Braddock, Pa. Regularne posiedzenia w każdą 2-gą niedzielę miesiąca. Sekretarz: A. Bortman, 100 Cherry Alley, Braddock, Pa

Grupa 7. Towarzystwo śgo Stanisława Kostki w Carnegie, Pa. Sekretarz: A. Wodziński, p. Box 82, Carnegie, Pa.

Grupa 8. Br. Rycerzy śgo Michała A. w parafii Niepokal. Serca Najśw. M. P. w Pittsburgu. Regularne posiedzenia co 3cią Niedzielę każdego miesiąca. Sekretarz: Kazim. Tesler, No. 3 39 Dickson st. 13-ta Warda.

Grupa 9. Gwardya Rycerzy. św Antoniego w par. śgo. Stanisława B. w Pittsburgu Posiedz. w 2gą niedzielę miesiąca po Niesporach, mustra w 1ą i 3. Sobotę miesiąca o 7ej wieczorem. Prez. Fel Szarejko; sekr. Fr. Kozicki, 188 Spring Alley blisko 16th str. Pittsburg, Pa.

Grupa 11. Tow. śgo Jerzego w Duquesne, Pa: Posiedzenia w 1-ą Niedzielę po 1-ym. Sekretarz: Andrzej Jaskólski, Box 421 Duquesne, Pa.

Grupa 12. Bractwo śgo Antoniego w Homestead, Pa. Posiedzenia w 4-tą niedzielę miesiąca. Sekretarz: Klemens Niedziński, 450 —4th ave. Homestead Pa.

Grupa 13. II. Oddział Gwardyi Ryc. św. Antoniego w Homestead, Pa. Posiedzenie w 3-cią Niedzielę miesiąca. Sekretarz: M. X. Mioducki, Box 99 E. Rittsburg, Pa.

Grupa 14. Tow. św. Stanisława K. w Crab Tree, Pa. Posiedzenia odbywają się w każdą ostatnią niedzielę miesiąca w hali kościelnej. Sekretarz And. Cabon. L. B. 86 Goff P. O., Pa.

Grupa 15. Towarz. św. Antoniego w Sharpsburg, Pa. Posiedzenie odbywa się w każdą drugą niedzielę o godz. 2ej po południu, pod num. 44 Clay str., Leon Handzlik, sekr. Kittaning Pike Pleasant Valley, Pa.

Grupa 16 przy parafii Niep. Serca N. M. P. w 13ej Wardzie. Posiedzenie w każdą czwartą niedzielę miesiąca. Sekretarz: Jan Kurowski, Downing St. 13 Ward.

Grupa w Calumet, Westmoreland Co., PSekretarz Felix Urbanowski Calum Pa.

Towarzystwo pod opieką Matki B. Częstochowskiej w parafii św. Stanisława Kostki w Pittsburgu. Posiedzenia w ostatnią niedzielę miesiąca. Sekretarz: Józef Leśniak, 3440 Mulberry Alley, Pittsburg

Towarzystwo Młodzieńców śgo Kazimierza w parafii śgo Stanisława K. w Pittsburgu. Posiedzenie w 1-szą niedzielę miesiąca o godz. pół do piątej po południu. Sekretarz: A. Jaworski, 150 Pike St.

Towarzystwo Rzemieślników i Przemysłowców Polskich w Pittsburgu w parafii św. Stanisława K. Posiedzenie w każdą trzecią niedzielę miesiąca o godz. 3ej po południu. Prez. Wł. Dogonka, 203 Soho St.

Gwardya Śgo Marcina w parafii Śgo Wojciecha na South Side. Posiedzenia regularne w 4-tą niedzielę miesiąca. Sekr. Piotr Kitkowski, 1822 Brownsville Ave. S. S. Pittsburg, Pa.

Gwardya Śgo Marcina Oddział II. w Carnegie, Pa. Regularne posiedzenia w każdą trzecią niedzielę miesiąca. Sekretarz: Tomasz Ogrodowski, Carnegie, Pa.

Bractwo św. Stanisława K. w parafii św. Stanisława K. w Pittsburgu, odbywa swe posiedzenia w 1 niedzielę miesiąca o godz. 2ej po południu. Sekretarz: Michał Bombich, 2624 Penn av. Pittsburg, Pa.

Tow. św. Wojciecha w parafii św. Wojciecha na Południowej Stronie (South Side) Pittsburgu. — Posiedzenia w 2-gą niedzielę po pierwszym każdego miesiąca. — Sekretar: Stanisław Krantz, 2809 Harcums Alley, South Side, Pittsburg, Pa.

Tow. Rycerzy św. Kazimierza, w par. św. Wojciecha na Południowej Stronie Pitrsburg, Pa. Posiedzenia odbywają się w Niedzielę po pierwszym każdego miesiąca. — Sekretarz S. Nowakowski, 5 Birmingham Str, South Side, Pittsburg, Pa.

Towarzyst. śpiewu ś. Cecylii przy kościele św. Stanisława K. Posiedzenia w każdą trzecią Niedzielę miesiąca. Sekretarka prot. panna Wł. Płocka, 1515 Penn Ave. Pittsburg.

Towarz. św. Stanisława B. i M, w par. św. Wojciecha na Południowej stronie S. S. Pittsburga, odbywa swe regularne posiedzenia co drugą niedzielę każdego miesiąca-sekretarz: J. Zajdel.

Towarz. św. Władysława Króla w par. św. Wojciec. na South S de Posiedz. co 4ą nied mies. po summie. — Prez. Józ. Goralczyk, sekr. Antoni Koczorowski, No. 84—15 st: South S. Pittsburg, Pa.

Rycerze św. Kazimierza. Posiedzenie w pierwszą Niedzielę miesiąca Sekr. Bron. Szultz, 2526 Josephine Str. South Side.

Tow. M. B. Częstochowskiej Posiedzenia w drugą niedziele każdego miesiąca w hali par. św. Wojciecha, S. S. Jan Zyks, Prezydent; Jos. Cieżkowski, Sekretarz, 121—19 Str. South Side.

Oakville, Pa, w par. w Latrobe. Tow. "Synowie Polski". Posiedzenia w 3ią Niedzilę miesiąca. Prezydent J. Micak; sekr. P. Kendziora, Box 890 Latrobe, Pa.

New Kensington, Pa. Tow. M. B. Częstochowskiej. Posiedzenia w 1 szą Niedzielę miesiąca o godz. 1½ po połud. Prezes S. Kędzierski, sekr., S. Nadolski, L. Box 450 New Kensington, Pa.

UWAGA:

(Szanownych panów Sekretarzy Grup, Bractw i Towarzystw w Pittsburgu a nawet z dalszych okolic upraszamy, aby nam podawali do stałego umieszczenia w gazecie: Nazwę Towarzystwa, nazwę parafii lub miejscowości gdzie Towarzystwo istnieje, dzień, miejsce posiedzeń, nazwisko prezydenta, nazwisko i adres sekretarza, n. p.

Oakville, Pa., w Latrobe, Tow. "Synowie Polski". Posiedzenia w 3cią niedzielę miesiąca. — Prez. J Wicak, sekr. p. Kendziora, Oakville, Pa.

Towarzystwa Rycerskie niech podadzą czas i miejsce ćwiczeń wojskowych, n. p.

Gwardya Ryc., św. Antoniego, par. św. Stanisława w Pittsburgu. Posiedz. w 2gą niedz. mies. po Nieszporach; mustra w 1ą i 3gą sobotę miesiąca, wiecz. o 7ej. Prez. Fel. Szarejko. sekr. Fr. Kozicki, 188 Spring Alley nar. 16th str. Pittsburg Pa.

Wszystkie takie zawiadomienia będziemy zamieszczali stale W razie zmiany urzędników lub ich adresów, albo w razie zmiany czasu posiedzeń lub miejsc trzeba nas o tem natychmiast zawiadomić a zmianę zaraz zamieścimy.

Redakcya "Wielkopolanina."

AGENCI "Wielkopolanina".

Agentami „Wielkopolanina" upoważnionymi do zapisywania abonentów, do zamawiania ogłoszeń i wszelkich robót drukarskich dla Wielkopolanina i do kolektowania wszelkich należności za prenumeratę, ogłoszenia i druki; są następujący panowie:

PITTSBURG, PENNSYLVANIA
Felix Szarejko, 145—15th Str. South Side.
St. Ciemielewski, 3210 Dickson str.
M. Deja, 3062 Brereton Ave. 13-th Ward.
F. V. Obiecunas, sprzedaż kart okrętowych i wysyłka pieniędzy, 1118 Carson Str. South Side.
J. Pilarski, 47 Welsh Road South Side.
Peter R. Richest, 533 Carson St. S.S skład książek, papieru i tytuniu.
Stan. Nowakowski, 5 Birmingham Str. S. S
Koczorowski Ant. 84 — 15 St
Krantz S. 2809 Harcums Alley
Andrzej Dolata, 2315 Mission Str.

MCKEES ROCKS, PA.
T. Letky, 830 Bouquet Str.
Leon Pozniński, 971 Benwood Ave.

SHARPSBURG PA.
L. Handzlik, 20 Bridge Str.

HOMESTEAD, PENN'A.
P. Wasielewski, White Eagle Hotel, 608 Dickson St.
F. Wiśniewski, 125 West 12 Str.

BRADDOCK, PENN'A.
Filip Kanarkowski, 852 Talbot Ave.

GLASSPORT, PA.
Fr. Krolikowski.

DUQUESNE, PENN'A
Wacław Gaca, Box 406

McKEESPORT, PA.
M. Reczyński, 702 White str

CARNEGIE, PENN'A
A. Wodzinski, Box 967
Jan Switała 101 Locust Str. Glendale.

JOINT, PA.
Antoni Smogur

FORD CITY, PENN'A
Fr. Sporny, Box 142

FOREST CITY, PA.
Michał Wiśniewski, box 551

EVERSON, PENN'A
K. Firlik

NEW KENSINGTON, PA
St. Nadolski

CRAB TREE, GOFF P. O., PA.
Andrzej Cabon. box 8

WINDBER, PA.
W. Dankowski, box 314.

NEW CASTLE, PA.:
A. Łaski i J. Marszałek, polscy groserniey. 517 Mora via Str.

BEAVER FALLS, PA.
Jan Zygiełło, 1625 Second Ave.

ERIE, PENNSYLVANIA
W. Filipowski, 529 E. 14th Str.

SHAMOKIN, PENN'A
L. Kondziora, 255 S. Vine Str

MOUNT CARMEL, PENN'A
Jan Kaźmierczak, 233 Walnut Str

SHENANDOAH PENN'A
S. Bartylok, 231 N. Jardin Str

NANTICOKE, PA.
F. J. Ebert, skład maszyn, ram i innego towaru, Market str.

NORTH BRADDOCK PA.
Wincenty Wiśniewski 6 Brenton Ave. Bessemer Tarrace.

ELIZABETH, PA.
Ignacy Brozowski

MOUNT PLEASANT, PA.
Albert Buczek, P. O, Box 731
Antoni Unlejewski, 409 Malust Str.

LATROBE, PA.
Piotr Kendziora, Box 890

BRADEVILLE, PA.
Stoinski Franc., Box 55

NATRONA, PA.
B. Jasiecki, box 214

CLEARFIELD, Pennsylvania.
Ignacy Rólka, Coalport P. O.

JOHNSTOWN, Pennsylvania
F. J. Szczepański, 607 Chestnut Str.

VANDERGRIFT, PA.
Frydrych Kamiński

WHEELING, WEST VIRGINIA
A. Miller, 2344 Wood Str.

CLEVELAND, OHIO
W. Kłosowski, 123 Tomworth Str.
Jan Kaminski, Polski salunista 541 Maceline Str.

DETROIT, MICHIGAN
Jan Iwanicki, 1875 St. Aubin Av
M. Wasielewski, 837 Riopelle Str.

ISADORE, MICHIGAN
M Brzezinski
Jos. Rosinski, Jr. Post-Master

GRAND RAPIDS, MICHIGAN
T. Haraburda, 161 Fourth St.

CHICAGO, ILLINOIS
F. Swiadek, 8412 Buffalo Ave. So. Chicago

RADOM, ILLINOIS
Jan Brzeziński.

PULASKI, WISCONSIN
M. Witczak

ASHTON, NEBRASKA
Tom. Jamrog, (Skład narzędzi rolniczych)

DUNKIRK, NEW YORK
A. J. Papierski, 23 Genet Str

THORNDIKE, MASSACHUSETTS.
J. F. Kos, box 142

CZĘSTOCHOWA, TEXAS
August Zalontz, Postmaster and General Merchandise

TRENTON, NEW JERSEY
Joz. Zawadzki, 89 Jessey Str.
Hoffman David, 9 Elm Street,

CENTRAL FALLS, R. I.
Maciej Kącek, 7 Sprague Ave.

CHICOPEE, MASS.
Jan Budarz, 26 Front Str.

CHAPPEL HILL, TEXAS
K Gorski

BAY CITY, MICHIGAN
Michał Michalak, 708 Van Buren str.

CONNORSVALLE OHIO.
Władysław Walkiewicz Box 14

MANITOWOC WIS.
Antoni Żadała Cor. 25 and Washington St.

ST. LOUIS, MISOURI
Mrs. Mary Forst, 1401 N. 7-th Str.

HARTFORD, CONN.
Jan Guzy, 84 Potter St

DAYTON, OHIO
S. Bialczak, 238 Troy St

BROOKLYN, N. Y.
W Grochowski. 344 Oakland St

GAYLORD, MICH. Otsego Co.
W. Mańkowski, P. O.

BRENHAM, TEX.
Wład. Nowak

Do panów agentów Wielkopolanina.

Zwracamy niniejszem uwagę panów agentów naszego pisma, że w okolicach na które są agentami, mogą nietylko starać się o nowych abonentów dla naszego pisma, ale powinni także starać się i o ogłoszenia kupieckie. W bardo wielu na przykład miasteczkach, w których mamy po paru set abonentów, nie zdołał się agent na otrzymanie dla naszego pisma ani jednego kupieckiego ogłoszenia! A przecież to rzecz ważna i korzystna, nietylko dla samej gazety, ale i dla agenta, który od ogłoszeń otrzyma od nas 25 procent, czyli 25 centów z każdego dolara. Zdobywanie ogłoszeń dla gazety korzystniejszem jest dla agenta, niż jednanie nowych abonentów. Praca niewielka, bo tylko krótka rozmowa z kupcem, a korzyść i zarobek dla agenta nie małe, bo ćwierć dolara z każdego dolara za zjednane nam ogłoszenia.

Niech agent przedstawi kupcowi miejscowemu ten fakt, że Wielkopolanina czyta w tem mieście czy miasteczku tyle set abonentów i że z tej gazety dowiedzieć się mogą, że ten a ten kupiec ma najlepszy towar, — a z pewnością kupiec taki da się łatwo namówić na ogłoszenie. Zdobywanie ogłoszeń wcale nie jest trudne, a może być bardzo korzystne dla agenta. Wielu ludzi trudnią się tylko tem samem i mają li tylko z tego znakomite utrzymanie.

W wielkich miastach, gdzie istnieją miejscowe polskie gazety, — nie namawiamy do tego, bo miejscowe gazety kupcom tym wystarczą — ale w takich miastach i miasteczkach, — gdzie nie ma żadnej polskiej gazety, tam każdy nasz agent może śmiało starać się o ogłoszenia dla nas, a zarobi dobrze na tem. Prosimy panów agentów, aby to sobie rozważyli i o tem pamiętali.

Administracya.
"Wielkopolanina".

Duży dollar.

Między wielu osobliwościami Wystawy wszechświatowej w Saint Louis znajdować się też będzie olbrzymi dollar, przedstawiający wartość tysiąca milionów czyli billiona dollarów w srebrze. Dollar ten zrobiony zostanie z massy..... papierowej i będzie miał 49 stóp średnicy a 30 cali grubości. Litery na tej jankiesowskiej monecie będą wysokie na 30 cali a liczby w dacie 1904 będą po 4 stopy wysokie.

(To jest dowcip jankiesowski: massa papierowa mająca kształt pieniądza, posrebrzana, — ma przedstawiać wartość srebra. — Przewyższył takich dowcipnisiów nasz Radziwiłł Panie Kochanku, zmarły przed 113 laty, litewsko polski magnat. Ten bogacz, bogaty w rzeczywistości, a nie na papierze jak dzisiejsi milionerzy amerykańscy, co mają biliony nadętych, niepewnych akcyi kolejowych, — ten gdy dał sobie zrobić dużego dukata, to już massywnego, solid gold, pełnego, zrobionego ze szczerego złota. Tym dukatem, który dwom chłopom ciężko było udźwignąć, Radziwił często płatał figle i sprawiał kłopot bankierom zagranicznym w swych podróżach,—bo gdy niewinnie którego zapytał: czy mógłby mu zmienić.... dukata?.... bankierzy oświadczali, że nawet i niejednego. — Dopiero gdy im do kantoru wnoszono owego radziwiłowskiego „dukata", wtedy zbaranieli i oświadczali, że nie mają w banku swym tyle złota aby zmienic tego jednego dukata! — To był dowcip prawdziwy, ale nie ten jankiesowski, gdzie massa z papieru i gałganów jeszcze do tego wewnątrz pusta, ma niby przedstawiać srebro lub złoto. Pomysł próżny i pusty. Dowcipniejszym był nasz Radziwiłł!)

Olbrzymie, nowe miasto amerykańsie, długie na 450 mil.

Pomiędzy miastami Lynn, (stan Massachusets) a Mout Vernon (stan Virginia), na przestrzeni 450 mil angielskich powstaje wstęga miast, mająca wyraźną tendencyę do połączenia się w jedno olbrzymie zbiorowisko ludzkie, które będzie kiedyś największem miastem, jakie istniało kiedykolwiek. Gdzieniegdzie w tym pasie leżą jeszcze wsie, ale one z amerykańską szybkością przeistaczają się w miasta.

Dwóch uczonych amerykańskich Gidings i Garvet P. Serwis zadali sobie trud obliczenia kiedy połączenie tak wielu miast w jedno nareszcie nastąpi. W środku pasa leży Nowy York, na wschód od niego Boston i Providence, na zachód Filadelfia, Baltimore, Washington — całym pasie wogóle na liczye można około 20 znaczniejszych miast.

Już dzisiaj można dojechać z Nowego Yorku do Bostonu uliczną koleją elektryczną — z wyjątkiem małego kawałka drogi wynoszącego kilka mil angielskich. Tak samo z Filadelfii do Washingtonu.

Za 50 lat — jeżeli sprawdzą się obliczenia amerykańskich profesorów, cała ta przestrzeń będzie miała ludność wynoszącą około 60 milionów mieszkańców.

Wszelkie farmy znikną, ogrody zamienią się w parki, na brzegach Oceanu i rzek, przecinających to miasto, powstaną bulwary. Ciekawa rzecz, jak urządzoną będzie dostawa żywności, kanalizacya, administracya i tyle innych urządzeń dla tak olbrzymiego natłoku ludzi.

Donora, Pa.

Kapitaliści tutejsi zorganizowali nową kompanię celem pobudowania kolei elektrycznej jaka połączy miasteczka Black Diamond i Clairton i przejdzie przez Monongahela i wiele innych miejscowości, przez co można też będzie dojechać do Monessen Bellevernon, Fayette City i td.

W Clairton linia ta połączy się z linią Fricka a przez to można będzie z Donora dostać się tramwajami aż do samego Pittsburga.

Straszna tragedya.

Niedaleko miasta Norwalk, w Ohio, zastrzelił niedawno starusieńki ojciec swojego też już starego syna, poczem i sam się zastrzelił! Starzec nazywał się Samuel Thompson i liczył lat 88 a zastrzelony przez niego syn jego własny liczył lat 56. — dwa lata temu młodszy Thompson porzucił swą żonę i rozpił się, co tak zgniewało ojca staruszka, że w przystępie szalonego gniewu i syna i siebie zastrzelił.

Skutki Strajków.

Z Cleveland, Ohio, donoszą że olbrzyma flota trustu United States Steel Corporation złożona z wielu bardzo wielkich parowców i żaglowych statków, przewożących rudę— umieszczoną zostanie stopniowo w zimowych łożach jeden okręt po drugim, w miarę jak przybywać będą do portów powrotnych. Po więcej rudy wysłane już przed wiosną nie będą. Trust czyni to dla tego, że nie może sobie dać rady ze strajkami „Masters and Pilots Association". Straci przez to od razu zatrudnienie około 3000 służby okrętowej, nie mówiąc już o tem, że przez to straci robotę w kopalniach rudy i we fabrykach stali bardzo wielu ludzi. Co zanadto to nie zdrowo.

Na stacyi kolejowej.

Pasażer do posługacza: Mój przyjacielu, kiedy rusza ztąd pociąg?

— Jak gwizdnie!... proszę łaski pana.

Leczę różne Choroby Mężczyzn

Wiele lat doświadczenia w szpitalu, w wojsku i w prywatnej praktyce leczenia chorób męzkich uczyniły ze mnie jednego z najsławniejszych specyalistów Pittsburga. Zawsze leczę z powodzeniem. Za pomocą mojej metody egzaminowania mogę z wszelką pewnością oświadczyć czy choroba da się wyleczyć czy nie. Używam metody X-Ray do egzaminacyi i tym sposobem mogę zrobić dyagnozę w chorobach niezrozumiałych przez innych lekarzy.

Wszelkie zakażenie krwi.
Przy pomocy mojej metody poznawania symptomów, wyrzuty, opuchnięcia gruczołów, wypadanie włosów i rany wnet znikają. Leczę te chorobę absolutnie, usuwając ze systemu wszelkie zakażenie.

Ruptura.
Moje powodzenie w leczeniu tej choroby na stałe, jest zadziwiające Chociażby wielu doktorom nie udało się was wyleczyć, przyjdźcie do mnie, a ja wam okażę moją metodę. Jest ona bez bólu, nie przeszkadza w robocie codziennej i obywa się bez krajania. Pas żaden nigdy was nie uzdrowi. Porada darmo.

Ruptura na stałe wyleczona.
Mój synek liczący lat 4½ został na stałe wyleczony z groźnej ruptury za pomocą metody Elektro-Plasmic doktora Brintona w sześciu tygodniach. Emilia Reusch, 509 Washington Ave. Braddock.

DR. BRINTON,
Deutscher Artzt.

Stracona Męzkość.
Przywracam utraconą męzkość w krótkim czasie. Nie psujcie sobie żołądka braniem leków, które was nie uzdrowią.

Sekretne choroby Mężczyzn
Świeże choroby leczę szybko. Leczę też i zastarzałe i niebezpieczne wypadki.

Varicocele,
powodujące utratę męzkości i osłabienie, leczę w kilku tygodniach i to bez operacyi.

Hydrocele
leczę skutecznie i trwale w 10 lub 20 dniach.

Również leczę
na stałe za pomocą mojego elektromedycznego sposobu, choroby Raka Chroniczne wrzody, Choroby kataru, Reumatyczne dolegliwości, Choroby nerek, wątroby i pęcherza, Zatwardzenie i inne słabości żołądka, Astmę i inne słabości płucne.

X-Ray egzaminacya darmo.
gdzie potrzebna do egzaminacyi.
Jeżeli nie możecie przyjść to piszcie. Ceny i warunki przystępne.

DR. BRINTON ELECTRO-MEDICAL OFFICES,
340 FIFTH AVE., PITTSBURG, PA. 2-e piętro.
Przy Avenue teatrze. Godziny ofisowe: od 9—5, wiecz. 6—8:30. W niedziele od 9 rano do 3 po południ.

Fotografie
Czyste, trwałe i błyszczące jak szkło wykonujemy według najnowszej metody robię po najniższych cenach Fotografowanie grup towarzyskich i dzieci moja specyalność.
K. G. CIESLAK,
2737 Penn Ave., PITTSBURG
Róg 14ej i Carson Ulicy, S. S

J. D. KALINOWSKI,
pierwszorzędny
Skład Rzeźnicki.
Mam na składzie świeże mięsa, kiełbasy, szynki i t. d.
Kiełbasy swego własnego wyrobu. Polecajcie Rodaka.
3104 Brereton Avenue

Nie dajcie się rabować.
Przynoście recepty swoje do aptek J. W. Hobensack. Mamy kompletny zapas Leków Severy i wszelkich Patentowych medycyn i innych familijnych leków używanych w polskich familiach.
Mamy zawsze wielki zapas brzytew, nożów stołowych, scyzoryków i wszelkich przedmiotów, sprzedawanych w aptekach pierwszej klasy. Grzeczny Polski i Niemiecki klerk usłuży Wam uprzejmie. Dostaniecie co żądacie.
J. W. HOBENSACK,
Rog 29ej Ulicy i Penn Ave.

ADAM JANKOWSKI
—Pierwszorzędna—
GROSERNIA
Świeży, najlepszy towar. Ceny niskie, miara i waga rzetelna, obsługa grzeczna.
113 — 44-th Street.

Polski Hotel,
A. McLON, właściciel.
Wyborne trunki, piwa i likiery. Wyśmienite przekąski każdego czasu.
2746 LIBERTY AVE.

HILL TOP Brewing Co.
Brewers & Bottlers
PIWO, ALE I PORTER.
OBA TELEFONY, HILL 216
MT. OLIVER, PA.

A. Drożyński,
SALUN I RESTAURACYA,
2417 Penn Ave.
Podaje do publicznej wiadomości, iż otworzyłem Salun i Restauracyę zaopatrzone w dobre napoje i przekąski.
Obsługa skora i grzeczna.

M. LIGHT,
Zegarmistrz i Jubiler.
Zegary, zegarki, dyamenty, srebrne i złote przedmioty. Różne muzyczne instrumenta. Repracye harmonik specyalność.
1138 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Modne Ubrania.

Dla Mężczyzn i młodzieży.

Ideal Clothing Parlors,

Nasze jesienne i zimowe ubrania, paletoty, kamizelki i spodnie są najpiękniejsze i najmodniejsze ze wszystkich sprzedawanych w Pittsburgu. Nauczcie się kupować ubrania w składzie IDEAL CLOTHING PARLORS, które pasują znakomicie i szyte są w rękach jak na urząd. Każde ubranie skrojone jest podług najnowszej mody. Wszyscy macie tu wyborną sposobność oszczędzenia pieniędzy i kupienia przytem najmodniejszego ubrania.

Nasze ceny są: $12 50, $15 00, $18.00, $20.00, $25 00 i 30 00 stosownie do gatunku materyału. KAŻDE UBRANIE JEST SZYTE RĘCZNIE i musi pasować pięknie, bo inaczej nie sprzedamy Wszelkie ubrania u nas kupione, CZYŚCIMY, PRASUJEMY I SPORZĄDZAMY ZA DARMO, dopóki je nosicie. Tej oferty nie da wam inny kupiec

Ideal Clothing Parlors,
447 Wood St.
Tuż przy Piątej Avenue.

SEVERY LEKARSTWA FAMILIJNE...

Severy Czyściciel krwi
wydala nieczystości i martwe pierwiastki ze krwi, stanowi pewny środek na powiększone gruczoły i jest lekarstwem specyficznem we wenerycznych jako też i skórnych chorobach. Cena $1.00.

Severy Nervoton
jest niezawodzącem lekarstwem na rozstrojenie nerwowe, osłabienie sił żywotnych, bezsenność, słabość płciową, umysłowe przygnębienie, nerwowy ból głowy i histeryą. Cena $1.00.

Severy kobiecy regulator
cieszy się zaufaniem płci pięknej zapewniając stałe uleczenie we wszelkich przypadłościach organów rodnych. Cena $1.00.

Cena Balsamu 25 i 50 centów.
SEVERY BALSAM NA PŁUCA
przewyższa wszelkie środki przepisywane na kaszel i przywraca do zdrowego stanu cały przewód oddechowy. W zaziębieniach i grypie wszelkie szkodliwe skutki uniknione być mogą przez używanie go w łączności z
SEVERY TABLICZKAMI NA ZAZIĘBIENIE.
Cena Tabliczek 25 centów.

Severy gojąca maść
goi podrażnienia powierzchne, zabija wszelkie zarodki i przeciwdziała trującym wpływom. Niezrównana na rany, stłuczenia, popękania i popalenia. Cena 25 ct., pocztą 28 ct.

Severy Balsam życia
wpaja nowe życie w pacyenta pobudzając różne narządy do prawidłowego działania. Spróbujcie go na obstrukcyę, niestrawność, wzdętość, zawrót i ogólny upadek zdrowia. Cena 75 centów.

Severy Pigułki na wątrobę
przyprowadzają odrętwiałą wątrobę do działalności, pomnażają sekrecyę, przynoszą apetyt i uleczają żółciowość, żółtaczkę i kamień żółciowy. Cena 25 ct., pocztą 27 ct.

Do nabycia we wszystkich aptekach.

W. F. SEVERA
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Ignacy Górecki.
Pierwszorzędna
Grosernia i Skład Rzeźnicki.
Kiełbasy, kiszki swego wyrobu po najtańszej cenie.
Najlepsze gatunki artykułów pożywczych.
Przyjdźcie a przekonacie się.
2005 PENN AVE

Chas. Brosky,
Polski Hotel.
2734 PENN AVE.
Pittsburg, Pa
Importowane i krajowe wina, wódki, likiery, brandy, cygara itd.
Zawsze świeże Lagrowe Piwo.

Na Malaryę, zimnicę i febrę, bierzcie
ELIXIR BABEK,
używany od 20 lat. Zawsze pomaga.
Zapobiega miazmatycznym febrom i gorączkom. Najlepszy lek na wszelkie malaryjne choroby, jak: Ogrzaska, Zimnica, Febra, Brak apetytu, Kolicowe choroby, Niestrawność, Bóle głowy i krzyżów lub w boku albo w członkach itp
Zaświadczenie: 4go Kwietnia, 1900
Dr. A. M. Klocziewski & Co. Washington, D. C.
Zacny Panie:
Pański "Babek" — czarodziejskie lekarstwo na wszelkiego rodzaju febry malaryjne słusznie zasługuje na uznanie. Wyleczyłem nim kilka osób w mojej parafii, przeto najmocniej zalecam potrzebującym.
Z poważaniem
KS. S. SZYMANOWSKI,
Par. św. Szczepana w Perth Amboy, N. J.
Tylko 50c butelka. We wszystkich Aptekach.
W. J. GILMORE, Agencya na Pittsburg.
Wyrabiany przez KLOCZEWSKI & CO., Washington D C Przecie po zaświadczające listy.

JOHN FINK,
3609 Penn Ave., Pittsburg, Pa
NOTARYUSZ PUBLICZNY.
Sprzedaż Realności. Zabezpiecza od ognia.
Kollektuje rent, wykonuje prawne dokumenty. Ubezpiecza od ognia w najlepszych Kompaniach Branch Office Pokey City Lumber and Manufacturing Co. of Millvale. Pa.
TELEPHONE: Bell 4093 Fisk i P. & A. 92 Lawrence.

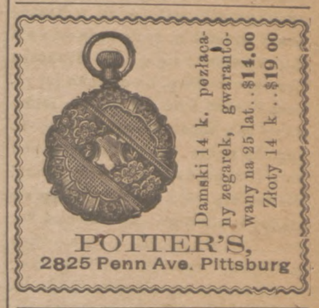

Damski 14 k. pozłacany zegarek, gwarantowany na 25 lat. $14.00
Złoty 14 k. . $19 00
POTTER'S,
2825 Penn Ave. Pittsburg

Harry M. Aronson
Aronson & Aronson
praktykuje w cywilnym i kryminalnym sądzie. Adwokat i Prawnik.
518-520 Fourth Ave.
Telefony: Bell 1193. P. & A 2298
Jedyny adwokat w mieście mówiący po polsku.

ROBT. LEWIN & CO.
Najstarszy Handel Win, Likierow i Wodek w Pittsburgu
14 Smithfield St.
PITTSBURG, PA.
Mamy więcej doświadczenia, niż którykolwiek inny skład w mieście. Ten interes prowadzimy przez 30 lat, lecz nigdy w czasie naszego istnienia nie byliśmy tak zajęci jak w ostatnich trzech latach. Dlaczego? Dlatego, że co mówimy jest prawda.

Dobra Czerwona Wódka po.....	$1.50
" Biała "	1.50
Najlepsza żytniówka po.....	2.00
Najlepsza biała żytniówka po...	2.00
New England Rum (Arak) po...	2.00
Arak Jamaica.....	2.50
Raskovi Kimmel.....	1.50
Anyżówka.....	1.50
Czysty Spirytus.....	2.50
Najlepszy Spirytus.....	3.00
Wina Kalifornijskie.....	1.25
Wina z Ohio.....	1.00
Importowana śliwowica.....	2.50

Specyalny gatunek: Żytniówka Jenerała Koszutha — najlepsza wódka w kraju.....$2.00 galon.
Przyślijcie nam wasz prawdziwy adres nazwę stacyi kolejowej i pocztę.
Pieniądze można także przysłać w liście registrowanym, przez Express lub "Money Order".

P. V. OBIECUNAS,

NAJSTARSZY I NAJPEWNIEJSZY **BANK Polski**
każdemu znany od roku 1894 w którym prowadzą się interesa rzetelnie i umiejętnie, oraz sprzedaż
Kart Okrętowych
po najtańszych cenach na najlepsze okręta i wysełka pieniędzy.
Oprócz tego wyrabia wszelkiego rodzaju pełnomocnictwa (Dowierenności) folmachty i innego rodzaju akta.
1118 CARSON ST.
South Side, Pittsburg, Pa

Hotel Kulbacki,
4839 Butler Str.
Wyborne Piwa, Wódki i Wina. Obiady i przekąski w każdej porze. Wyborne cygara.

CHOROBY Oczu, Uszow, Nosa i Gardła leczy
Dr. J. T. Little,
Specyalista
za mierną opłatą. 532 Frick Building.
ROG 5th AVE. I GRANT ST. PITTSBURG. Godziny: od 9ej rano do 8ej wiecz. W Niedziele zamknięte.

Podług PRAW NIEMIECKICH wyrabiany, jest znakomitym przeciw

BOLOM W BOKU,

Podagrze, Reumatyzmowi, itd.

DRA RICHTERA sławny w świecie

"KOTWICZNY" PAIN EXPELLER.

Jedno z licznych świadectw lekarskich:

MEDICAL AND SURGICAL OFFICE — OF — DR. O. H. ROHDE, 113 REID AVE., NEAR LEXINGTON AVE. Brooklyn, New York, d. 20 Styczn 1898. Richtera "KOTWICZNY" PAIN EXPELLER, skutkuje wprost i jak opiewa nazwa, może być użyty na przeróżne dolegliwości, przeważnie na Reumatyzm. Powinien być środkiem domowym. Dr. H. Rohde, M. D. Lekarz. 113 REID AVENUE.

25ct. i 50ct. u wszystkich aptekarzy lub u F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.

36 międzynarodowych ZŁOTYCH MEDALI.

Polecany przez znakomitych lekarzy, hurtowników i aptekarzy, drogistów, Duchowieństwo, itd.

Z PITTSBURGA I OKOLICY.

W tę środę dnia 30go września rano, odbyło się w kościele św. Stanisława K. uroczyste Żałobne Nabożeństwo za duszę ś. p. Hier. Tomaszewskiego z Rynarzewa, Mszą śtą celebrował Wny ks. C. Tomaszewski proboszcz parafii św. Stanisława, syn śp. Hieronima. Funkcye dyakona i subdyakona sprawowali Wni księża: Willms i Retka.

W tym tygodniu rozpoczęły się rekollekcye dla tych księży z tej dyecezyi, którzy w przeszłym tygodniu odprawić ich nie mogli.

Joseph Syanoske, zaskarżony o pobiecie swej bratowej w Wilkinsburgu, skazany został do Workhouse (Domu Poprawy). Kilka dni przed sądem zaszła podczas jego sprawy w sądzie niezwykła scena. Oto brat jego i bratowa których poturbował, mieli nakazane przez konstabla, że do sądu na świadectwo stawić się *muszą*. Syanoska prosiła o zwłokę, bo dziecko jej rocznie bardzo było chore, ale "jelmożny" pan konstabel oświadczył, że jego to wcale nie obłazi, i że pod karą (Subpoena) stawić się muszą! Stawili się więc. Wtem w sądzie matka spostrzegł, że dziecko kona!.... Tak jednak biła się "jelmożnych" sędziów i suffragarów, że nie śmiała się odezwać. Dziecko umarło! Zrobił się ruch między świadkami. Jelmożny sędzia spytał co to znaczy i dowiedziawszy się co było, kazał matce i ojcu wrócić do domu z dzieckiem. Ojciec w sądzie czynił wyrzuty jaśnie wielmożnemu konstablerowi. ale ten tylko ruchał ramionami. Wrócili do domu i jakże radośnie się zdziwili, gdy po kilku godzinach dziecko zaczęło dawać znaki życia i wreszcie odżyło! Dobrze że tak się skończyło.

Angielskie gazety podają z przekąsem wiadomość, że w McKeesrock na słowackich "chrzcinach" znów jakiś słowak został śmiertelnie pokaleczony!

Moskiewscy, prawosławni popi miejscowi oznajmili reporterom angielskim, że ich rząd założy tutaj w Pittsburgu prawosławną szkołę, gdzie stupajki będą mogli uczyć się na prawosławnych popów.

Serbowie, których w Pittsburgu i okolicy ma się znajdować około 1500 (chyba ich nie ma tylu?) odbywali w tym tygodniu sejm w Allegheny w Perry Hall przy James ul. Delegatów z okolicy i z dalsza było 56. Nabożeństwo sejmowe mieli w cerkwi serbskiej czy moskiewskiej pod No. 2527 Carson ul. South Side, skąd z paradą ruszyli po serbsku na sejm do Allegheny.

Tanie loty i domy.

Pozostało nam jeszcze dziesięć lot w 13ej wardzie na dwie minuty od polskiego kościoła. Loty te 26x275 sprzedajemy po $300, na bardzo dogodnych warunkach. Kto więc chce korzystnie ulokować swoje oszczędności, niechaj się zgłosi jaknajprędzej, bo wkrótce loty te rozprzedane będą. Mającym zamiar budować domy, wypożyczamy pieniądze po procentach bankowych. Poco płacić drogi rent, kiedy można mieszkać tanio w własnym domu. "Swój do swego"! Polski Bank Ludowy, 2329 Penn ave.

Zwracamy uwagę Rodakom na ogłoszenie Banku Metropolitan na rogu Butler i 43ej ulicy. Bank pewny, więc pieniądze pewne, a obsługa grzeczna i rzetelna. Polaków obsłuży polski urzędnik pan J. Horodyski. Popierajcie tych co sprzyjają Polakom!

Niedaleko stacyi straży ogniowej nr. 15 przy Penn av. i 15 ulicy znaleziono z. czwartku pokrwawionego i obrabowanego człowieka nazw. Lewis Davis. Aresztowano o to 2 włochów.

Niejaki John Melanovitch, pacyent leczony w S. S. Hospital na złamanie nogi, wyskoczył w nocy z 25 na 26 września oknem z drugiego piętra aby się zabić. Nie zabił się ale się strasznie potłukł i złamał na nowo nogę, która się dobrze goiła.

Gdy zima przeszła czas Balów, Przedstawień, Teatrów itd. znowu nadszedł.

Chcąc ubawić się na Balu lub przedstawieniu trzeba być pięknie i czysto ubranym. Niewiasty muszą mieć czyste i pięknie wyprasowane suknie, spodnice i staniki. Mężczyźni gdy mają pięknie wyprasowaną koszulę, mankiety i kołnierzyki wstydzić się nie potrzebują. Pralnia Mohn's Bros. Electric Laundry pod numerem 2633 — 35 Penn ave., Pittsburgh, Pa., gdzie pracuje panna Wład. Płocka najlepiej prace takie wykonuje w jednym dniu. Przynieście bieliznę rano a odebrać ją możecie czysto wypraną ku wieczorowi. Nasz system, podług którego prowadzimy naszą pralnię jest doskonały, ani kawałek bielizny zginąć nie może.

Panna Władysława Płocka, która się z wami w ofisie rozmówi po polsku, przyjmie was grzecznie i uprzejmie.

Tutejsze Tow. "Promienistych" wyprawiło w z. poniedziałek "wieczorek", który udał się pod każdym względem. Dochód z wieczorku przeznaczony jest na budowę Polskiego Domu w Pittsburgu.

$25.000.00.

Dwadzieścia pięć tysięcy dolarów na dobre i pewne hipoteki po 6 od sta do wypożyczenia. "Swój do swego"! Polski Bank Ludowy.

T. Shaffer, prezydent robotniczego Stowarzyszenia cechu Amalgamated Association of Iron Steel and Tin Workers, oskarżony został przez niektórych urzędników o opieszałość w swych czynnościach urzędowych i oddany pod sąd komitetu tychże cechów. Sprawa toczy się właśnie w Pittsburgu. Wynik do tej chwili niewiadomy. Zdaje się, że całą winą Shaffera jest tylko to, że nie rzuca się i nie wrzeszczy tak jak taki Parks w New Yorku i jemu podobni.

Na sprzedaż lota 25x155, dom 9 stancyi, rent przynosi $24.50 miesięcznie, 2918 Grand Boulwar, 13 warda, Pittsburg, za $3,000. Zgłosić się do: F. J. Kwiatkowski, 2019 Penn ave.

L. Kępiński ma na składzie doborowe wódki, wina itd., smaczne obiady, 1111 Carson ul. South S.

Przy rogu 13ej ulicy na Muriel st., S. S., spaliło się w nocy z poniedziałku na wtorek parę domów. Około 100 osób, między temi dużo polaków, pozbawione zostały dachu nad głową.

Doktorka pani L. Robin, leczy choroby kobiet i dzieci. Godziny przyjęcia: od 9 do 11 rano i od 1 do 3 po południu, a także od 7 do 9ej wieczorem. 1616 Fifth ave., Pittsburg, Pa. Mówi po polsku.

Po długim, dziewięciomiesięcznym śnie, obudziła się znów podobno dawniejsza literacka "Gazeta Pittsburgska". Wydawaną będzie zapewne znowu przez czas kampanii przedwyborczej miejscowej. Wyszła z. soboty dnia 26 września, a nosi już datę 5 października, to też wiadomości nie ma w niej żadnych tylko polityka.

Bracie, jeżeli masz zegar lub zegarek popsuty, a którego ci inni zegarmistrze sporządzić nie potrafili, przynieś go do mnie, a uszykuję ci go tak iż będziesz z niego zadowolonym. Reperacya zegarków starokrajowych moją specyalnością. Daję gwarancyą na każdy przezemnie sporządzony zegarek. Jedyna polska pracownia zegarmistrzowska w Pittsburgu, Kazimierz Tyszler, zegarmistrz i złotnik, Dickson ul. p. n. 3139, 13 warda, obok hotelu Długońskiego.

Trust stalowy "United States Steel Corporation", który pochłonął tyle fabryk stali i ma miliardy dolarów, nie syty jednak krwawego potu robotników swoich, "rzucił" przed kilku miesiącami "miłościwie pozwolić" robotnikom swoim, aby kupowali akcye tego trustu. Robotnicy musieli je kupować, bo się bali obrazić odmową wielmożnych i jaśnie oświeconych dorobkiewiczów. Cóż się jednak okazało? Oto, nie tylko że obiecanych na akcyach trustu zarobków dużych jakoś nie widać, ale nawet obecnie "robotnicy-akcyonaryusze" trustu muszą płacić słone dosyć podatki od owych akcyj. Prawo bowiem stanu Pennsylvanii przepisuje, że jeżeli ogłaszane są publicznie procenta od jakichś akcyj, wtedy akcye te podlegają osobnemu podatkowi. Wziął się Trust na sposób! Najprzód niejako zmusił swoich robotników do zakupna akcyj, zapłatę za akcye wydusił odtrącaniem pewnej części ich zarobku przy każdej wypłacie (pejdzie), a jeszcze teraz biedacy muszą płacić podatek od owych akcyj! Gdyby owe akcye zostały były w ręku bogatych trustowiczów, to by oni sami musieli płacić od nich podatek i straty ponosić, a tak jak teraz, to od wielu tysięcy akcyj bogatego trustu muszą płacić podatek ubodzy ludzie! Biednemu wiatr zawsze prosto w oczy wieje!

Metropolitan National Bank, róg 43 i Butler ul., sprzedaje najtaniej domy.

Gallinger na rogu 12ej i Penn ulicy poradzi sprzedać wam dobry zegarek za $2.50 i wyżej, skrzypce dobre a tanie od $1.75 i wyżej. Łańcuszki do zegarków, charms, harmoniki i różne inne instrumenta muzyczne po bardzo nizkich cenach. Pożycza pieniądze na fanty. (1—02

Eksplozya gazu zrujnowała w z. piątek dom niejakiego Roberta Long, pod n, 211 Ridge Ave., na przedmieściu S. Elplen. Szkody wynoszą jakie $2,500.

Czy oszczędzasz pieniądze? Jeżeli nie, to zacznij natychmiast. Czas oszczędzać jest, gdy pracy dużo i płaca dobra. Iron & Glass Dollar Savings Bank, 1115 Carson st. S. S. Pittsburg. Zaopiekujemy się waszemi oszczędnościami i płacimy 4 procent.

Pięknie postąpiła sobie tutejsza wielka kupiecka firma Kauffmana, mająca olbrzymi skład na rogu ulic Fifth ave. i Smitfield ul. Oto zarząd tej firmy, chcąc dać więcej od poczynku setkom swoich subjektów i panien sklepowych, postanowił zamykać skład ten wielki o godzinę wcześniej niż przedtem. Zmiana ta nastąpi od dnia 17 października. W pierwsze 5 dni tygodnia skład będzie zamykany o pół do 6 wieczorem, a w soboty już o w pół do 7ej wieczorem. Prawdopodobnie i inne wielkie firmy kupieckie pójdą za przykładem Kauffmana ku wielkiej radości kupczyków i "kupczyczek".

Metropolitan National Bank, róg43 i Butler ul., sprzedaje najtańsze szyfkarty.

W miejscowości Fort Pitt Station, niedaleko Pittsburga, pobito znowu na jakichś słowackich chrzcinach słowaka nazwiskiem Ciaszek(?) Ciaszek liczył lat około 40 i mieszkał przy siostrze w Glendale.

Dobrze zaprowadzona Grosernia na Górach tanio, ale zaraz do sprzedania. "Swój do swego"! Polski Bank Ludowy.

W tutejszym rządowym Arsenale, znajdującym się przy Butler ulicy, między ul. 39 a 40, odbywał się cały niemal zeszły tydzień wojenny sąd nad żołnierzem nazwiskiem Dowd, który ku wielkiemu zgorszeniu laufrów zastrzelił niedawno złodzieja, jaki po kradzieży w arsenale umykał i nie chciał się dać aresztować. Wynik sądu jeszcze nie jest wiadomy, ale najprawdopodobniej żołnierzowi nic nie zrobią, — boć zrobił swoje. Złodzieja nie ma co opłakiwać.

Metropolitan National Bank, róg 43ej i Butler., posyła najtaniej pieniądze do kraju.

Pan Fr. Brozowski, syn znanego tu p. Kazimierza B hoteliry, opuścił znów w zeszłej niedzieli wieczorem miasto nasze, udając się ponownie w podróż do Europy, do Czech, gdzie w stolicy tego kraju w Pradze kształcić się będzie dalej w grze na skrzypcach u najlepszych muzyków. Odprowadził go na kolej ojciec jego p. Kazimierz, bracia jego i siostry i grono znajomych, jak: pan Clemens dawniejszy jego nauczyciel muzyki, dyrektor orkiestry Bijou, pani Clemens, p. Mic. Tomaszewski nasz polski bankier, pani Doktorowa Sadowska, państwo Michałowscy, redaktor Wielkopolanina z synem Kazimierzem i inni. Młodego muzyka żegnano serdecznie, życząc mu szczęśliwej podróży i sukcesów na polu sztuki. Pan F. B. zabawi w Europie trzy lata.

Robota nad wykończeniem nowej polskiej szkoły par. Najśw. Rodziny przy 41 ul. niedaleko Butler ul., postępuje szybko i jest nadzieja, że od Nowego Roku będzie się tam już mogła rozpocząć nauka.

Mała 6 letnia dziewczynka, córeczka ameryk. familii, zam. p. n. 137 przy 43 ul. poparzyła się okropnie w ten wtorek w południe. Dzieciaki zapaliły w podwórzu stare papiery, a od tego zapaliły się sukienki na dziecku. Niech to będzie przestrogą, aby nie pozwolić dzieciom igrać z ogniem!

Dr. J. T. Little, leczy oczy, uszy, nos i gardło. Isby 531 i 521—5 piętro, Frick building, Grant st. Pittsburg, Pa.

Wielkie nieszczęście stało się we wtorek przed wieczorem na Penn av. niedaleko 28. Marcin Karpinski wracał z roboty do domu. Do niego na spotkanie biegł z drugiej strony ulicy synek jego 4-letni i wszedł na szyny tramwajowe. Ojciec skoczył na szyny by go uratować przed nadbiegającym tramwajem, ale nie zdążył z ratunkiem. "Kara" wpadła na obu; chłopiec został zabity, a ojciec tak poraniony, że w szpitalu musiano mu nogę odjąć! Prawie rok temu inne dziecko Karpińskich zostało zabite pod kołami tramwaju.

Pennsylvania National Savings Bank, róg 34 i Butler ul. przyjmuje pieniądze na depozyta i płaci 4 procent.

Zwracamy uwagę Szanownych Czytelników, że Redakcya nie odpowiada za korespondencye i artykuły pod tytułem "Nadesłane", — ani za ogłoszenia zbyt szumne i zawiele obiecujące. Ogłoszenia szumne, obiecujące coś za nic albo obiecujące jakieś nadzwyczajne, cudowne niemal skutki, — powinien każdy brać bardzo ostrożnie. *

Zwracamy uwagę szan. panów kupców i innych, ogłaszających się w Wielkopolaninie, że ogłoszenia do gazety muszą być przyniesione najpóźniej we wtorek rano. Bardziej opóźnionych ogłoszeń nie podobna już ani na czas złożyć ani w gazecie pomieścić, bo wtedy już jest wszystkiego do gazety dosyć naszykowane i czas jest wtedy śpieszyć z gazetą pod prasę do wydrukowania, a nie czas czekać na spóźnione ogłoszenie.

Doktor H. Finkelpearl, 1906 5th ave. Przypominam, że jestem specyalistą wszystkich chorób męzkich. Mówię po polsku, rusku i niemiecku. Czytajcie większe ogłoszenie w "Wielkopolaninie".

Prześwietny sędzia jeden w Pittsburgu rozsądzał w z. tygodniu taką sprawę: Całopak dość duży nazw. Wendell pożyczył sobie rewolwera i nosił go w kieszeni. Jego brata małego odpędził ktoś z miejsca zabawy nad rzeką Allegheny. Całopak z rewolwerem poszedł przekonać się: kto śmiał jego brata odganiać? Przekonał się, że to niejaki Spang odpędził całą kupę małej hałastry, która ohydne wyprawiała mu przed domem hałasy. Łotrzmarkacz z rewolwerem rozpoczął kłótnię ze spokojnym człowiekiem i boleśnie go postrzelił. Czy sędzia skazał zbója rewolwerowego na więzienie? Nie! Sędzia w długiej przemowie do przysięgłych oświadczył im i światu, że aczkolwiek Wendell niewłaściwie(?!) sobie postąpił, strzelając do Spanga, przez to jednak pokazał moc i męzkość charakteru (spirit of a man) broniąc swego brata. "Ja sam, moi panowie", — mówił dalej sędzia, — "uczyniłem niegdyś podobnie". Potem jeszcze polecił litości względom przysięgłych i skończyło się na samem tylko kazaniu i zapłaceniu nie wielkich kosztów! I dziwić się teraz, że tutejsze dzieciaki uliczne obracają się w dzikie niemal zwierzęta i w zbójów!.... To też sprawiedliwość cudaczna!.....

Doskonały zegarmistrz, M. Lublyn, 1232 Penn Ave., Pittsburg, Pa., z którym się można rozmówić po polsku. Mam na sprzedaż zegarki a także instrumenta muzyczne po najniższych cenach. Sporządzam zegarki starokrajskie.

Polityka miejscowa miejska rusza się także, a jakże! Niedawno partya Republikanów ogłosiła swoją plaformę i kandydatów, zaraz potem uczyniła to samo i partya "Citizenów" złożona z wielu republikanów złączonych z demokratami. "Fajt" będzie gorętszy niż w poprzednich elekcyach. O platformach, kandydatach i czynach obu partyi pomówimy w przyszłym tygodniu.

Polecamy Rodakom Grocernię i Skład Cygar ob. Józefa Wiśniewskiego, które niedawno kupił i prowadzi we własnym domu na rogu ulic Liberty i 28. Usługa tam grzeczna i rzetelna, towar pierwszorzędny, najlepszej dobroci a ceny nizkie, więc też Skład ten sumiennie polecić można. Popierajmy swoich!

Robotnik Michał Koms, polak czy też słowak, zatrudniony w stalowni Jones and Laughins został tamże zabity w poniedziałek w południe. Usiadł on do zjedzenia obiadu w cieniu nowego muru przy tej fabryce, wraz drugim robotnikiem, wtem naraz mur ten obalił się na nich, gniotąc na śmierć Komę. Została po nim wdowa i kilkoro dzieci. Podobno nie był w żadnej Unii zabezpieczony.

F. Wiernicki, polski balwierz, strzyże i goli elegancko, a także stawia Bańki i pijawki 2643 Penn ave.

Zaprzeszłej niedzieli, dnia 20 września obchodziły tutejsze włoskie bazurri rocznicę (Venti Settembre) zagrabienia Rzymu i wydarcia go Papieżowi. Najwięcej mów wyklepali protestanccy przyczerowie, plotąc trzy po trzy o tyranii papieztwa, itd. — Gdyby ci głupcy wiedzieli jaka dziś we Włoszech bieda i ucisk, a jak właśnie dobrze było buzurrom pod łagodnymi rządy Papieży, to by inaczej gadali! Ale przewrotny gługiec zostanie zawsze przewrotnym głupcem.

Pennsylvania National Bank przy Butler i Penn av. jest dobrem miejscem do lokowania oszczędności. Kapitału ma $200,000 a nadwyżki i profitu $140,000. Dwa procent płaci za wkładki wyżej 200 dolarów, a trzy procent płaci za depozyty.

Nowa linia tramwajowa. Po dwóch latach budowy ukończonono w tych dniach linię tramwajową z Pittsburga do Charleroi, kosztem przeszło jednego miliona dolarów. Pierwsze wagony dotarły z naszego miasta do Caarleroi zeszłej niedzieli. Linia ta liczy 35 mil długości od stacyi Union Station aż do Allenport, po za Charleroi. Jazda tramwajem do Charleroi z Pittsburga jest o pół tańsza (50c) od jazdy koleją, a droga też dwa razy krótsza niż koleją żelazną.

Pamiętajcie, że w razie choroby wyleczyć was może Doktor Kaszyński, zamieszkały nad apteką na rogu ulic Penn ave. i 28.

Ofiary złożone na Polski Dom Sierót na Pittsburgu i okolicę.

Z przeniesienia	$3,896.71
M. Kita	1.00
Gwardya św. Marcina, oddział I, II i III, w Glenn, w dzień poświęcenia kościoła, na wniosek p. Ad. Lubawskiego	5.72
Za bilety z pikniku	20.50
A. Kowalska	2 00
F. Modrzejewski	2.00
S. Cylkowski, Carnegie	5.00
N. N.	10.00
N. N.	10.00
Kolekta w Kościele św. Stanisława K.	10 75
J. Bojnowski	1.00
B. Kuczynski	2 00
Na chrzcinach u pp. M. Okońskich	10.00
J. Stamulewicz	1 00
Za bilety z pikniku	5 50
M. Węgrzyn	3 00
W. Kwiatek, (na sierotki Walnych)	10.00
J. Nowak, McKeesport	5.00
N. N.	4 00
W. Kwiatek, (na sierotki Walnych)	40 00
N. N.	2.00
N. N.	1 00
Razem	4 048.18

Prosimy o dalsze składki.

Wszystkim ofiarodawcom serdeczne "Bóg zapłać".

W imieniu Sierót,

Ks. C. Tomaszewski, C. S. Sp.

Ofiary na Ochronkę.

Na chrzcinach u pp. Falczyków na wniosek pp. W. Baczek i F. Gęsior zebrano na Ochronkę następujące ofiary:

Rodzice dziecka	1.00
A. Święch	25
D. Lorentz	25
A. Longosz	25
F. Gęsior	25
M. Cwynar	25
M. Potkól	25
J. Mizioł	50
M. Kwiatkowska	25
F. Woszgowicz	25
J. Kwiatkowski	10
J. Urbanek	25
J. Longos	25
J. Olech	10
E. Swiech	10
F. Dzikowski	25
M. Chimwur	25
J. Opiela	25
S. Urbanek	40
K. Urbanek	25
S. Swich	10
Pewna osoba	20
Razem	$6.50

Na chrzcinach u pp. Krzysztofiaków, na wniosek p. J. Goralczyka złożono na Polską Ochronkę jak następuje:

Nowo narodzony	$1.00
Ant. Kocorowski z familią	1.00
Józ. Krzysztofiak z żoną	75
Józ. Goralczyk z żoną	50
Józ. Kamosiński	50
Stan. Karczewski z Carnegi	1.00
Józ. Szlafski z Carnegi	50
Razem	$5.25

Ofiary na Ochronkę.

Na chrzcinach u państwa Dutkiewicz, 2735 Penn av., zebrano na Polską Ochronkę następujące ofiary.

Wtorkowski	1 00
F. Rau	50
F. Dutkiewicz	50
P. Niches	25
J. Roznowski	50
W. Adamski	10
W. Szpiraj	50
F. Nirkowski	50
K. Dutkiewicz	25
W. Roznowski	25
J. Holominski	25
W. Zimbicki	25
A. Kroszynski	25
N. N.	10
Razem	$5.45

Gaz tańszy niż węgiel.

Wiele polskich familij używać będą tej zimy gazu do ogrzewania i gotowania zamiast węgla. Gaz jest idealnem paliwem, bo nie robi kurzu, dymu ani popiołu. Odkręcisz kurek, dotkniesz zapałkę i masz od razu ogień! A gaz jest tańszy od węgla. Wszystkim tym, którzy się zgłoszą przed 15 października, The Philadelphia Company założy darmo połączenia i meter. Zgłosić się 435 Sixth ave., lub do innych ofisów tej kompanii.

Karol Ellend

POLSKI KRAWIEC

2621 PENN AVE.

(w miejscu P. Dembińskiego)

Niniejszem zawiadamiam, Szan. Publiczność, iż sprowadziłem wielki zapas nowego i modnego towaru na jesienne i zimowe ubrania i paletoty. Teraz jest stosowny czas by dać robić sobie na tę porę a robię je bardzo po umiarkowanej cenie i podług najnowszego kroju.

Spodnie od $3.00 do $5,00 i wyżej. Całe ubranie od $15.00 i wyżej. Niezapomnijcie adresu i odwiedźcie swego rodaka.

WIELKIE JESIENNE OTWARCIE!

Pierwszego czasu polskiego Składu Ubrań i Paltotów dla mężczyzn, chłopców i dzieci.

Także znakomity i kompletny wybór Bielizny, Kapeluszy i Galanteryi.

Zapraszamy wszystkich rodaków nas odwiedzić i przekonać się, że jako Polacy jesteśmy godni poparcia ze strony braci naszych.

ZJAWINSKI I SYN

1305 Carson Str. South Side.

Na sprzedaż.

Grosernia, bardzo tanio. Rent tylko 7 dol. miesięcznie. Bordzo dobre miejsce i dla rzeźnika. No. 2906 Grand Boulevard 13ta Warda.

Na Sprzedaż

Nowy murowany dom przy 39ej ulicy o 5 izbach, sień, góra, woda, gaz, marmurowe kominki. Zgłosić się do Commonwealth Real Estate and Trust Co., 327-329 Fourth ave.

Na sprzedaż.

Skład obuwia i reperacyi bardzo tanio. Przyczyna sprzedaży jest ta, że zmieniam interes: otwieram nowy polski hotel i salon p. n. 3235 Penn av. Zgłosić się do Jana Ciaplewskiego p. n. 2717 Penn ave., Pittsburg, Pa.

Na sprzedaż.

Na sprzedaż lub na rent, najlepszy rzeźniczy interes w 13ej warda tylko 400 stóp od polskiego kościoła położony. Znakomite miejsce dla stosownego człowieka. Interes istnieje od 12 lat. Sprzedaję z powodu zmiany interesu. — John Rasp, róg Dickson i Downing ul.

Zaproszenie.

Tow. Polskie "Ognisko Domowe" grupa 526 Z. N. P. urządza wieczorek z tańcami w sali "Promienistych" przy 26 ul. i Spring Alley, w Pittsburgu, w dniu 12 października r. b. — Niniejszem zaprasza Komitet uprzejmie tak nadobne Polki, jako i stan. Rodaków z Pittsburga i okolicy, by raczyli przybyć jak najliczniej, na wyżej wspomniany wieczorek. Połowę dochodu przeznaczono na tutejszy Polski Dom w Pittsburgu. Początek o 7 godz. wieczorem Wstępne 50 centów para. — Z szacunkiem,

Władysława Kaczmarek.

Potrzeba.

Potrzeba chłopca do drukarni Wielkopolanina. Musi znać język polski i angielski i znać dobrze miasto. Stała praca.

Potrzeba 100 górników (majnerów) do otwarcia naszej nr. 2 kopalni. Nowe domy mieszkalne. Zgłosić się do superintendenta Pittsburg and Buffalo Company, w White Rock Station, poczta Johnetta P. O Allegheny Valley R. R. (41)

Na balu Strzelców świętej Jadwigi odprawionym dnia 4go Września zebrano na Polskę Ochronkę $5 65. Wniosek do tego postawili obywatele Wł. Borkowski, panna Mary anna Szykowna

Czuły małżonek.

Mąż: — Do widzenia moja kochana, jeżelibym nie mógł przyjść na kolacyę, to ci przyślę zawiadomienie w liście przez chłopaka.

Żona: — Nie potrzeba, mój drogi, ja już ten list mam, bo go znalazłam w twojej kieszeni.

Powrót z Europy.

Donoszę Szan. Publiczności, że wróciłem do Pittsburga z Europy dokąd jeździłem w interesie medycznym oglądając najsławniejsze tamtejsze szpitale, lazarety i kliniki lekarskie, badając nowe sposoby leczenia i poznając je, abym mógł ich tutaj najskuteczniej użyć dla moich pacyentów. Ofis mój, jak zawsze, znajduje się pod No. 406 Grant street. Podróż ta wielce korzystną będzie w mej praktyce wyjdzie na dobro moich pacyentów. Dr. S. Goldman 406 Grant str. Pittsburg, Pa.

BAL POLSKIEJ ORKIESTRY "KOSCIUSZKO"

2-go Listopada 1903 r.

Bal ten jest urządzony na zakupno nowych uniformów, zatem uprasza się Szan, Publiczność Polską o łaskawe poparcie Spodziewamy się, że Szan Rodacy i Rodaczki nas poprą

Z szacunkiem

KOMITET.

Goldstein Son & CO.

Wielki Penn Ave.

Skład departamentowy.

Naszym celem w handlu ubraniami

jest dostarczanie takich ubrań, któreby dały jaknajlepszą satysfakcyę kupującym, co nam zapewni ich ciągłe do nas przychodzenie za kupnem nowego ubrania lub paletota. Starać się będziemy zawsze aby kostumer był tak zadowolony z kupna, że będzie rekomendować nasz Wielki Sztor swoim znajomym a tak zdobędziemy nowych kostumerów.

W tym celu sami osobiście dopilnujemy zawsze szycia naszych ubrań męzkich. Od otrzymania materyału z fabryk aż do ostatecznego wyprasowania ubrań, wszystko musi być najlepsze i najlepiej wykonane. To tłumaczy, dlaczego nasze ubrania są tak znakomite.

Ceny zaczynają się od $6.50

a ofiarujemy wam za nie prawdziwie dobre, modne i trwałe ubrania i paletoty. Garnitury po $10.00 i $12.00 są jeszcze lepsze, a te po $15.00 są znakomite i zadowolą każdego, kto zwykł był kupować 18 i 20-dollarowe garnitury.

Jesienne kapelusze już mamy.

Jesienne Obówie już mamy.

Dajemy zamienne marki handlowe.

2720 - 2722 - 2724 PENN AVE.

PIERWSZY

WIELKI

Koncert i Teatr

URZĄDZONY STARANIEM

Chóru Paraf, N. S. N. M. P.

na korzyść tejże Parafii

odbędzie się w Sali Szkolnej N. S. N. M. P.

na Preble ul., blisko Grant Blvd. w 13-ej Wardzie.

na Górach.

W NIEDZIELĘ

Dnia 4-go Października 1903 r.

początek o godz. 8mej wieczorem.

Spiewy pod Dyrekcyą pana

Fr. Nowickiego,

Orkiestra pod Dyrekcyą pana

Fr. Klemensa,

Komedya ze Śpiewami przez

Wł. BEŁZĘ.

Ceny biletów: 25, 35 i 50c.